

Ján Šanta

Predsúdne konanie

Prípadové štúdie

Základný výklad
Aplikačná prax
Judikatúra

TRNAVA 2023

TRNAVSKÁ UNIVERZITA V TRNAVE

PRÁVNICKÁ FAKULTA
TRNAVSKEJ UNIVERZITY V TRNAVE

Recenzenti:

prof. JUDr., Ing. Adrián Jalč, PhD.
pplk. doc. JUDr. Veronika Marková, PhD.
doc. JUDr. Simona Ferenčíková, PhD.

JÁN ŠANTA

PREDSÚDNE KONANIE

Prípadové štúdie

Základný výklad
Aplikačná prax
Judikatúra

Trnava 2023

© doc. JUDr. Ján Šanta, PhD., LL.M., MBA, 2023

ISBN 978-80-568-0565-7

ISBN 978-80-568-0568-8 (on-line)

Obsah

PREDHOVOR	7
ÚVOD	9
1. POSTUP PRED ZAČATÍM TRESTNÉHO STÍHANIA	11
2. PRÍPRAVNÉ KONANIE	23
Začatie prípravného konania	23
Začatie trestného stíhania	23
Vyšetrovanie a skrátene vyšetovanie	32
Rozsah vyšetrovania	32
Spoločný postup vo vyšetrovaní a v skrátene vyšetrovaní	35
Rozsah skrátene vyšetovania	39
Postup pri skrátene vyšetovaní	42
Dočasné odloženie vznesenia obvinenia	47
Vznesenie obvinenia	52
Skončenie vyšetovania a skrátene vyšetovania	62
Žiadosť o preskúmanie postupu policajta	70
Súhlas poškodeného	73
Účasť obvineného a obhajcu na úkonoch vo vyšetrovaní a v skrátene vyšetovaní	80
Rozhodnutia v prípravnom konaní	85
Postúpenie veci	85
Zastavenie trestného stíhania	89
Podmienečné zastavenie trestného stíhania	102
Podmienečné zastavenie trestného stíhania spolupracujúceho obvineného	109
Zmier	113
Prerušenie trestného stíhania	121

3. DOZOR A ÚKONY PROKURÁTORA	129
Dozor prokurátora	129
Úkony prokurátora	141
Konanie o dohode o vine a treste	146
Obžaloba	159
Náležitosti obžaloby	164
 ZÁVER	 171
 SUMMARY	 173
 PROFIL AUTORA	 175
 ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV	 177

PREDHOVOR

Táto učebná pomôcka je určená predovšetkým študentom Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave, ako aj ďalším používateľom, ktorí majú záujem o nadobudnutie alebo zopakovanie si najaktuálnejších poznatkov z problematiky predprípravného konania. Text spracoval prokurátor odboru ekonomickej kriminality Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a zároveň vyučujúci na katedre trestného práva a kriminológie tejto fakulty, ktorý sa procesnými otázkami trestného práva v praxi zaoberá od roku 1991, odkedy pôsobí v rezorte prokuratúry.

Učebný text je rozdelený do troch základných celkov.

Prvým z nich je postup pred začatím trestného stíhania tak, ako je zakotvený v druhej časti Trestného poriadku s názvom Predsúdne konanie, v prvej hlave v § 196 – § 198.

Druhým je prípravné konanie tak, ako je upravené v druhej hlave druhej časti Trestného poriadku v § 199 – § 229.

Tretím celkom je dozor a úkony prokurátora zakotvené v tretej hlave druhej časti Trestného poriadku v § 230 – § 236.

Učebná pomôcka reaguje, po zistení záujmu, na potreby študentov, ktorí majú záujem venovať sa tejto problematike detailnejšie. Reaguje aj na potrebu učebných textov Právnickej fakulty TU v Trnave a zároveň je jej cieľom doplniť ich o pomôcku, ktorá v takejto podobe doposiaľ nebola vydaná.

Z obsahového hľadiska sa pri každom paragrafe text konkrétne zameriava najprv na aktuálne znenie jednotlivých ustanovení Trestného poriadku (ktoré však čitateľ musí aktuálne vždy porovnať s posledným znením Trestného poriadku, pretože medzičasom po vydaní tejto učebnej pomôcky sú možné ďalšie novelizácie tohto zákona).

Ďalším, vždy nasledujúcim obsahom textu, je spracovanie vysvetliviek bližšie vysvetľujúcich tento text Trestného poriadku, s dôrazom na aplikačnú prax.

Nasledujúcou časťou textu je uvedenie najdôležitejšej judikatúry, ktorá tak umocňuje praktickú stránku tohto textu.

Nakoniec je tento text doplnený o procesné okolnosti a otázky, ktoré treba vo vzťahu k nim zodpovedať.

Takto kompletne, na účely vysokoškolského štúdia, spracované ustanovenia § 196 – § 236 Trestného poriadku umožňujú získať súhrn najdôležitejších základných poznatkov k tejto časti Trestného poriadku nielen z hľadiska teoretického, ale aj z hľadiska praktického. Na to slúžia najmä uvádzané vysvetlivky, judikatúra, formulovanie procesných okolností a kladených otázok, pretože práve táto časť textu vychádza prioritne z poznatkov a potrieb praxe.

Pri zodpovedaní takto formulovaných otázok, vychádzajúcich z konkrétnych procesných okolností, po preštudovaní textu zákona a po oboznámení sa s výkladom pojmov a s judikatúrou, má čitateľ možnosť získať komplexný prehľad o základných poznatkoch, na základe ktorých zodpovie tieto otázky správne a najmä s porozumením problematiky tak, ako to vyžaduje nielen štúdium tejto témy, ale aj základná prax.

Trnava máj 2023

doc. JUDr. Ján Šanta, PhD., LL.M., MBA

ÚVOD

Podľa § 10 ods. 14 Trestného poriadku je trestné konanie podľa tohto zákona a trestné stíhanie úsek od začatia trestného stíhania až do právoplatnosti rozsudku, prípadne iného rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu vo veci samej.

Postup pred začatím trestného stíhania je postup, v rámci ktorého sa po podaní trestného oznámenia objektivizuje jeho dôvodnosť a meritórne sa o ňom rozhoduje.

Prípravným konaním sa rozumie úsek od začatia trestného stíhania do podania obžaloby, návrhu na schválenie dohody o uznaní viny a prijatí trestu alebo právoplatnosti rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní vo veci samej.

Predmetná publikácia sa zameriava na jednu z dvoch etáp trestného konania, a to na predsúdne konanie, ktoré zahŕňa uvádzaný postup pred začatím trestného stíhania a prípravné konanie.

V rámci tejto etapy trestného konania, teda predsúdneho konania, podstatnú časť úkonov vykonávajú orgány činné v trestnom konaní, ktorými sa rozumejú prokurátor, ktorý je tzv. pánom sporu (*dominus litis*) a policajt.

Policajtom sa na účely tohto zákona podľa § 10 ods. 7 Trestného poriadku rozumie

- a) vyšetrovateľ Policajného zboru,
- b) vyšetrovateľ Policajného zboru zaradený na Úrade inšpekčnej služby, ak ide o trestné činy príslušníkov ozbrojených bezpečnostných zborov a nejde o trestné činy uvedené v písmene c); to platí, aj ak ide o trestné činy colníkov a nejde o trestné činy uvedené v písmene c),
- c) vyšetrovateľ finančnej správy, ak ide o trestné činy spáchané v súvislosti s porušením colných predpisov alebo daňových predpisov v oblasti dane z pridanej hodnoty pri dovoze a spotrebných daní,

- d) poverený príslušník Policajného zboru,
- e) poverený príslušník vojenskej polície v konaní o trestných činoch príslušníkov ozbrojených síl,
- f) poverený príslušník Zboru väzenskej a justičnej stráže v konaní o trestných činoch osôb vo výkone trestu odňatia slobody alebo vo väzbe,
- g) poverený pracovník finančnej správy, ak ide o trestné činy spáchané v súvislosti s porušením colných predpisov alebo daňových predpisov v oblasti dane z pridanej hodnoty pri dovoze a spotrebných daní,
- h) veliteľ námornej lode v konaní o trestných činoch spáchaných na tejto lodi.

Policajtom môžu byť aj iné subjekty tak, ako sú definované v § 10 ods. 8 a 9 Trestného poriadku.

Postavenie a pôsobnosť prokurátora podrobnejšie upravuje zákon č. 153/2001 Z. z. v platnom znení o prokuratúre a zákon č. 154/2001 Z. z. v platnom znení o prokurátoroch a právnych čakaťoch prokuratúry.

V rámci predsúdneho konania nezastupiteľné miesto patrí tiež sudcovi pre prípravné konanie, ktorým je podľa § 10 ods. 3 Trestného poriadku sudca súdu prvého stupňa, ktorý je rozvrhom práce súdu poverený rozhodovať o

- a) zásahoch do základných práv a slobôd pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní,
- b) sťažnostiach proti rozhodnutiam prokurátora, ak tak ustanovuje tento zákon,
- c) v iných prípadoch ustanovených týmto zákonom.

1. POSTUP PRED ZAČATÍM TRESTNÉHO STÍHANIA

Druhá časť
Trestného poriadku
Prvá hlava

§ 196 – § 198

§ 196

(1) *Trestné oznámenie sa podáva prokurátorovi alebo policajtovi. Prokurátor a policajt o podanom trestnom oznámení bez meškania upovedomia Úrad špeciálnej prokuratúry, ak sa týka pôsobnosti Špecializovaného trestného súdu, a Európsku prokuratúru, ak sa týka pôsobnosti Európskej prokuratúry. O prijatí trestného oznámenia podaného poškodeným vydá prokurátor alebo policajt písomné potvrdenie, ktoré musí obsahovať čas a miesto podania, označenie orgánu, ktorý trestné oznámenie prijal, a základné skutočnosti trestného oznámenia. Ak bolo trestné oznámenie podané poškodeným ústne, prokurátor alebo policajt poskytne na žiadosť poškodeného odpis zápisnice o oznámení.*

(2) *Ak prokurátor alebo policajt po prijatí trestného oznámenia zistí, že je potrebné ho doplniť, doplnenie vykoná výsluchom oznamovateľa alebo poškodeného alebo vyžiadaním písomných podkladov od oznamovateľa alebo od inej osoby alebo orgánu príslušný prokurátor alebo príslušný policajt tak, aby mohol rozhodnúť podľa § 197 alebo § 199 v lehote do 30 dní od prijatia trestného oznámenia. Prokurátor alebo policajt môže vypočuť osobu, ktorú na základe trestného oznámenia alebo iného podnetu je potrebné vypočuť k okolnostiam nasvedčujúcim, že mala spáchať trestný čin. Táto osoba má právo odoprieť výpoveď, ak by výpoveďou spôsobila nebezpečenstvo trestného stíhania sebe, alebo svojmu príbuznému v priamom rade,*

svojmu súrodencovi, osvojiteľovi, osvojencovi, manželovi alebo druhovi, alebo iným osobám v rodinnom alebo obdobnom pomere, ktorých ujmu by právom pociťovala ako vlastnú ujmu, nesmie však byť vypočúvaná v prípadoch ustanovených v § 129. Túto osobu treba poučiť o následkoch krivého obvinenia. Vypočúvaná osoba má právo na právnu pomoc advokáta. Na predvolanie a predvedenie tejto osoby alebo oznamovateľa sa primerane použijú ustanovenia § 128.

(3) Fyzická osoba, ktorá má trvalé bydlisko v Slovenskej republike a bola poškodená trestným činom spáchaným v inom členskom štáte Európskej únie, je oprávnená podať trestné oznámenie príslušnému orgánu podľa tohto zákona, ak tak nemohla urobiť v členskom štáte Európskej únie, v ktorom bol trestný čin spáchaný, alebo ak ide o zločin, ak tak urobiť nechcela.

(4) Prokurátor alebo prostredníctvom prokurátora policajt, ktorému bolo trestné oznámenie podľa odseku 3 doručené a nie je príslušný vo veci konať, bez meškania postúpi trestné oznámenie príslušnému orgánu toho členského štátu Európskej únie, na ktorého území bol trestný čin spáchaný.

Vysvetlivky

Štádium trestného konania pred začatím trestného stíhania sa vyznačuje preverovaním a objektivizovaním trestných oznámení, prípadne iných podnetov, policajtom alebo prokurátorom o relevantných skutočnostiach trestného konania. Jeho výsledkom je začatie trestného stíhania, s možným súčasným vznesením obvinenia, alebo iné, ďalej uvedené rozhodnutie.¹

Trestný poriadok pojem trestné oznámenie presne nedefinuje. Preto ho treba posudzovať aj podľa § 62 Trestného poriadku zaktívujúceho širší pojem podanie. Na základe § 62 ods. 3 Trestného poriadku možno trestné oznámenie definovať ako také podanie, z obsahu ktorého vyplýva dôvodné podozrenie, že bol spáchaný trestný čin. Trestné oznámenie patrí, podľa § 119 ods. 3 Trestného poriadku,

¹ Husár, E. a kol. *Trestné právo procesné*. Bratislava: IURA EDITION, spol. s r.o., 1996, s. 165.

do kategórie samostatných dôkazných prostriedkov. Na druhej strane trestné konanie nie je možné viesť len na základe abstraktných domnienok a hypotéz podávateľa podania, ktorý vo svojej podstate niekedy len vyjadruje nespokojnosť s vybavením svojej inej právnej veci (trestnej, civilnej alebo správnej). O podaní, ktoré podľa svojho obsahu nie je trestným oznámením netreba konať a rozhodovať podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku, o čom prokurátor alebo policajt písomne upovedomí podávateľa takéhoto podania. Osobitný právny režim sa uplatní v prípade anonymného trestného oznámenia, v prípade ktorého sa postupuje podľa § 62 ods. 3 Trestného poriadku. V prípade, že sa takéto anonymné podanie nebude vybavovať, vyhotoví o tom prokurátor alebo policajt úradný záznam.

Príslušnými na prijatie a vybavenie trestných oznámení sú policajt a prokurátor. V prípade, ak by boli podania podľa ich obsahu posúdené ako trestné oznámenia a adresované iným orgánom, napr. súdom, takéto orgány ich odstúpia príslušnému policajtovi alebo prokurátorovi. Naopak, ak by určité podanie bolo označené ako trestné oznámenie, obsahovo by však išlo napr. o opravný prostriedok, odstúpi policajt alebo prokurátor takéto podanie príslušnému orgánu, napr. súdu. O prijatí trestného oznámenia vydá policajt alebo prokurátor oznamovateľovi potvrdenie. V aplikačnej praxi trestné oznámenia najčastejšie podávajú poškodení, ale aj iní oznamovatelia zakotvení v § 54a Trestného poriadku, ktorým zákon priznáva široký okruh práv. Oznamovateľmi sú tak fyzické, ako aj právnické osoby, a z nich sú častými orgány, ktoré majú aj kontrolné oprávnenia, napr. Najvyšší kontrolný úrad, Úrad pre verejné obstarávanie, ministerstvá, orgány finančnej správy, ďalšie orgány verejnej správy a samosprávy. Tie podávajú nielen samotné trestné oznámenia, ale k nim prikladajú aj požadované prílohy vo forme listinných dôkazov, o ktoré svoje podozrenia opierajú. Do úvahy prichádzajú aj tzv. sebaobvinenia, teda oznámenia, ktoré majú formu oznámenia vlastnej trestnej činnosti.²

---

² Ivor, J. a kol. *Trestné právo procesné*. Druhé, doplnené a prepracované vydanie. Bratislava: IURA EDITION, spol. s r. o., 2010, s. 551.

V prípade, že trestné oznámenie neobsahuje všetky relevantné skutočnosti, čo sú z hľadiska aplikačnej praxe časté prípady podávania trestných oznámení najmä fyzickými osobami, takéto oznámenia policajti alebo prokurátori dopĺňajú. Ustanovenie § 196 ods. 2 Trestného poriadku vymedzuje presný a obmedzený okruh možností doplnenia a objektivizovania trestných oznámení. Nimi sú len výsluchy oznamovateľa, poškodeného, osoby, ktorú na základe trestného oznámenia alebo iného podnetu treba vypočuť k okolnostiam nasvedčujúcim, že mala spáchať trestný čin. Každá z takýchto vypočúvaných osôb má celý rad práv, a to prioritne byť poučená, právo odoprieť výpoveď a právo na právnu pomoc advokáta. Opomenúť nemožno ani zákaz výsluchu. Ďalšími úkonmi dopĺňujúcimi trestné oznámenie je vyžiadanie písomných podkladov od oznamovateľa alebo od inej osoby alebo orgánu. V prípade nevyhnutnosti vykonať aj iné dôkazy, najmä znalecké dokazovanie, vyšetrovací pokus, rekonštrukciu a mnohé ďalšie nad rámec uvedených úkonov, sa bude takto postupovať až po začatí trestného stíhania podľa § 199 Trestného poriadku. Lehotou, počas ktorej takto možno konať, je lehota 30 dní od prijatia trestného oznámenia. Ide však len o tzv. poriadkovú lehotu, ktorej prekročenie sa nespája so žiadnymi závažnejšími konzekvenciami. Aj v tomto prípade však treba zohľadňovať zásadu rýchlosti konania podľa § 2 ods. 7 Trestného poriadku.

Fyzická osoba s trvalým bydliskom v Slovenskej republike, hoci bola poškodená v inom členskom štáte Európskej únie, má možnosť výberu podať trestné oznámenie v tomto štáte alebo v Slovenskej republike. O jej trestnom oznámení môžu v prípade splnenia zákonných podmienok konať slovenské orgány činné v trestnom konaní alebo Slovenská republika využije niektorý z inštitútov právneho styku s cudzinou zakotveného v piatej časti Trestného poriadku, najmä postúpenie trestného oznámenie príslušnému orgánu členského štátu Európskej únie alebo inému štátu, na území ktorého bol trestný čin spáchaný.

Súvisiacouprávnounormoujezákonč.54/2019Z.z.vplatnomznení o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Judikatúra

R 46/1988

Pri vypracovaní znaleckého posudku nemôže znalec vychádzať z výsluchov vykonaných podľa § 196 ods. 2 Trestného poriadku (ale len z výsluchov vykonaných po začatí trestného stíhania – poznámka autora).

R 22/1976

Výsluchy a vysvetlenia osôb podľa § 196 ods. 2 Trestného poriadku alebo podľa iných zákonov pred začatím trestného stíhania nemôžu slúžiť ako dôkazy pred súdom (a osoby, ktoré boli takto vypočuté musia byť v prípade potreby po začatí trestného stíhania alebo po vznesení obvinenia vypočuté opäť, ak nešlo o neodkladný alebo neopakovateľný úkon, naopak, v zásade univerzálnu platnosť majú listinné dôkazy získané aj v tomto štádiu konania – poznámka autora – primerane tiež R 42/1972, R 26/1989).

III. ÚS 287/06

Nie je porušením práva dotknutej osoby, ak nie je jej právna vec vybavená podľa jej predstáv. Súčasťou práva takejto osoby na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, obdobne ako aj pri porušení práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, nie je právo, aby príslušné orgány podaniu takejto osoby vyhovel (primerane tiež rozhodnutia Ústavného súdu SR I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03, I. ÚS 50/04, IV. ÚS 252/04, III. ÚS 133/06 a I. ÚS 521/2014). To znamená, že právo na spravodlivý súdny proces neznamená, že je dané právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, právnymi názormi, procesnými návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na vznesenie obvinenia a trestné stíhanie inej osoby na základe podaného trestného oznámenia alebo na podanie obžaloby na súde prokurátorom nie je súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR (II. ÚS 42/00, II. ÚS 238/02, III. ÚS

198/03, II. ÚS 398/09, IV. ÚS 423/09, I. ÚS 233/2010, I. ÚS 521/2014, II. ÚS 589/2018, II. ÚS 229/2022, I. ÚS 434/2022). Podávateľ podania vrátane trestného oznámenia má iba právo, aby sa príslušné orgány jeho podaním zaoberali, ale neznamená to nárok, aby ho vybavili podľa jeho predstáv, resp. aby mu vyhovel (upravené znenie).

Procesné okolnosti:

Orgánom činným v trestnom konaní (ďalej aj „OČTK“) bolo doručené trestné oznámenie poškodeného dňa 2.1. V tomto trestnom konaní vykonávali úkony aj po 1. 7. Vypočuli poškodeného, osobu, ktorú na základe trestného oznámenia bolo treba vypočuť k okolnostiam nasvedčujúcim, že mala spáchať trestný čin, zabezpečili listinné dôkazy a vykonali znalecké dokazovanie. Osoba, ktorá mala podľa trestného oznámenia spáchať trestný čin, žiadala pri výsluchu prítomnosť advokáta, policajti jej však nevyhovel s odôvodnením, že prítomnosť advokáta prichádza do úvahy až po vznesení obvinenia.

Otázky:

1. Uveďte, či OČTK porušili zákon, ak konali dlhšie ako 30 dní od prijatia trestného oznámenia, resp. aké konzekvencie z tohto zistenia vyplývajú.
2. Uveďte, či je v súlade so zákonom takto vykonané dokazovanie.
3. Uveďte základný rozsah poučenia osoby, ktorá mala podľa trestného oznámenia spáchať trestný čin.
4. Popíšte, či bol správny postup policajta, ak nedovolil osobe, ktorá mala spáchať trestný čin pri jej výsluchu prítomnosť advokáta.
5. Popíšte následný postup súdu alebo oznamovateľa v prípade, ak je trestné oznámenie adresované súdu.

§ 197

(1) *Ak nie je dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa odseku 2, prokurátor alebo policajt uznesením vec*

a) odovzdá príslušnému orgánu na prejednanie priestupku alebo iného správneho deliktu,

b) odovzdá inému orgánu na disciplinárne konanie,

c) odloží, ak je trestné stíhanie neprípustné alebo ak zanikla trestnosť činu, alebo

d) odmietne.

(2) *Prokurátor alebo policajt pred začatím trestného stíhania uznesením môže odložiť vec, ak je trestné stíhanie neúčelné vzhľadom na okolnosti uvedené v § 215 ods. 2.*

(3) *Uznesenie podľa odseku 1 alebo 2 sa doručí oznamovateľovi a poškodenému. Oznamovateľ a poškodený môžu proti uzneseniu podať sťažnosť. Policajt doručí také uznesenie prokurátorovi najneskôr do 48 hodín.*

Vysvetlivky

Uvedené ustanovenie zakotvuje povinnosť prokurátora a policajta po vykonaní úkonov vykonaných podľa § 196 ods. 2 Trestného poriadku skúmať, či je dôvod na začatie trestného stíhania podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku, účelnosť trestného stíhania podľa § 215 ods. 2 Trestného poriadku, a ak takýto dôvod zistený nebol, rozhodnú uznesením jednou z ďalej uvedených alternatív.

Nimi sú zistenia, že daný skutok, ktorý bol predmetom tohto trestného konania je priestupok alebo správny delikt.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. v platnom znení o priestupkoch sa pod *priestupkom* rozumie zavinené konanie, ktoré porušuje alebo ohrozuje záujem spoločnosti, a je za priestupok výslovne označené v tomto alebo v inom zákone, ak nejde o iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitných právnych predpisov alebo o trestný čin. Takýmto priestupkom podľa citovaného zákona môže byť napr. priestupok proti extrémizmu podľa § 47a,

proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49, proti majetku podľa § 50 a mnohé ďalšie.

Iným správnym deliktom je delikt, ktorý je definovaný v osobitných právnych predpisoch. Príkladom môže byť zákon č. 563/2009 Z. z. v platnom znení o správe daní (daňový poriadok), ktorý správne delikty na úseku daní zakotvuje od § 154.

Odovzdanie veci inému orgánu na disciplinárne konanie prichádza do úvahy vtedy, keď o disciplinárnom delikte môže rozhodnúť orgán príslušný podľa osobitného predpisu. Takýmto predpisom je napr. zákon č. 154/2001 Z. z. v platnom znení o prokurátoroch a právnych čakateloch prokuratúry, ktorý disciplinárnu zodpovednosť prokurátorov zakotvuje počnúc § 187.

Vec na prejednanie priestupku, iného správneho deliktu alebo disciplinárneho previnenia môže byť uznesením odovzdaná, len ak priestupok, správny delikt alebo disciplinárne previnenie nie sú premlčané a postupom podľa § 196 ods. 2 Trestného poriadku sú riadne vyšetrené.

Nepripustnosť trestného stíhania upravuje ustanovenie § 9 Trestného poriadku a zánik trestnosti je upravený v § 84 – § 88 Trestného zákona. V prípade zistenia takýchto okolností (napr. premlčania, úmrtia podozrivého, zmeny zákona, účinnej ľútosti a pod.) prokurátor alebo policajt vec uznesením odloží.

Prokurátor alebo policajt vec uznesením odmietne, ak po preskúmaní trestného oznámenia a následných úkonoch zistí, že do úvahy neprichádza žiadna zo skôr uvedených alternatív, z hľadiska aplikačnej praxe najmä preto, že sa nepotvrdili v trestnom oznámení uvádzané podozrenia z trestného činu.³

Po jednom z takýchto rozhodnutí musia OČTK veľmi dôsledne ustáliť všetkých poškodených, hoci nepodali trestné oznámenia, a zosumarizovať všetkých oznamovateľov, pretože každému z nich musí byť jednotlivo doručené takto vydané každé uznesenie, keďže každá z týchto oprávnených osôb má právo proti tomuto uzneseniu podať sťažnosť. V prípade, že rozhodol policajt, takéto uznesenie

³ Šimovček, I. a kol. *Trestné právo procesné*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2019, 101 s.

do 48 hodín doručí spolu so spisovým materiálom prokurátorovi, ktorý uznesenie so spisom v rámci prokurátorského dozoru preskúmava ex offa. Uvedená lehota má len poriadkový význam a neznamená, že došlo k zásadnejšiemu porušeniu Trestného poriadku. Ak by však policajt túto lehotu prekročil podstatnejším spôsobom, napr. o viac dní, bolo by povinnosťou prokurátora upozorniť na túto skutočnosť takto oneskorene konajúceho policajta.

Judikatúra

R 23/1998

Rozhodnutie o odložení veci (v súčasnosti podľa § 197 ods. 1 písm. c) a ods. 2, ale aj v prípade iných rozhodnutí podľa § 197 ods. 1 Trestného poriadku – poznámka autora) nie je rozhodnutím urobeným v rámci trestného stíhania, ale pred jeho začatím. Existencia takéhoto rozhodnutia nie je prekážkou trestného stíhania páchatela podľa § 9 Trestného poriadku, a preto trestné stíhanie možno začať bez zrušenia uvedeného rozhodnutia (tiež R 26/1989).

Procesné okolnosti:

Policajt uznesením vydaným podľa § 197 ods. 1 písm. d Trestného poriadku odmietol vyšetrovanú trestnú vec, pretože nezistil dôvod na začatie trestného stíhania podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku, teda konštatoval, že dokazovaním sa nepreukázalo podozrenie z trestného činu podvodu a ani z iného deliktu tak, ako to vo svojom trestnom oznámení tvrdil oznamovateľ. Predmetné uznesenie doručil len tomuto oznamovateľovi.

Otázky:

1. Postupoval vyšetrovateľ pri takomto spôsobe doručovania správne?
2. Porušil vyšetrovateľ právo niektorej z oprávnených osôb, ak áno, koho a aké právo?

3. Ak by vyšetrovateľ takéto uznesenie so spisom doručil prokurátorovi po 3 dňoch, postupoval by správne?
4. Ak by takto nepostupoval správne, došlo by k porušeniu zákona závažnejším spôsobom?
5. Čo by znamenalo neskoršie doručenie takéhoto uznesenia prokurátorovi?

Procesné okolnosti

Prokurátor eviduje v rámci svojej agendy rôzne trestné veci. V jednej z nich po preskúmaní trestného oznámenia a súvisiaceho spisového materiálu zistil, že vec je premlčaná, v druhej veci zistil, že páchateľovi už bol právoplatne uložený desaťročný trest odňatia slobody a v danej aktuálnej veci mu hrozí najviac takýto dvojročný trest, v tretej veci zistil, že páchateľovi už bol právoplatne uložený osemročný trest odňatia slobody a v danej aktuálnej veci mu hrozí takýto päťročný trest, vo štvrtej veci zistil, že zo zadovážených dôkazov nevyplýva žiaden trestný čin a v piatej veci zistil, že pôjde o správny delikt.

Otázky:

Zosúďte, ako rozhodne prokurátor alebo policajt v jednotlivých uvedených prípadoch, teda ak zistil, že:

1. vec je premlčaná,
2. páchateľovi už bol právoplatne uložený desaťročný trest odňatia slobody a v danej aktuálnej veci mu hrozí najviac takýto dvojročný trest,
3. páchateľovi už bol právoplatne uložený osemročný trest odňatia slobody a v danej aktuálnej veci mu hrozí takýto päťročný trest,
4. zo zadovážených dôkazov nevyplýva žiaden trestný čin,
5. pôjde o správny delikt.

§ 198

(1) *Prokurátor po prijatí trestného oznámenia môže postupovať podľa § 197 ods. 1 alebo 2 alebo odovzdať trestné oznámenie policajtovi. O odovzdaní trestného oznámenia policajtovi bez meškania písomne upovedomí oznamovateľa a poškodeného.*

(2) *Prokurátor preskúma postup policajta podľa § 197, ak ho o to požiadajú oznamovateľ alebo poškodený najneskôr do 30 dní, a výsledok preskúmania im oznámi bez meškania.*

Vysvetlivky

Základnou úlohou prokurátora pri výkone dozoru nad dodržiavaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania je zabezpečiť, aby policajt dodržiaval všetky ustanovenia Trestného poriadku a aby postupoval v zhode s účelom trestného konania a základnými zásadami už v tomto prvotnom štádiu trestného konania.⁴

Uvedené ustanovenie zakotvuje len právomoci prokurátora v dvoch prípadoch. Jednak v čase bezprostredne po prijatí trestného oznámenia, keď môže sám hneď rozhodnúť uznesením niektorým zo spôsobov uvedených v § 197 ods. 1 alebo 2 Trestného poriadku, čo by bol z hľadiska aplikačnej praxe úplne ojedinelý prípad, a jednak môže odovzdať trestné oznámenie, ktoré bolo adresované priamo jemu, policajtovi, čo je v praxi pravidlom. O odovzdaní trestného oznámenia policajtovi bez meškania, teda do niekoľkých dní, písomne upovedomí oznamovateľa a poškodeného.

Ďalším výhradným oprávnením prokurátora v tomto štádiu konania je preskúmať postup policajta podľa § 197, ak ho o to požiadajú oznamovateľ alebo poškodený najneskôr do 30 dní, a výsledok preskúmania im oznámiť bez meškania, t. j. v priebehu niekoľkých dní. Treba však podotknúť, že prokurátor musí v každom prípade preskúmať takýto postup policajta ex offio podľa § 230 Trestného poriadku, toto ustanovenie len zakotvuje povinnosť pre prokurá-

⁴ Ivor, J. et al. *Optimalizácia prípravného konania trestného*. Praha: Leges, 2017, s. 146.

tora navyše za uvádzaných podmienok informovať o svojich zisteniach bez meškania oznamovateľa a poškodeného.

Procesné okolnosti:

Prokurátor po prijatí trestného oznámenia sám postupoval podľa § 196 ods. 2 Trestného poriadku a vypočul všetky do úvahy prichádzajúce osoby, zabezpečil listinné dôkazy a sám vydal uznesenie o odmietnutí veci podľa § 197 ods. 1 písm. d Trestného poriadku. O prijatí písomného trestného oznámenia nevyrozumel ani oznamovateľa, ktorý toto trestné oznámenie podal, a ani poškodeného. Predmetné uznesenie doručil poškodenému. Nadriadený prokurátor na základe žiadosti poškodeného preskúmal postup podriadeného prokurátora v lehote 50 dní a poškodenému výsledok preskúmania oznámil o ďalších desať dní.

Otázky:

1. Postupoval prokurátor správne, keď sám vykonal výsluchy a zabezpečil listinné dôkazy?
2. Postupoval prokurátor správne v súvislosti s prijatím trestného oznámenia voči oznamovateľovi a poškodenému?
3. Postupoval prokurátor správne v súvislosti s doručovaním uznesenia voči oznamovateľovi a poškodenému?
4. Bol správny postup nadriadeného prokurátora?
5. Boli postupom nadriadeného prokurátora porušené len poriadkové lehoty alebo došlo jeho postupom k závažnejšiemu porušeniu práv oprávnených subjektov?

2. PRÍPRAVNÉ KONANIE

Druhá časť
Trestného poriadku
Druhá hlava

§ 199 – § 229

Prvý diel
Začatie prípravného konania

§ 199

Začatie trestného stíhania

(1) *Ak nie je dôvod na postup podľa § 197 ods. 1 alebo 2, policajt začne trestné stíhanie bez meškania, najneskôr však do 30 dní od prijatia trestného oznámenia, ak ho treba doplniť. Trestné stíhanie sa začne vydaním uznesenia. Ak hrozí nebezpečenstvo z omeškania, začne policajt trestné stíhanie vykonaním zaisťovacieho úkonu, neopakovateľného úkonu alebo neodkladného úkonu. Po ich vykonaní vyhotoví ihneď uznesenie o začatí trestného stíhania, v ktorom uvedie, ktorým z týchto úkonov už bolo začaté trestné stíhanie. O začatí trestného stíhania policajt upovedomí oznamovateľa a poškodeného. Policajt doručí také uznesenie prokurátorovi najneskôr do 48 hodín.*

(2) *Policajt postupuje primerane podľa odseku 1, ak sa o skutočnostiach odôvodňujúcich začatie trestného stíhania dozvie inak ako z trestného oznámenia.*

(3) *Uznesenie o začatí trestného stíhania musí obsahovať opis skutku s uvedením miesta, času, prípadne iných okolností, za akých k nemu došlo, o aký trestný čin v tomto skutku ide, a to jeho zákonným pomenovaním a uvedením príslušného ustanovenia Trestného zákona. Uznesenie neobsahuje odôvodnenie.*

(4) *Trestné stíhanie sa začne vykonaním zaisťovacieho úkonu, neodkladného úkonu alebo neopakovateľného úkonu aj vtedy, ak ho vykonal nepríslušný policajt, ak nebolo možné dosiahnuť, aby ho vykonal príslušný policajt, a najneskôr do troch dní od jeho vykonania odovzdá vec príslušnému policajtovi spolu s uznesením o začatí trestného stíhania.*

(5) *Policajt je oprávnený po začatí trestného stíhania vykonávať všetky úkony podľa tohto zákona.*

Vysvetlivky

Prípravné konanie, ktoré sa začína ďalej uvedeným spôsobom, je významnou etapou trestného konania, a je charakteristické špecifickými úlohami, osobitnými procesnými vzťahmi a trestno-procesnou formou. V dôsledku toho mu v trestnom konaní patrí samostatné miesto. Vo vzťahu k súdnemu konaniu má však len pomocný, predbežný charakter.⁵

Trestné stíhanie sa začína v prípade aspoň vyššej miery podozrenia, že sa trestný čin stal alebo v prípade nevyhnutnosti vykonania dôkazov a úkonov s relatívne plnou procesnou hodnotou (keďže najmä najpodstatnejšie výsluchy treba zopakovať aj po vznesení obvinenia), ktoré nie je možné vykonať podľa § 196 ods. 2 Trestného poriadku (napr. znaleckého dokazovania, konfrontácii, rekonštrukcie a pod.). Vedie sa vždy pre konkrétny skutok a nie pre pomenovanie a paragrafované označenia trestného činu. Začatím trestného stíhania sa vec dostáva do štádia prípravného konania. Od začatia trestného stíhania sa môžu vykonávať všetky úkony podľa Trestného poriadku (napr. výsluch svedka, konfrontácie, znalecké dokazovanie, použitie ITP, OPČ, rekonštrukcia, rekognícia a iné), ktoré majú procesnú váhu a použiteľnosť pre celé trestné konanie. Z uvedeného dôvodu samotný právny akt, začatie trestného stíhania vydaním uznesenia o jeho začatí, má zásadný procesný význam, lebo sa stáva určitým kontrolným bodom na zisťovanie, či dôkazy sú procesne použiteľné v ďalšom konaní a či orgány čin-

⁵ Solnař, V. a kol. *Československé trestní řízení*. Praha: Orbis, 1963, s. 178.

né v trestnom konaní svoje právne a skutkové úvahy neopierajú aj o úkony, ktoré boli vykonané pred týmto právnym aktom.⁶

Predmetné ustanovenie zakotvuje dve alternatívy začatia trestného stíhania.

Prvou, a v praxi úplne prevažujúcou alternatívou, je začatie trestného stíhania formou uznesenia, ktoré veľmi špecificky neobsahuje odôvodnenie.

Druhou alternatívou je prípad, ak hrozí nebezpečenstvo z omeškania (napr. zničením dôležitých dôkazov). Vtedy policajt začne trestné stíhanie vykonaním zaisťovacieho úkonu (napr. zadržaním podozrivého), neopakovateľného úkonu (§ 10 ods. 17 Trestného poriadku, napr. zaistením krvných stôp z topiaceho sa snehu) alebo neodkladného úkonu (§ 10 ods. 16 Trestného poriadku, napr. výsluchom zomierajúceho poškodeného). V konkrétnom prípade môže ísť zároveň tak o úkon neodkladný, ako aj o úkon neopakovateľný. Takýmto úkonom by v konkrétnom prípade mohla byť rekognícia, hoci je svojou povahou viac úkonom neopakovateľným. Na druhej strane neopakovateľný úkon nemusí byť úkonom neodkladným.⁷

Po ich vykonaní však policajt ihneď vyhotoví uznesenie o začatí trestného stíhania, v ktorom uvedie, ktorým z týchto úkonov už bolo začaté trestné stíhanie.

Uznesenie o začatí trestného stíhania policajt, ktorý ho vydal, doručuje do 48 hodín len prokurátorovi, ktorý ho preskúma z hľadiska zákonnosti a dôvodnosti. Oznamovateľa a poškodeného policajt o tomto úkone len upovedomí listom.

Lehotou na vydanie tohto uznesenia je lehota najneskôr 30 dní od prijatia trestného oznámenia, ak ho treba doplniť, ide však len o poriadkovú lehotu.

Okrem trestného oznámenia podkladom na vydanie uznesenia o začatí trestného oznámenia je aj samotná operatívna činnosť polície a jej realizačné návrhy na začatie trestného stíhania alebo iných

⁶ Čentéš, J. a kol. *Trestné právo procesné. Všeobecná a osobitná časť*. 2. vydanie. Šamorín: Heuréka, 2012, s. 468.

⁷ Jelínek, J. a kol. *Trestní právo procesní*. Praha: Eurolex Bohemia, 2002, s. 354.

kompetentných orgánov, napr. finančnej správy, SIS, Zboru väzenskej a justičnej správy.

Náležitostami uznesenia o začatí trestného stíhania je opis skutku s uvedením miesta, času, prípadne iných okolností, za akých k nemu došlo, údaj, o aký trestný čin v tomto skutku ide, a to jeho zákonným pomenovaním a uvedením príslušného ustanovenia Trestného zákona.

V prípade miesta sa táto náležitosť môže napr. pri trestnom čine zabitia (§ 147 Trestného zákona) určiť mestom, ulicou, popisným číslom domu, bytu alebo až identifikáciou izby, kým napr. pri trestnom čine machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražby (§ 266 – § 268 Trestného zákona) postačí špecifikácia miesta len uvedením konkrétneho mesta, kde k týmto machináciám došlo.

Uvádzaný čas v prípade niektorých napr. tzv. počítačových trestných činov (§ 247 – § 247d Trestného zákona) je možné popísať nielen dňom, mesiacom a rokom, ale dokonca až hodinou, minútou a sekundou, kým napr. v prípade niektorých podvodov (§ 221 Trestného zákona), pri ktorých poškodený podvod zistil až s odstupom času, sa niekedy stanovuje časové rozpätie napr. dní alebo až týždňov a pod.

Pod uvedením spôsobu páchania skutku, prípadne iných skutočností sa má na mysli napr. pri trestnom čine vraždy podľa § 145 Trestného zákona alebo u iných trestných činov proti životu a zdraviu taký popis skutku, akým je – vystrelil päťkrát do poškodeného zo vzdialenosti dvoch metrov z pištole určitej značky, kalibru, s popisom konkrétnych zranení, v dôsledku ktorých obeť vraždy zomrela a podobne.

Po takto vydanom uznesení o začatí trestného stíhania je možné vykonávať jednotlivé úkony s plnou procesnou platnosťou, hoci by trestné stíhanie začal nepríslušný policajt (za splnenia vyššie uvedených zákonných podmienok), s výhradou tých, ktoré treba vykonať aj po vznesení obvinenia (najmä najpodstatnejšie výsluchy, alebo také výsluchy na, zopakovaní ktorých by navyše obvinení alebo aj poškodení trvali).

Judikatúra

R 63/2022

Ak pred vydaním uznesenia o vznesení obvinenia podľa § 206 Trestného poriadku nebolo pre skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, vydané procesne účinné uznesenie o začatí trestného stíhania podľa § 199 Trestného poriadku, neznamená to bez ďalšieho, že trestné stíhanie pre daný skutok nebolo vôbec začaté. V takejto procesnej situácii treba uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré spĺňa zákonné náležitosti podľa § 206 ods. 3 Trestného poriadku, považovať vzhľadom na § 206 ods. 2 Trestného poriadku aj za uznesenie o začatí trestného stíhania, a to i vtedy, ak v jeho výroku nie je ustanovenie § 199 Trestného poriadku formálne uvedené. Procesnú použiteľnosť zabezpečených dôkazov, okrem dôkazov, ktoré bolo možné získať z dôkazných prostriedkov aj pred začatím trestného stíhania podľa Trestného poriadku alebo podľa osobitného zákona (§ 119 ods. 3 Trestného poriadku), je nutné ale vždy posudzovať so zreteľom na to, že k začatiu trestného stíhania došlo až okamihom vydania uznesenia o vznesení obvinenia (tiež R 33/2019, R 44/2017).

R 33/2022

Na rozdiel od postupov použitých vo fáze trestného konania „pred začatím trestného stíhania“, ktoré sa môžu týkať podozrenia zo spáchania skutku v minulosti alebo (aj) takého predpokladu do budúcnosti, uznesenie o začatí trestného stíhania podľa § 199 ods. 1 a 3 Trestného poriadku môže vyvolať účinky podľa odseku 5 naposledy označeného ustanovenia, len ak sa vzťahuje na skutok (vrátane čiastkového útoku doposiaľ páchaného pokračovacieho trestného činu v zmysle § 10 ods. 16 Trestného poriadku), ktorý sa už stal (bol dokonaný nastaním následku); to platí, aj ak po dokonaní naďalej pretrváva páchanie trvácneho trestného činu udržiavaním protiprávneho stavu (s limitom prerušenia jednoty hmotnoprávneho, resp. kvalifikačného skutku podľa § 122 ods. 13 Trestného zákona). Ak trestný čin nebol alebo doposiaľ nie je dokonaný, môže byť trestné stíhanie začaté aj pre prípravu zločinu

alebo pokus úmyselného trestného činu (§ 13, § 14 Trestného zákona), keďže tieto vývojové štádiá sú (už) kvalifikovateľné ako trestný čin. Pri vznesení obvinenia (§ 206 ods. 1 až 3 Trestného poriadku) rovnako musí byť daný retrospektívny pohľad na spáchaný skutok, okrem toho sa navyše vyžaduje opis skutku už na úrovni jeho vecnej a časopriestorovej nezameniteľnosti s iným skutkom a (v rovine dôvodného podozrenia) aj identifikácia osoby páchatela (oproti voľnejšiemu opisu skutku pri začatí trestného stíhania podľa § 199 ods. 3 Trestného poriadku a len rámcovému zameraniu podozrenia pri použití dôkazných postupov pred začatím trestného stíhania). Vyššie uvedeným záverom konvenujú aj účinky podľa § 206 ods. 5 Trestného poriadku, ktoré znamenajú nepotrebnosť formálneho začatia trestného stíhania, ale až pri rozširovaní obvinenia (už obvinenej osoby) pre ďalší čiastkový útok pokračovacieho trestného činu; také rozšírenie v sebe integruje aj začatie trestného stíhania pre dotknutý skutok, ak už vo vzťahu k nemu nebolo trestné stíhanie začaté skorším uznesením.

Ustanovenia o postupoch pred začatím trestného stíhania majú vo vzťahu k ustanoveniu § 206 ods. 1 Trestného poriadku povahu osobitného ustanovenia v tom zmysle, že formuláciu „na podklade trestného oznámenia alebo zistených skutočností po začatí trestného stíhania“ treba vyložiť extenzívne, teda tak, že podkladom pre vznesenie obvinenia (a dôkazmi v trestnom konaní) môžu byť aj skutočnosti zistené postupmi pred začatím trestného stíhania, ustanovenými Trestným poriadkom (týka sa to aj informácií, ktoré môžu byť použité ako dôkaz v trestnom konaní, zistených postupmi podľa zákona č. 166/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov). Podkladom pre vznesenie obvinenia (pre skutkový, právny a personálny záver podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku) môžu byť teda dôkazné informácie zistené postupmi podľa Trestného poriadku po začatí trestného stíhania, zistené takými (dôkazne využiteľnými) postupmi podľa Trestného poriadku alebo podľa osobitného zákona (označeného vyššie) pred začatím trestného stíhania, zistené trestným oznámením, ako aj mimo dôkazné informácie zistené (v kontexte § 199 ods. 2 a § 206 ods. 2 veta prvá Trestného poriad-

ku rovnocenne s trestným oznámením) „inak“ a zistené postupom podľa § 196 ods. 2 Trestného poriadku. Rovnaké informačné zdroje (okrem dôkazov vykonávaných už po začatí trestného stíhania) sú podkladom pre skoršie samostatné začatie trestného stíhania (len „vo veci“), ku ktorému dochádza postupom podľa § 199 ods. 1 až 4 Trestného poriadku.

Zákonný postup „pred začatím trestného stíhania“ je aplikovateľný podľa úpravy jednotlivých osobitných ustanovení Trestného poriadku s nielen informačnou, ale aj procesnou, resp. dôkaznou relevanciou (18 prípadov upravených medzi ustanoveniami § 89 a § 155 Trestného poriadku). Postup pred začatím trestného stíhania môže byť zameraný na objasňovanie a dokazovanie činu, ktorý sa už stal, ak zistené skutočnosti doposiaľ neumožňujú sformulovať skutok aspoň podľa kritérií § 199 ods. 3 Trestného poriadku – môže teda ísť aj o podozrenie z páchania trestnej činnosti určitého druhu (rámcovo zamerané podozrenie označené v druhom odseku bodu I.); také podozrenie sa z povahy veci týka aj ďalších čiastkových útokov už sčasti trestným stíhaním pokrytého pokračovacieho trestného činu. Nie je vylúčený ani predpoklad spáchania konkrétneho činu v budúcnosti, resp. zameranie rámcového podozrenia do budúcnosti (typicky pre „monoskutkovú“ aj rámcovú alternatívu zamerania postupu do budúcnosti bude použitý napr. agent, odpočúvanie, sledovanie, obrazovo-zvukové záznamy). Retrospektívne ani pro futuro však nemôže ísť o výlučne preventívny, abstraktne odôvodnený postup, prípustný je len postup na základe konkrétnych informácií o trestnoprávne relevantných skutočnostiach alebo pre ne priamo iniciačných okolnostiach. Kombinácia postupu po začatí trestného stíhania a pred začatím trestného stíhania (najmä v postupnosti minulosť – po, budúcnosť – pred) je možná. Bez ohľadu na uvedené, pri ďalších (aj budúcich) čiastkových útokoch toho istého pokračovacieho trestného činu nie je pre ich dokazovanie bariérou požiadavka „súčasného vedenia trestného konania v inej trestnej veci“ v zmysle § 113 ods. 9, § 114 ods. 7, § 115 ods. 7, § 118 ods. 7 Trestného poriadku, a dotknutými postupmi zistené informácie budú na tieto skutky vždy dôkazne použiteľné* (s limitom

prerušenia jednoty hmotnoprávneho, resp. kvalifikačného skutku podľa § 122 ods. 13 Trestného zákona). Mimo procesný postup na odhaľovanie trestnej činnosti podľa zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov – ďalej len „zákon o PZ“ (na ktorý nie je potrebná pôsobnosť policajta podľa § 10 ods. 8 a 10 Trestného poriadku) môže byť popri postupe pred začatím trestného stíhania podľa Trestného poriadku (teda počas už vedeného trestného konania) použitý, len ak nemá v Trestnom poriadku obsahový ekvivalent, použiteľný aj pred začatím trestného stíhania (napr. popri odpočúvaní podľa § 115 Trestného poriadku možno sledovať osobu na základe úpravy § 113 Trestného poriadku, nie však podľa § 39 ods. 1 zákona o PZ – teda bez príkazu prokurátora alebo sudcu pre prípravné konanie, možno však požadovať informácie od osôb podľa § 17a zákona o PZ, keďže výsluch svedka podľa Trestného poriadku sa vykonáva až po začatí trestného stíhania).

Pri posudzovaní zákonnosti a procesných účinkov rozhodnutia, návrhu na rozhodnutie alebo postupu v konaní (orgánom s pôsobnosťou na taký prieskum podľa Trestného poriadku) je relevantný vecný obsah predmetu dotknutého prieskumu, nie formálne označenie jeho názvu a právneho podkladu.

R 48/2017

Keďže po začatí trestného stíhania je policajt oprávnený vykonávať všetky úkony podľa Trestného poriadku (ako výslovne ustanovuje § 199 ods. 5 tohto zákona), je oprávnený aj vypočúvať svedkov. Taký postup nemôže sám osebe (bez zistenia a dokázania odlišne vyznievajúcich okolností) vyvolávať záver, že svedkovia boli vo vzťahu k ich následným výpovediam po vznesení obvine-
nia nezákonne ovplyvňovaní.

R 8/2017

Z ustanovení § 100 ods. 1, ods. 2 a § 199 ods. 1 až ods. 3 Trestného poriadku vyplýva, že domovú prehliadku možno nariadiť a vykonať aj pred vydaním uznesenia o začatí trestného stíhania, a to s účinkami začatia trestného stíhania takým zaisťovacím úkonom.

Musí však byť splnená podmienka, že súčasne hrozí nebezpečenstvo z omeškania, teda že vzhľadom na hrozbu zničenia alebo zmazenia vykonania dôkazu, ktorý má byť zaistený, neznesie domová prehliadka odklad na čas do vydania uznesenia o začatí trestného stíhania. Nebezpečenstvo z omeškania je v tomto prípade pojmovým ekvivalentom neodkladnosti úkonu (§ 10 ods. 17 Trestného poriadku).

R 19/2016

Účelom a zmyslom procesného inštitútu začatia trestného stíhania vo veci podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku je, aby orgány prípravného konania (§ 10 ods. 1 Trestného poriadku) mohli vykonávať procesne použiteľné úkony podľa Trestného poriadku smerujúce k zisteniu páchatela trestného činu a ku vzneseniu obvinenia konkrétnej osobe hneď, ako to odôvodňuje dôkazná situácia. Je neprípustné viesť trestné stíhanie len „vo veci“ pri splnení podmienok (aj) § 206 ods. 1 Trestného poriadku, teda so zjavným a jednoznačne špecifikovaným a nezameniteľne známym páchatelom, eventuálne tiež označeným v uznesení o začatí trestného stíhania menom, priezviskom, prípadne aj adresou bydliska, bez toho, aby zároveň bolo vznesené aj obvinenie tejto osobe. Nerešpektovanie uvedeného postupu reálne znamená, že podozrivý síce je materiálne obvinený, ale formálne nie, čím sa tejto osobe zabránilo uplatňovať procesné práva obvineného, napr. podávať opravné prostriedky, návrhy na vykonanie dokazovania, nazerať do spisu, zvoliť si obhajcu.

Procesné okolnosti:

Policajt začal trestné stíhanie vykonaním obhliadky miesta činu. Uznesenie o začatí trestného stíhania vydal po 15 dňoch, pretože po obhliadke miesta činu bol ihneď práceneschopný. V ňom vykonanie uvedenej obhliadky vôbec neuviedol. Toto uznesenie následne nikomu nedoručil. Uznesenie o začatí trestného stíhania tak, ako v prípade ostatných uznesení, odôvodnil najmä výsluchmi a zabezpečením listinných dôkazov.

Otázky:

1. Mohol policajt začať trestné stíhanie vykonaním obhliadky miesta činu bez toho, aby najprv vydal uznesenie o začatí trestného stíhania?
2. Vydal policajt následné uznesenie o začatí trestného stíhania včas a doručil ho oprávneným osobám?
3. Malo takéto uznesenie všetky náležitosti?
4. Uveďte náležitosti uznesenia o začatí trestného stíhania s konkrétnymi údajmi o mieste, čase a o opise skutku.
5. Je náležitosťou uznesenia o začatí trestného stíhania aj jeho odôvodnenie? V prípade, že takéto náležitosť je nadbytočne v tomto uznesení uvedená, je nevyhnutné prijímanie nejakých opatrení zo strany policajta alebo prokurátora?

Druhý diel

Vyšetrovanie a skrátene vyšetovanie

§ 200

Rozsah vyšetovania

- (1) *Vyšetrovanie sa vykonáva o zločinoch.*
- (2) *Vyšetrovanie sa vykonáva aj o prečinoch, ak*
  - a) je obvinený vo väzbe, vo výkone trestu odňatia slobody alebo na pozorovaní v zdravotníckom ústave okrem prečinov spáchaných vo výkone väzby alebo vo výkone trestu odňatia slobody,*
  - b) ide o náhle úmrtie obvineného vo výkone väzby alebo odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody,*
  - c) ide o trestné konanie proti právnickej osobe,*
  - d) ide o trestné činy extrémizmu, alebo*
  - e) to nariadi prokurátor.*
- (3) *Ak je potrebné vykonať vyšetovanie aspoň o jednom z trestných činov, vykoná sa vyšetovanie o všetkých trestných činoch toho istého obvineného aj proti všetkým obvineným, ktorých trestné činy súvisia.*

- (4) *Vyšetrovanie vykonáva policajt uvedený v § 10 ods. 7 písm. a) až c).*
(5) *Príslušnosť policajta podľa § 10 ods. 7 písm. a) až c), ktorý vykonáva vyšetrovanie o zločine alebo prečine, sa nekončí, ak v priebehu vyšetrovania zistí, že dôvody, pre ktoré bol príslušný vo veci konať, odpadli.*

Vysvetlivky

Predmetné ustanovenie vymedzuje, v ktorých prípadoch sa vykonáva vyšetrovanie.

Stane sa tak predovšetkým pri zločinoch tak, ako sú vymedzené v § 11 Trestného zákona.

Okrem toho sa v zákonom vymedzených prípadoch vyšetrovanie vykonáva aj v prípade prečinov.

Tieto prípady možno vymedziť ako špecifiká vzťahujúce sa na osobu obvineného, a nimi sú prípady obmedzenia jeho osobnej slobody, konkrétne, ak je obvinený vo väzbe, vo výkone trestu odňatia slobody alebo na pozorovaní v zdravotníckom ústave, okrem prečinov spáchaných vo výkone väzby alebo vo výkone trestu odňatia slobody. Ďalším prípadom je náhle úmrtie obvineného vo výkone väzby alebo odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody. K osobe obvineného sa vzťahuje aj ďalší prípad vyšetrovania o prečinoch, ktorým je trestné stíhanie právnických osôb podľa zákona č. 91/2016 Z. z. v platnom znení o trestnej zodpovednosti právnických osôb. Špecifiká vyšetrovania prečinov sa týkajú aj trestných činov extrémizmu podľa § 140a Trestného zákona. Posledným prípadom vyšetrovania je, ak to nariadi prokurátor, využijúc svoje oprávnenie podľa § 230 ods. 2 písm. g Trestného poriadku.

Vo všetkých takýchto prípadoch totiž zákonodarca predpokladá určitú zložitost' takto vymedzených trestných vecí, hoci sú formálne kvalifikované ako prečiny.

Zákon rieši aj situácie, ak by bol obvinený stíhaný za viac trestných činov, pri ktorých do úvahy prichádza tak vyšetrovanie, ako aj skrátene vyšetrovanie, a tiež v takomto prípade všetkých obvinených, ktorých trestné činy súvisia. Aj v takýchto prípadoch sa vykonáva vyšetrovanie.

Takéto vyšetrovanie vykonáva policajt uvedený v § 10 ods. 7 písm. a) až c) Trestného poriadku, t. j. vyšetrovateľ Policajného zboru, vyšetrovateľ Policajného zboru zaradený na Úrade inšpekčnej služby a vyšetrovateľ finančnej správy.

Takto vymedzená príslušnosť policajta, ktorý vykonáva vyšetrovanie o zločine alebo prečine, sa nekončí ani vtedy, ak v priebehu vyšetrovania zistí, že dôvody, pre ktoré bol príslušný vo veci konať, odpadli. Za takýchto okolností preto policajt plynulo dokončí vyšetrovanie, ktoré pôvodne začal.

Procesné okolnosti:

Poverený príslušník Policajného zboru vykonával skrátené vyšetrovanie a vypočul obvineného, ktorého predvolal z miesta jeho bydliska, kde obvinený predvolanie prevzal. Následne poverený príslušník Policajného zboru vykonal ďalšie dokazovanie a opätovne musel dopyčuť tohto obvineného. V rámci plánovania tohto úkonu a predvolávania zistil, že medzičasom tento obvinený nastúpil na výkon trestu odňatia slobody. Tento poverený príslušník Policajného zboru v dokazovaní pokračoval tak, že dopyčuť uvedeného obvineného v ústave na výkon trestu odňatia slobody a ďalej vykonával do úvahy prichádzajúce dokazovanie.

Otázky:

1. Zostupoval tento poverený príslušník Policajného zboru v súlade so zákonom?
2. Ak nie, odkedy sa tak stalo?
3. Aký by bol zákonný postup v danej veci?
4. Ak by popísaným spôsobom postupoval vyšetrovateľ finančnej správy uvedený v § 10 ods. 7 písm. c) Trestného poriadku, bol by ním vyššie popísaný postup správny?
5. Ak by popísaným spôsobom postupoval veliteľ námornej lode uvedený v § 10 ods. 7 písm. h) Trestného poriadku, bol by ním vyššie popísaný postup správny? Odôvodnite svoje odpovede.

§ 201

**Spoločný postup vo vyšetrovaní
a v skrátrenom vyšetrovaní**

(1) Policajt vykonáva vyšetrovanie alebo skrátané vyšetrovanie spravidla osobne. Úkony, ktorými sa začalo trestné stíhanie alebo ktoré boli vykonané po začatí trestného stíhania nepríslušným policajtom, nie je potrebné opakovať, ak boli vykonané podľa tohto zákona.

(2) Policajt postupuje vo vyšetrovaní alebo v skrátrenom vyšetrovaní tak, aby čo najrýchlejšie zadovážil podklady na objasnenie skutku v rozsahu potrebnom na posúdenie prípadu a zistenie páchatela trestného činu.

(3) Okrem prípadu, na ktorý je potrebné rozhodnutie alebo súhlas sudcu pre prípravné konanie alebo prokurátora, vykonáva policajt všetky úkony samostatne a je povinný ich vykonať v súlade so zákonom a včas.

(4) Policajt zadováhuje dôkazy bez ohľadu na to, či svedčia v prospech alebo v neprospech obvineného; pritom postupuje podľa odseku 3. Obvinený nesmie byť nijakým spôsobom k výsluchu a k priznaniu nezákonne nútený. Odopretie výpovede sa nesmie použiť ako dôkaz proti obvinenému.

(5) Spory o príslušnosť medzi orgánmi činnými v trestnom konaní rozhoduje príkazom s primeraným odôvodnením

a) ich najbližšie spoločne nadriadený orgán,

b) prokurátor vykonávajúci dozor podľa § 230, ak ide o spory o príslušnosť medzi orgánmi činnými v trestnom konaní uvedenými v § 10 ods. 7, ktoré sú v pôsobnosti rôznych ministerstiev alebo medzi orgánmi činnými v trestnom konaní uvedenými v § 10 ods. 7 písm. a) a b).

(6) O odňatí a prikázaní veci medzi orgánmi činnými v trestnom konaní rozhoduje príkazom s primeraným odôvodnením

a) ich najbližšie spoločne nadriadený orgán,

b) prokurátor vykonávajúci dozor podľa § 230, ak ide o odňatie a prikázanie veci medzi orgánmi činnými v trestnom konaní uvedenými v § 10 ods. 7, ktoré sú v pôsobnosti rôznych ministerstiev alebo medzi orgánmi činnými v trestnom konaní uvedenými v § 10 ods. 7 písm. a) a b).

Vysvetlivky

Ustanovenie § 201 Trestného poriadku upravuje viaceré aspekty, ktoré vykazujú spoločné znaky tak pre vyšetrovanie, ako aj pre skrátené vyšetrovanie.

Predovšetkým akcentuje zásadu rýchlosti prípravného konania, ktorá je vo všeobecnosti zakotvená v § 2 ods. 7 Trestného poriadku, podľa ktorej, okrem iného, každý má právo, aby jeho trestná vec spravodlivo a v primeranej lehote prejednal nezávislý a nestranný súd. Rýchlosť vyšetrovania a skráteného vyšetrovania je zdôraznená jednak v odseku 2 tohto ustanovenia, v ktorom je uvedené, že policajt postupuje vo vyšetrovaní alebo v skrátenom vyšetrovaní tak, aby čo najrýchlejšie zadovážil podklady na objasnenie skutku v rozsahu potrebnom na posúdenie prípadu a zistenie páchatela trestného činu. Obdobne odsek 3 zdôrazňuje povinnosť vykonávania úkonov policajtom včas.

Ďalšími zásadami premietnutými do tohto ustanovenia, konkrétne do odsekov 3 a 4, sú predovšetkým zásady zákonnosti a náležitého zistenia skutkového stavu vyplývajúce aj z § 2 ods. 1 a 10 Trestného poriadku. Vyplýva to z formulácií, podľa ktorých policajt vykonáva všetky úkony v súlade so zákonom (ods. 3) a zadovážuje dôkazy bez ohľadu na to, či svedčia v prospech alebo v neprospech obvineného. Obvinený nesmie byť nijakým spôsobom k výsluchu a k priznaniu nezákonne nútený. Odopretie výpovede sa nesmie použiť ako dôkaz proti obvinenému (ods. 4).

Okrem toho toto ustanovenie zakotvuje povinnosť vykonávať vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie spravidla osobne (ods. 1) a samostatne (ods. 3). To však nevylučuje v odôvodnených prípadoch realizovať časť úkonov aj takým zákonným spôsobom, akým je dožiadanie zakotvené v § 56 a 57 Trestného poriadku, zohľadňujúc právomoci prokurátora a sudcu pre prípravné konanie.

Nakoniec uvedené ustanovenie zakotvuje riešenie sporov o príslušnosť (ods. 5) a odňatie a prikázanie veci medzi orgánmi činnými v trestnom konaní (ods. 6). V oboch prípadoch sa rozhoduje príkazom s primeraným (stručným, ale vecným) odôvodnením.

V prípade sporov o príslušnosť medzi orgánmi činnými v trestnom konaní rozhoduje ich spoločný nadriadený, ktorými je napr. policajný funkcionár, ak spor o príslušnosť vznikne medzi rôznymi policajnými súčasťami a bude ním napr. policajný prezident, v prípade sporu medzi vyšetrovateľom okresného riaditeľstva policajného zboru a vyšetrovateľom národnej kriminálnej agentúry Prezídia policajného zboru, alebo napr. krajský prokurátor, ak spor o príslušnosť vznikol medzi prokurátormi rôznych okresných prokuratúr v rámci určitého kraja.

Ďalšou alternatívou je rozhodovanie o príslušnosti medzi orgánmi činnými v trestnom konaní prokurátorom vykonávajúcim dozor podľa § 230 Trestného poriadku. Stane sa tak v prípade, ak ide o spory o príslušnosť medzi orgánmi činnými v trestnom konaní uvedenými v § 10 ods. 7, ktoré sú v pôsobnosti rôznych ministerstiev, t. j. napr. ministerstva vnútra (vyšetrovatelia Policajného zboru, § 10 ods. 7 písm. a, b) a ministerstva financií (vyšetrovatel finančnej správy, § 10 ods. 7 písm. c) alebo medzi policajtmi uvedenými v § 10 ods. 7 písm. a) a b), t. j. medzi vyšetrovateľmi Policajného zboru a takými vyšetrovateľmi zaradenými na Úrade inšpekčnej služby.

V konkrétnych prípadoch tak môže ísť napr. o spory podľa výšky škody alebo o právnu kvalifikáciu skutku, a teda, či vyšetrovanie bude viesť vyšetrovateľ okresného riaditeľstva PZ alebo už vyšetrovateľ národnej kriminálnej agentúry P PZ príslušný na konanie analogicky podľa § 14 Trestného poriadku a pod.

Obdobné závery platia pre prípady odňatia a prikázania veci medzi orgánmi činnými v trestnom konaní (analogicky § 23 Trestného poriadku).

Judikatúra

R 38/1968

Vina obvineného musí byť preukázaná na základe dôkazov vykonaných v súlade s Trestným poriadkom. Vinu obvineného nemožno vyvodzovať zo spôsobu obhajoby, napr. z toho, že obvine-

ný zámerne nevypovedá pravdu, popiera určité skutočnosti alebo sa snaží zviest príslušného orgány na falošnú stopu a pod. Takýto postup príslušných orgánov by znamenal potlačanie práva na obhajobu, bol by v rozpore s prezumpciou nevinu a vyhľadávacou zásadou.

R 46/1963

Zásada náležitého zistenia skutkového stavu vyžaduje, aby súd oprel svoje rozhodnutie o vine a treste o jednoznačne zistené a bezpečne preukázané fakty, nie iba o pravdepodobnosť. Tam, kde sa nedá bezpečne zistiť, ktorý skutkový variant zodpovedá skutočnosti, volí súd ten, ktorý je pre obvineného priaznivejší (to sa týka analogicky aj OČTK, napr. aj alternatív v prípade výšky, škody, práceneschopnosti a pod. – upravené znenie).

Procesné okolnosti:

Vyšetrovateľ Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, odbor Bratislava, teda s celoslovenskou pôsobnosťou, vykonával vyšetrovanie pre daňový trestný čin. Sám vypočul svedkov v bratislavskom regióne, avšak svedkov z východného Slovenska žiadal vypočuť prostredníctvom dožiadania vyšetrovateľom Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, odbor Východ Košice. V čase takýchto výsluchov na východnom Slovensku nevykonal žiadne dokazovanie, hoci do úvahy prichádzalo vykonať viacero úkonov aj podľa návrhov obvinených. Tvrdil pritom, že ďalšie dôkazy nie je potrebné vykonať, pretože odopretie výpovedi obvinených spolu s výsluchmi svedkov na východnom Slovensku považuje za priznanie sa obvinených a za dostatočné preukázanie toho, že trestný čin spáchali. V priebehu vyšetrovania túto trestnú vec odstúpil vyšetrovateľovi finančnej správy s tvrdením, že ide o jeho príslušnosť, pretože ide o trestný čin spáchaný v súvislosti s porušením daňových predpisov v oblasti dane z pridanej hodnoty pri vývoze.

Otázky:

1. Postupoval vyšetrovateľ správne, ak uvádzané výsluchy svedkov žiadal vykonať prostredníctvom dožiadania a nevykonal ich osobne?
2. Postupoval vyšetrovateľ bez priehovorov?
3. Správne vyhodnotil výsluchy obvinených?
4. Postupoval vyšetrovateľ správne, ak vec odstúpil vyšetrovateľovi finančnej správy?
5. Kto a ako rozhodne tento kompetenčný spor?

§ 202

Rozsah skráteného vyšetrovania

(1) Skrátené vyšetrovanie sa vykonáva o prečinoch, ak nejde o konanie podľa § 200 ods. 2.

(2) Skrátené vyšetrovanie o prečinoch, pre ktoré zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica neprevyšuje tri roky, vykonáva policajt uvedený v § 10 ods. 7 písm. d) až h); o ostatných vykonáva skrátené vyšetrovanie policajt uvedený v § 10 ods. 7 písm. a) a c). Skrátené vyšetrovanie o trestných činoch príslušníkov ozbrojených bezpečnostných zborov vykonáva policajt uvedený v § 10 ods. 7 písm. b); policajt uvedený v § 10 ods. 7 písm. b) vykonáva aj skrátené vyšetrovanie o trestných činoch colníkov. Skrátené vyšetrovanie o prečinoch proti životnému prostrediu vykonáva policajt uvedený v § 10 ods. 7 písm. a). Skrátené vyšetrovanie o prečinoch trestného činu legalizácie výnosu z trestnej činnosti podľa § 233a ods. 1 a 2 Trestného zákona vykonáva policajt uvedený v § 10 ods. 7 písm. a) až c).

(3) Príslušnosť policajta podľa § 10 ods. 7 písm. a) až c), ktorý vykonáva skrátené vyšetrovanie o prečine, sa nekončí, ak v priebehu skráteného vyšetrovania zistí, že odpadli dôvody, pre ktoré bol príslušný vo veci konať.

Vysvetlivky

Ustanovenie § 202 Trestného poriadku zakotvujúce rozsah skráteného vyšetrovania systematicky nadväzuje na § 200 Trestného poriadku zakotvujúce rozsah vyšetrovania, čo vyplýva už zo samotného 202 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého skrátené vyšetrovanie sa vykonáva o prečinoch tak, ako sú definované v § 10 Trestného zákona, ak nejde o konanie podľa § 200 ods. 2 Trestného poriadku. Podľa tohto ustanovenia, ako to už bolo uvedené, vyšetrovanie sa vykonáva aj o prečinoch, ak je obvinený vo väzbe, vo výkone trestu odňatia slobody alebo na pozorovaní v zdravotníckom ústave okrem prečinov spáchaných vo výkone väzby alebo vo výkone trestu odňatia slobody, ide o náhle úmrtie obvineného vo výkone väzby alebo odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody, ide o trestné konanie proti právnickej osobe, ide o trestné činy extrémizmu, alebo to nariadi prokurátor.

V odseku 2 tohto ustanovenia je vymedzené, kedy aj o prečinoch koná vyšetrovateľ a kedy iný policajt, t. j. poverený príslušník alebo veliteľ námornej lode.

Zákon konkrétne zakotvuje, že skrátené vyšetrovanie o prečinoch, pre ktoré zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica neprevyšuje tri roky, vykonáva policajt uvedený v § 10 ods. 7 písm. d) až h), teda podľa písm. d) poverený príslušník Policajného zboru, e) poverený príslušník vojenskej polície v konaní o trestných činoch príslušníkov ozbrojených síl, f) poverený príslušník Zboru väzenskej a justičnej stráže v konaní o trestných činoch osôb vo výkone trestu odňatia slobody alebo vo väzbe, g) poverený pracovník finančnej správy, ak ide o trestné činy spáchané v súvislosti s porušením colných predpisov alebo daňových predpisov v oblasti dane z pridanej hodnoty pri dovoze a spotrebných daní, h) veliteľ námornej lode v konaní o trestných činoch spáchaných na tejto lodi.

O ostatných prečinoch vykonáva skrátené vyšetrovanie policajt uvedený v § 10 ods. 7 písm. a) a c), teda, podľa písm. a, vyšetrovateľ Policajného zboru, b) vyšetrovateľ Policajného zboru zaradený na

Úrade inšpekčnej služby, ak ide o trestné činy príslušníkov ozbrojených bezpečnostných zborov a nejde o trestné činy uvedené v písmene c); to platí, aj ak ide o trestné činy colníkov a nejde o trestné činy uvedené v písmene c), a podľa písm. c) vyšetrovateľ finančnej správy, ak ide o trestné činy spáchané v súvislosti s porušením colných predpisov alebo daňových predpisov v oblasti dane z pridanej hodnoty pri dovoze a spotrebných daní.

Okrem toho a špecificky, skrátene vyšetrowanie o prečinoch proti životnému prostrediu vykonáva policajt uvedený v § 10 ods. 7 písm. a) a skrátene vyšetrowanie o prečinoch trestného činu legalizácie výnosu z trestnej činnosti podľa § 233a ods. 1 a 2 Trestného zákona vykonáva policajt uvedený v § 10 ods. 7 písm. a) až c). Ide teda o dva výslovne uvedené prečiny, o ktorých koná vyšetrovateľ.

V odseku 3 tohto ustanovenia je zakotvené dôležité pravidlo o nemennosti príslušnosti vyšetrovateľa, teda že jeho príslušnosť podľa § 10 ods. 7 písm. a) až c), ak vykonáva skrátene vyšetrowanie o prečine, sa nekončí, ak v priebehu skráteneho vyšetrowania zistí, že odpadli dôvody, pre ktoré bol príslušný vo veci konať, to znamená, ak by sa zistilo, že by už na konanie nebol príslušný on, ale iný policajt, uvedený v citovaných písmenách d až h.

Súvisiacim právnym predpisom je vyhláška Ministerstva vnútra SR č. 192/2017 Z. z. o rozsahu vykonávania rozhodnutí, opatrení a úkonov trestného konania vo vyšetrowaní alebo skrátenom vyšetrowaní, ktorá vymedzuje, aké úkony v trestnom konaní ako policajt podľa Trestného poriadku je oprávnený vykonať aj príslušník Policajného zboru zaradený v službe kriminálnej polície, službe finančnej polície, službe poriadkovej polície, službe dopravnej polície, službe železničnej polície, službe hraničnej a cudzineckej polície a inšpekčnej službe.

Procesné okolnosti:

Poverený príslušník Policajného zboru vykonával skrátene vyšetrowanie o prečine proti právnickej osobe, ktorá spáchala prečin extrémizmu a tiež o prečine legalizácie výnosu z trestnej činnosti

podľa § 233a ods. 1 Trestného zákona. Za prečiny proti životnému prostrediu vykonával skrátené vyšetrovanie vyšetrovateľ Policajného zboru.

Otázky:

1. Bol postup povereného príslušníka Policajného zboru správny?
2. Bol postup vyšetrovateľa Policajného zboru správny?
3. Mohla by vzniknúť aj iná situácia, kedy by na základe rozhodnutia kompetentného orgánu mohlo byť nariadené vyšetrovanie, kto by bol tým orgánom?
4. Z akého dôvodu by sa tak udialo?
5. Mohla by vzniknúť opačná situácia, teda že by sa nariadilo skrátené vyšetrovanie?

Postup pri skrátenom vyšetrowaní

§ 203

(1) Pri skrátenom vyšetrowaní postupuje policajt podľa ustanovení tohto zákona o vyšetrowaní s týmito odchýlkami:

a) výsluch svedka vykoná, ak ide o neopakovateľný úkon, neodkladný úkon alebo ak ide o svedka, ktorý bol osobne prítomný pri páchaní trestného činu; v ostatných prípadoch vyžiada iba vysvetlenie, o ktorom spíše záznam,

b) vyhl'adá a zabezpečí dôkazy, aby mohli byť vykonané v ďalšom konaní, o čom urobí záznam,

c) skrátené vyšetrowanie treba skončiť spravidla do dvoch mesiacov od vznosenia obvinenia.

(2) Ak sa skrátené vyšetrowanie neskončí do dvoch mesiacov od vznosenia obvinenia, policajt prokurátorovi písomne oznámi, prečo nebolo možné skrátené vyšetrowanie skončiť a aké úkony je potrebné ešte vykonať. Prokurátor môže policajtovi pokynom zmeniť rozsah úkonov, ktoré majú byť ešte vykonané, alebo vo veci nariadiť vyšetrowanie.

Vysvetlivky

Pojem skrátene vyšetovanie zákon bližšie nedefinuje a priamo k danej problematike, zrejme kvôli jej jednoduchosti, nie je evidovaná judikatúra.

Odchýlky skráteneho vyšetovania, v porovnaní s vyšetovaním, spočívajú najmä vo výsluchoch, konkrétne v tom, že policajt vykoná výsluch svedka, len ak ide o neopakovateľný úkon, neodkladný úkon (t. j. napr. svedka, ktorý cez územie SR len cestuje a jeho pobyt v budúcnosti by nebol známy, alebo zomierajúceho svedka a pod.), alebo ak ide o svedka, ktorý bol osobne prítomný pri páchaní trestného činu. V ostatných prípadoch vyžiada od potenciálneho svedka, teda najmä takého, ktorý nebol prítomný pri páchaní trestného činu iba vysvetlenie, o ktorom spíše záznam. Okrem toho policajt len vyhladá a zabezpečí dôkazy, aby mohli byť vykonané v ďalšom konaní, o čom urobí záznam. Takýmito dôkazmi by mohli byť najmä listiny alebo vecné dôkazy.

Zákon na skončenie skráteneho vyšetovania stanovuje lehotu dvoch mesiacov od vznesenia obvinenia, avšak v súvislosti s jej nedodrzaním neuvádza žiadne dôsledky. Stanovuje len určitú informačnú povinnosť policajta voči prokurátorovi, obsahom ktorej je podať správu prokurátorovi o tom, prečo nebolo možné skrátene vyšetovanie skončiť v tejto lehote dvoch mesiacov a aké úkony treba ešte vykonať. Prokurátor môže voči policajtovi pokynom zareagovať tak, že zmení rozsah úkonov plánovaných policajtom, ktoré majú byť, podľa neho, ešte vykonané, alebo vo veci, podľa § 200 ods. 2 písm. e a § 230 ods. 2 písm. g Trestného poriadku, nariadi vyšetovanie. Stane sa tak najmä v relatívne zložitejších prípadoch, ak do úvahy prichádza vykonanie väčšieho počtu dôkazov alebo je nevyhnutné vykonať zložitejšie dokazovanie, akým je napr. znalecké dokazovanie.

Efektívnosť prípravného konania vrátane skráteneho vyšetovania, ktorá je úzko prepojená s jeho rýchlosťou, treba súčasne vnímať aj v kontexte uplatňovania ostatných základných zásad trestného konania, akými sú zásady práva na obhajobu, zásady prezumpcie

neviny, zásada stíhania zo zákonných dôvodov a zákonným spôsobom, zásady zistenia skutkového stavu bez dôvodných pochybností, resp. ostatných základných zásad, aby tak v konečnom dôsledku bolo garantované spravodlivé konanie a zákonné rozhodnutie.⁸

Procesné okolnosti:

Poverený príslušník Policajného zboru vykonal v skrátrenom vyšetrovaní množstvo výsluchov všetkých do úvahy prichádzajúcich svedkov vrátane tých, ktorí sa o spáchaní prečinu mali dozvedieť len sprostredkovane od svojich kolegov. Za uvedených okolností skrátene vyšetrovanie trvalo štyri mesiace od vznosenia obvinenia. Policajt voči prokurátorovi nereagoval žiadnym spôsobom. Stalo sa tak až vtedy, keď ho prokurátor vyzval na podanie správy o stave konania. Policajt však podal prokurátorovi len stručnú správu bez toho, aby mu oznámil rozsah plánovaných úkonov a čas ukončenia vyšetrovania.

Otázky:

1. Uvedte, či poverený príslušník Policajného zboru porušil zákon, ak vypočúval na zápisnicu o výsluchu svedka všetkých uvedených svedkov.
2. Konal poverený príslušník Policajného zboru bez prietahov?
3. Postupoval okrem uvedených skutočností zákonne a správne?
4. Porušil tým práva obvineného alebo poškodeného?
5. Ako by mal na vzniknutú situáciu reagovať prokurátor?

---

⁸ ČOPKO, P. Skrátene vyšetrovanie – efektívna forma prípravného konania. In: ČENTĚŠ, J., KURILOVSKÁ, L. et al. (eds.). 2022. *Efektívnosť prípravného konania – súčasné výzvy a výzvy pro futuro*. Zborník príspevkov z konferencie. Bratislavské právnické fórum 2022. Bratislava: Wolters Kluwer SR, s. 349.

§ 204

(1) Ak bola prokurátorovi odovzdaná spolu so spisom osoba, ktorá bola zadržaná ako podozrivá pri páchaní prečinu, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica neprevyšuje päť rokov, bezprostredne po ňom, alebo po tom, čo odpadla prekážka jej bezprostredného zadržania najviac do 24 hodín po spáchaní prečinu a prokurátor ju neprepustí na slobodu, odovzdá ju najneskôr do 48 hodín od zadržania súdu, ktorému tiež podá obžalobu spolu so spisom. Ak prokurátor zistí dôvody väzby, súčasne navrhne, aby bol obvinený vzatý do väzby.

(2) Ak prokurátor prepustí písomným a odôvodneným príkazom obvineného uvedeného v odseku 1 na slobodu, môže vrátiť spis policajtovi s pokynom na doplnenie skráteného vyšetrovania. Ak doplnenie skráteného vyšetrovania nie je potrebné, prokurátor podá obžalobu, pokiaľ nerozhodne inak.

Vysvetlivky

V tomto ustanovení je upravené tzv. zrýchlené skrátené vyšetrovanie, niekedy označované aj ako zjednodušené skrátené vyšetrovanie alebo superrýchle vyšetrovanie, ktorého účelom je v odôvodnených (najjednoduchších) prípadoch v časovo obmedzenej lehote odovzdať obvineného súdu (sudcovi pre prípravné konanie), a tým dosiahnuť spravodlivé rozhodnutie.⁹ Riešia sa ním prečiny, ktoré si vzhľadom na spôsob a okolnosti spáchania trestného činu nevyžadujú náročné a rozsiahle dokazovanie.

Takto zrýchlene, resp. zjednodušene možno postupovať len vtedy, ak sú kumulatívne splnené viaceré podmienky, s možnosťou viacerých postupov prokurátora.

Prvými z nich je odovzdanie policajtom prokurátorovi spisu a osoby, ktorá bola zadržaná (§ 85 Trestného poriadku) ako podozrivá pri páchaní prečinu, na ktorý zákon ustanovuje trest od-

⁹ Ivor, J. a kol. *Trestné právo procesné*. Druhé, doplnené a prepracované vydanie. Bratislava: IURA EDITION, spol. s r. o., 2010, s. 568.

ňatia slobody, ktorého horná hranica neprevyšuje päť rokov, a to bezprostredne po ňom, alebo po tom, čo odpadla prekážka jej bezprostredného zadržania najviac do 24 hodín po spáchaní prečinu. Ide teda o konanie o prečinoch v prípade zadržaného páchatela.

Ďalším okruhom podmienok a postupu je akceptovanie zadržania prokurátorom a odovzdanie takejto osoby s obžalobou do 48 hodín súdu. Navyše v prípade zistenia dôvodov väzby prokurátor zároveň súdu navrhne vziať takéhoto obvineného do väzby.

Alternatívou k takémuto konaniu prokurátora je prepustenie obvineného zo zadržania a vrátenie spisu policajtovi s pokynom na ďalšie konanie.

Prokurátor však môže v tomto tzv. superrýchlom vyšetrowaní vydať aj iné rozhodnutie, nielen podať obžalobu, napr. podmienene zastaviť trestné stíhanie podľa § 216 Trestného poriadku.

V prípade podania obžaloby prokurátorom ďalej koná sudca pre prípravné konanie podľa § 348 Trestného poriadku.

Procesné okolnosti:

Páchatela zadržal policajt pri páchaní prečinu krádeže s hornou hranicou trestu odňatia slobody 3 roky a spolu so spisom ho do 40 hodín odovzdal prokurátorovi.

Otázky:

1. Uvedte, či má prokurátor možnosť vydať policajtovi pokyn na prepustenie zo zadržania.
2. Uvedte, za akých okolností môže prokurátor podať obžalobu,
3. Uvedte, či má prokurátor možnosť postúpiť vec podľa § 214 Trestného poriadku.
4. Uvedte, či má prokurátor možnosť vydať iné rozhodnutie, ak áno, ktoré ?
5. Uvedte, či v konečnom dôsledku má prokurátor možnosť nariaďiť vyšetrowanie.

§ 205

Dočasné odloženie vznesenia obvinenia

(1) Ak by vznesenie obvinenia podstatne sťažilo objasnenie korupcie, trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny, alebo zločinu spáchaného organizovanou skupinou alebo zločineckou skupinou, trestného činu úkladnej vraždy alebo trestných činov terorizmu alebo zistenie páchatel'a tohto trestného činu, môže policajt s predchádzajúcim súhlasom prokurátora na nevyhnutnú dobu dočasne odložiť vznesenie obvinenia pre taký trestný čin, alebo pre iný trestný čin osobe, ktorá sa významnou mierou podieľa na objasnení niektorého z týchto trestných činov alebo na zistení páchatel'a. Dočasne odložiť vznesenie obvinenia sa nesmie voči organizátorovi, návodcovi alebo objednávateľovi trestného činu, na ktorého objasnení sa podieľa.

(2) O dočasnom odložení vznesenia obvinenia policajt vyhotoví záznam, ktorého rovnopis do 48 hodín zašle prokurátorovi.

(3) Ak pominú dôvody na dočasné odloženie vznesenia obvinenia, policajt na pokyn prokurátora bez meškania vznesie obvinenie.

Vysvetlivky

Tak, ako to bude ďalej uvedené v § 206 ods. 1 Trestného poriadku, k vzneseniu obvinenia dochádza, ak je na podklade trestného oznámenia alebo zistených skutočností po začatí trestného stíhania dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba. Za splnenia týchto podmienok je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vzniesť obvinenie konkrétnej osobe.

Z tejto povinnosti však existujú zákonné výnimky. Jednou z nich je aj dočasné odloženie vznesenia obvinenia. Možno však tak postupovať len v prípade zákonom stanovenej trestnej činnosti. Ňou je korupcia, trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny, zločin spáchaný organizovanou skupinou alebo zločineckou skupinou, trestný čin úkladnej vraždy a trestné činy terorizmu. Navyše obvinenie možno dočasne odložiť len vtedy, ak

by vznesenie obvinenia podstatne sťažilo objasnenie takejto trestnej činnosti alebo zistenie páchatela tohto trestného činu. V aplikačnej praxi to znamená, že pôjde o prípady osôb spolupracujúcich s orgánmi činnými v trestnom konaní, ktoré by v dôsledku vznesenia obvinenia takto nespolupracovali, preto sa takýmto osobám zo strany orgánov činných v trestnom konaní poskytuje takáto zákonom daná výhoda. Ďalšou podmienkou je, že takáto spolupracujúca osoba, ktorej by inak bolo vznesené obvinenie, sa významnou mierou podieľa na objasnení niektorého z týchto trestných činov alebo na zistení ich páchatelov. Táto zákonná podmienka znamená, že uvedená osoba vypovedá o podstatných okolnostiach uvádzanej trestnej činnosti alebo o nej orgánom činným v trestnom konaní poskytla iné veľmi dôležité dôkazy, napr. sfalšované listiny, drogy alebo iné zakázané látky alebo veci dôležité pre trestné konanie a podobne. Za takýchto okolností možno spolupracujúcej osobe dočasne odložiť vznesenie obvinenia pre taký trestný čin alebo pre iný trestný čin ňou spáchaný. Negatívnou podmienkou je, že dočasne odložiť vznesenie obvinenia sa nesmie voči organizátorovi, návodcovi alebo objednávateľovi trestného činu, na ktorého objasnení sa podieľa.

Z formálneho hľadiska sa obvinenie odkladá len dočasne záznamom policajta so súhlasom prokurátora, ktorého rovnopis sa do 48 hodín zašle prokurátorovi.

V prípade, že pominú dôvody na dočasné odloženie vznesenia obvinenia, policajti na pokyn prokurátora bez meškania vznesie obvinenie. Z praktického hľadiska sa tak stane, ak sa takáto spolupracujúca osoba skutočne významnou mierou podieľala na objasnení niektorého z týchto trestných činov alebo na zistení ich páchatelov tak, ako to bolo uvedené vyššie, preto je jej na čas takéhoto trestného stíhania osôb, ktoré usvedčuje len prechodne nevznášané obvinenie a dôjde k nemu neskôr, aby sa rozhodlo ďalej uvedeným spôsobom, ktorý je zákonný a zároveň výhodný pre takto spolupracujúcu osobu.

Následne po vznesení obvinenia takejto osobe je možné poskytnúť jej ďalšie benefity vo forme konania o dohode o vine a treste,

zastavenia trestného stíhania podľa § 215 ods. 3 Trestného poriadku, podmieneného zastavenia trestného stíhania spolupracujúceho obvineného podľa § 218 Trestného poriadku alebo prerušenia trestného stíhania podľa § 228 ods. 3 Trestného poriadku.

Pre bližšie objasnenie tejto problematiky súvisiacej so závažnými a organizovanými formami zločinu je vhodné poukázať na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 TdoV 11/2017 zo 17. 5. 2021, pretože otázkou vierohodnosti a použiteľnosti svedeckých výpovedí tzv. kajúcnikov sa v posledných rokoch zaoberal nielen Najvyšší súd SR, ale aj Ústavný súd SR a Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“).

Postup orgánov činných v trestnom konaní a následne konajúcich súdov, ktoré využijú zákonodarcom ukotvený, a teda úplne legálny inštitút spolupracujúceho svedka, nemožno považovať a priori za defektný prvok oslabujúci hodnotu dôkaznej situácie, ku ktorej sa súdy s pomocou týchto výpovedí dopracovali. Relevantné ustanovenia Trestného poriadku (zásada náležitého zistenia skutkového stavu a zásada voľného hodnotenia dôkazov) v záujme vylúčenia potenciálneho nebezpečenstva účelových, nepravdivých výpovedí ukladajú súdom povinnosť vykonať dôslednú previerku hodnovernosti, a teda kvality takto podaných svedectiev, ktorej prípadné zanedbanie by mohlo signalizovať porušenie garancií spravodlivého procesu. Aj ústavný súd pripustil použiteľnosť tzv. odklonov ako zákonných inštitútov v trestnom konaní, avšak za prísneho posúdenia obsahu výpovede spolupracujúcej osoby, pričom výslovne uviedol, že zo znenia samotnej zákonnej úpravy vyplýva, že zákonodarca v záujme postihnutia závažných foriem trestnej činnosti, pri ktorej je jej objasňovanie, takpovediac zvonku, veľmi sťažené, v niektorých prípadoch takmer nemožné, stanovil ako legitímny cieľ záujem spoločnosti na vyšetrení takejto trestnej činnosti, pričom ho povýšil nad záujem potrestať jedného z jej „menej aktívnych“ aktérov, ktorý orgánom činným v trestnom konaní poskytnie pri plnení danej úlohy nezanedbateľnú súčinnosť. Judikatura ESLP v otázke tzv. korunných svedkov, poskytujúcich pomoc pri odhaľovaní trestnej činnosti výmenou za beztrestnosť alebo iné

výhody, upozornila na potrebu osobitnej obozretnosti pri použití takýchto výpovedí, súčasne však ESLP v tomto kontexte konštatoval, že skutočnosť použitia výpovede podozrivého, ktorý bol zbavený obvinenia, nie je ešte sama osebe dôvodom na vyslovenie porušenia práva na spravodlivé súdne konanie (rozhodnutie ESLP vo veci Atanasov proti Bulharsku, z 3.3.2009, č. 20309/02), a to dokonca ani v takých prípadoch, keď je odsúdenie páchatela založené v určujúcej miere práve na výpovedi takéhoto svedka (napr. rozhodnutie ESLP vo veciach Cornelis proti Holandsku, z 25.5.2004, č. 994/03, Lorse proti Holandsku, z 27.1.2004, č. 44484/98; Verhoek proti Holandsku, z 27.1.2004, č. 54445/00). V záujme zaistenia spravodlivosti konania je však prirodzenou požiadavkou adresovanou konajúcemu súdu dôkladná analýza vierohodnosti týchto výpovedí (III. ÚS 758/2016).

Použitie výpovedí svedkov výmenou za ich imunitu alebo iné výhody predstavuje dôležitý nástroj vnútroštátnych orgánov na boj proti závažnej trestnej činnosti, avšak je nutné brať na zreteľ, že môže spochybniť spravodlivosť konania proti obvinenému, pretože takáto výpoveď je zo svojej povahy manipulovateľná a môže byť urobená výlučne výmenou za ponúkané výhody, alebo ako akt osobnej pomsty. Podľa ESLP preto nemožno podceňovať niekedy nejednoznačnú povahu takejto výpovede a riziko toho, že obvinený by mohol byť súdený na základe neoverených obvinení, resp. takých spolupracujúcich osôb, ktoré by nemuseli byť nevyhnutne nezaujaté (m. m. Habran a Dalem, č. 43000/11 a 49380/11). Európsky súd pre ľudské práva však doplnil, že použitie takejto výpovede samo osebe neznamená, že konanie ako celok treba považovať za nespravodlivé. Otázku použitia výpovede spolupracujúceho svedka pritom treba posúdiť v rámci okolností daného prípadu s dôrazom na to, či konanie ako celok bolo spravodlivé (ÚS 292/2020).

Z uvedeného vyplýva, že Trestný poriadok umožňuje spolupracujúcu osobu, ktorá získala legálny benefit v podobe nepostihnutia, resp. miernejšieho postihnutia za svoju trestnú činnosť, v trestnom konaní vypočuť a následne jej výpoveď použiť ako zákonný dôkaz,

však v zmysle rozhodnutí ESLP vždy treba dôsledné posúdiť takúto výpoveď.

ESLP v rozhodnutí vo veci Adamčo proti Slovenskej republike z 12. novembra 2019, č. 45084/14 navyše poukázal na potrebu skúmať výhody poskytnuté tzv. kajúcnikovi nielen v danom konaní, ale prípadne aj v iných trestných konaniach, aby bola zaručená celková spravodlivosť konania. ESLP pritom vychádzal zo skoršieho rozhodnutia, v ktorom konštatoval, že intenzita prieskumu vyžadovaného vo vzťahu k dôkazu poskytnutého komplicom je priamo úmerná významu výhody, ktorú tento komplic získa výmenou za dôkaz, ktorý poskytne (Erdem proti Nemecku z 9. decembra 1999, č. 38321/97).

Súdy sa teda musia v rámci hodnotenia dôkazov dôsledne vyrovnáť so všetkými aspektmi takejto výpovede vrátane poskytnutých benefitov.

Súd prvého stupňa, podľa vyššie uvedeného rozhodnutia NS SR, poukazoval vo svojom rozsudku na skutočnosť, že proti chránenému svedkovi K. W. sa v inom trestnom konaní vedie stíhanie za všetky skutky z aktuálne prejednávanej trestnej veci, na ktorých sa zúčastnil. Súd pritom „bezhlavo“ neuveril jeho výpovediam, ale dôsledne ich hodnotil a konfrontoval s ostatnými dôkazmi, ako aj sám posudzoval spôsob výpovede svedka na hlavnom pojednávaní. Na svedka bol taktiež vypracovaný znalecký posudok znalcom z odboru psychológie, ktorý nezistil, že by išlo o psychicky narušenú osobu so sklonmi k fabuláciám alebo vyplňaniu pamäťových medzier. Súd súčasne v rámci všetkých skutkov rozsiahlo odôvodňoval, z ktorých ďalších dôkazov mal preukázanú vinu obvinených a či korešpondujú s výpoveďami svedka K. W.

Judikatúra

R 53/2013

Osobu zadržanú ako podozrivú zo spáchania trestného činu, ak podozrenie nebolo rozptýlené, možno v konaní vedenom pre dotknutý skutok (trestný čin) o jeho okolnostiach vypočuť ako svedka až po vyhotovení záznamu o dočasnom odložení vznesenia obvi-

nenia policajtom s predchádzajúcim súhlasom prokurátora podľa § 205 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku.

Procesné okolnosti:

Policajt bez vedomia prokurátora uznesením dočasne odložil vznesenie obvinenia organizátorovi trestného činu vraždy podľa § 145 Trestného zákona. Prokurátor sa o tomto úkone dozvedel až po preskúmaní spisového materiálu.

Otázky:

1. Uveďte ktoré subjekty a akým spôsobom sa podieľajú na dočasnóm odložení vznesenia obvinenia.
2. Uveďte okruh trestnej činnosti, pri ktorej je možné dočasné odloženie vznesenia obvinenia.
3. Uveďte ďalšie podmienky dočasného odloženia vznesenia obvinenia.
4. Uveďte formu takéhoto postupu.
5. Vyhodnoťte správnosť alebo nesprávnosť postupu policajta popísaného v procesných okolnostiach a uveďte, aký bude postup prokurátora.

Vznesenie obvinenia

§ 206

(1) Ak je na podklade trestného oznámenia alebo zistených skutočností po začatí trestného stíhania dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba, policajt bez meškania vydá uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré ihneď oznámi obvinenému a doručí najneskôr do 48 hodín prokurátorovi a ak je obvineným súdny exekútor, notár, znalec, tlmočník alebo prekladateľ, aj ministromi spravodlivosti, a ak je obvineným advokát, aj Slovenskej advokátskej komore; o tomto úkone upovedomí bez meška-

2. PRÍPRAVNÉ KONANIE

nia oznamovateľa a poškodeného. Ak bolo uznesenie o vznesení obvinenia oznámené jeho vyhlásením, je policajt povinný vydať obvinenému rovnopis tohto uznesenia bez meškania.

(2) O začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia možno rozhodnúť jedným uznesením, ktoré policajt oznámi bez meškania obvinenému a doručí ho najneskôr do 48 hodín prokurátorovi. O tomto úkone upovedomí oznamovateľa a poškodeného. Ak bolo začatie trestného stíhania a vznesenie obvinenia oznámené vyhlásením uznesenia, policajt je povinný vydať obvinenému jeho rovnopis.

(3) Uznesenie o vznesení obvinenia musí obsahovať označenie osoby, voči ktorej sa vznáša obvinenie, opis skutku s uvedením miesta, času, prípadne iných okolností, za ktorých k nemu došlo tak, aby skutok nemohol byť zamienený s iným skutkom, zákonného pomenovania trestného činu, o ktorý v tomto skutku ide, a to aj s uvedením príslušného ustanovenia Trestného zákona a skutočností, ktoré odôvodňujú vznesenie obvinenia.

(4) Ak v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania vyjde najavo skutočnosť, ktorá dostatočne odôvodňuje záver, že obvinený spáchal ďalší skutok, na ktorý sa uznesenie o vznesení obvinenia nevzťahovalo, vznesie policajt obvinenie aj pre tento ďalší skutok. Ak pre tento skutok nebolo začaté trestné stíhanie, najskôr sa rozhodne podľa § 199 ods. 1.

(5) Ak v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania vyjde najavo skutočnosť, ktorá dostatočne odôvodňuje záver, že obvinený spáchal pred oznámením uznesenia o vznesení obvinenia ďalší čiastkový útok pokračovacieho trestného činu, na ktorý sa uznesenie o vznesení obvinenia nevzťahovalo, rozšíri uznesením policajt obvinenie aj pre tento ďalší čiastkový útok pokračovacieho trestného činu. Ak pre tento čiastkový útok nebolo začaté trestné stíhanie, nie je potrebné postupovať podľa § 199 ods. 1. O uznesení o rozšírení obvinenia policajt bez meškania upovedomí oznamovateľa a poškodeného.

(6) Ak v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania vyjde najavo, že skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, je iným trestným činom alebo aj ďalším trestným činom, ako bol v uznesení o vznesení obvinenia právne kvalifikovaný, policajt obvineného na túto okolnosť písomne upozorní; upozornenie môže uviesť aj v zápisnici. Rovnopis upozornenia alebo zápisnice doručí do 48 hodín prokurátorovi.

Vysvetlivky

Na uznesenie o začatí trestného stíhania nadväzuje uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré policajt (alebo výnimočne aj prokurátor) vydá vtedy, ak je na podklade trestného oznámenia alebo zistených skutočností po začatí trestného stíhania, teda po následne vykonanom dokazovaní, dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá (konkrétna) osoba. Uvedené uznesenia možno vydať samostatne s časovým odstupom, čo je v praxi prevažujúci prípad, avšak možno tak rozhodnúť aj jedným spoločným uznesením. Deje sa tak vtedy, ak je hneď od začiatku známy páchatel' trestného činu, napr. v prípade oznámenia samotným páchatel'om, že spáchal trestný čin vraždy podľa § 145 Trestného zákona.

Špecifikom ďalšieho postupu po vydaní uznesenia o vznesení obvinenia je jeho doručovanie a upovedomovanie oprávnených osôb. Konkrétne policajt ihneď (t. j. doručením aj osobne, napr. pri zadržaní alebo doručením poštou) uznesenie o vznesení obvinenia oznámi obvinenému a doručí ho najneskôr do 48 hodín prokurátorovi. Ak je obvineným súdny exekútor, notár, znalec, tlmočník alebo prekladateľ doručí sa toto uznesenie aj ministrovi spravodlivosti, a ak je obvineným advokát, aj Slovenskej advokátskej komore; o tomto úkone policajt listom upovedomí bez meškania oznamovateľa a poškodeného.

Skutkové náležitosti takéhoto uznesenia sú obdobné ako už uvádzané náležitosti skutku uznesenia o začatí trestného stíhania, ku ktorým pribúda aj identifikácia obvineného, odôvodnenie a pocienie o možnosti podať sťažnosť.

Trestný poriadok v tomto ustanovení ďalej upravuje procesné alternatívy, ak dokazovaním po prvom vznesení obvinenia boli zistené ďalšie skutky.

Je ním alternatívne nové začatie trestného stíhania a nové vznesenie obvinenia za ďalší skutok opakovanej trestnej činnosti (ods. 4) a len vznesenie obvinenia za pokračovací trestný čin bez potreby začínania trestného stíhania (ods. 5).

Nakoniec zákon zakotvuje aj alternatívu, ak v priebehu vyšet-

rovania alebo skráteného vyšetrovania vyjde najavo, že skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, je iným trestným činom alebo aj ďalším trestným činom, ako bol v uznesení o vznesení obvinenia právne kvalifikovaný. V takomto prípade policajt obvineného na túto okolnosť len písomne upozorní. Upozornenie môže uviesť aj v zápisnici (o výsluchu obvineného). Z hľadiska aplikačnej praxe to môže byť napr. v tom prípade, ak policajt v skutku, pre ktorý vznesol obvinenie popísal okolnosti usmrtenia poškodeného a aj použitie zbrane, pričom až dodatočne sa zistí, že išlo o nelegálne držanú zbraň, a teda takto formulovaný skutok treba kvalifikovať nielen tak, ako to bolo pôvodne, teda ako trestný čin vraždy podľa § 145 Trestného zákona, ale aj ako trestný čin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 Trestného zákona. Inou alternatívou takéhoto postupu, teda len upozornenia, že skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, je iným trestným činom, by bolo, že takýto skutok by sa kvalifikoval len napr. ako trestný čin usmrtenia podľa § 149 Trestného zákona, a nie ako pôvodne, t. j. ako trestný čin vraždy podľa § 145 Trestného zákona.

Judikatúra

R 63/2022

Ak pred vydaním uznesenia o vznesení obvinenia podľa § 206 Trestného poriadku nebolo pre skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, vydané procesne účinné uznesenie o začatí trestného stíhania podľa § 199 Trestného poriadku, neznamená to bez ďalšieho, že trestné stíhanie pre daný skutok nebolo vôbec začaté. V takejto procesnej situácii treba uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré spĺňa zákonné náležitosti podľa § 206 ods. 3 Trestného poriadku, považovať vzhľadom na § 206 ods. 2 Trestného poriadku aj za uznesenie o začatí trestného stíhania, a to i vtedy, ak v jeho výroku nie je ustanovenie § 199 Trestného poriadku formálne uvedené. Procesnú použiteľnosť zabezpečených dôkazov, okrem dôkazov, ktoré bolo možné získať z dôkazných prostriedkov aj pred začatím trestného stíhania podľa Trestného poriadku alebo podľa osobitného zákona

(§ 119 ods. 3 Trestného poriadku), je nutné ale vždy posudzovať so zreteľom na to, že k začatiu trestného stíhania došlo až okamihom vydania uznesenia o vznesení obvinenia (tiež R 33/2019, R 44/2017).

R 92/2015

Uplatňovanie zásady „nikto nie je povinný obviňiť seba samého“, vyplývajúcej z čl. 37 ods. 1 a čl. 40 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd a výslovne zakotvenej v čl. 14 ods. 3 písm. g) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, má chrániť obvineného pred bezprávnym donucovaním zo strany štátnych orgánov, a tým prispievať k zaisteniu spravodlivého procesu. Právo neprispievať k vlastnému obvineniu sa v prvom rade týka rešpektovania vôle obvineného mlčať, ako aj neprispieť k svojmu obvineniu a usvedčeniu iným aktívnym konaním. Obvineného však možno podrobiť strpeniu dôkazných úkonov, ktoré predpokladajú len jeho pasívnu účasť, a to aj s použitím určitého stupňa nátlaku, ktorý však nesmie byť zneužitý jeho neprimeranosťou. Od obvineného možno požadovať, aby strpel napr. odňatie vecí, odobratie vzorky dychu, moču, krvi, pachu, vlasov alebo tkanív na účely testu DNA – a to i za pomoci donútenia, napriek skutočnosti, že ho tieto dôkazy usvedčujú.

R 30/2010

I. Obžaloba v trestnej veci môže byť opretá o výpovede svedkov a iné dôkazy vykonané pred vydaním uznesenia o vznesení obvinenia, prípadne pred oznámením uznesenia o vznesení obvinenia jeho vyhlásením (§ 206 ods. 1 Trestného poriadku), ak k ich vykonaniu došlo po začatí trestného stíhania „vo veci“ podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku.

II. Ak je ale výpoveď svedka jediným usvedčujúcim dôkazom alebo vo významnej miere rozhodujúcim dôkazom, o ktorý chce prokurátor, ako nositeľ dôkazného bremena v konaní pred súdom, oprieť obžalobu, je nevyhnutné takého svedka vypočuť až po vznesení obvinenia (alebo svedka vypočutého pred týmto úkonom znovu vypočuť), a tak zachovať právo obvineného na obhajobu (právo

na kontradiktórny postup). Výnimku z kontradiktórneho postupu predstavujú výpovede svedkov, ktoré majú v zmysle § 263 ods. 3 písm. b) Trestného poriadku charakter neodkladného alebo neopakovateľného úkonu; taký charakter majú aj výpovede svedkov mladších ako 15 rokov (§ 135 ods. 2 veta druhá Trestného poriadku).

III. Ak obvinený po vznesení obvinenia sám (prostredníctvom obhajcu) žiada zopakovať výsluchy iných svedkov, je na úvahe orgánov činných v trestnom konaní, aby po posúdení dôkaznej situácie vo veci rozhodli o potrebe vykonať kontradiktórny výsluch svedka.

Na spravodlivé súdne konanie a na kritickú previerku výpovede svedka postačuje, ak je výsluch svedka vykonaný v prítomnosti obvineného alebo jeho obhajcu v konaní pred súdom.

IV. ÚS 612/2018

Z hľadiska ústavnoprávnej udržateľnosti postupu orgánov činných v trestnom konaní treba poukázať na to, že odkladanie, resp. posúvanie vznesenia obvinenia na neskorší čas, hoci už sú pre takýto postup splnené podmienky, je porušením § 206 ods. 1 Trestného poriadku a podstatnou chybou prípravného konania, eventuálne aj podstatnou chybou celého konania, ktoré predchádza rozsudku. Je neprípustné viesť trestné stíhanie len „vo veci“ aj pri splnení podmienok § 206 ods. 1 Trestného poriadku, teda so zjavným a jednoznačne špecifikovaným a nezameniteľne známym páchatelom, eventuálne tiež označeným v uznesení o začatí trestného stíhania menom, priezviskom, prípadne aj adresou bydliska, bez toho, aby zároveň bolo vznesené aj obvinenie tejto osobe. Nerešpektovanie uvedeného postupu reálne znamená, že podozrivý síce je materiálne obvinený, ale formálne nie, čím by sa tejto osobe zabránilo uplatňovať procesné práva obvineného, napr. podávať opravné prostriedky, návrhy na vykonanie dokazovania, nazerať do spisu alebo zvoliť si obhajcu. Vznesenie obvinenia je teda dôležitým procesným úkonom, pretože týmto úkonom sa proti určitej osobe začína trestné stíhanie za konkrétny skutok, ktorý je trestným

činom, a súčasne sa určuje aj jej procesné postavenie v trestnom konaní ako obvineného. Na vznesenie obvinenia preto treba, aby sa odôvodnil záver, že trestný čin spáchala určitá osoba, pričom na takýto záver o spáchaní trestného činu určitou osobou stačí tzv. vyšší stupeň pravdepodobnosti, ktorý musí byť konkrétne zistenými skutočnosťami dostatočne odôvodnený. Nie je však potrebné, aby trestná činnosť bola spoľahlivo preukázaná, ako to je v prípade obžaloby (upravené znenie).

Procesné okolnosti:

Jedným uznesením policajt začal trestné stíhanie a zároveň vzniesol obvinenie, v ktorom skutok formuloval ako trestný čin krádeže podľa § 212 Trestného zákona, spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona. Tohto trestného činu sa mal dopustiť advokát spolu s prokurátorom. Dozorový prokurátor však zistil, že skutok nevykazuje znaky trestného činu krádeže podľa § 212 Trestného zákona, ale trestného činu sprenevery podľa § 213 Trestného zákona.

Otázky:

1. Uvedte, ktorým subjektom má byť doručené takéto uznesenie a ktoré subjekty majú byť o jeho vydaní upovedomené.
2. Uvedte, v akých lehotách bude takto policajt postupovať.
3. Uvedte ako príklad formuláciu takéhoto skutku.
4. Uvedte, ako bude postupovať policajt a prokurátor v prípade zmeny takejto právnej kvalifikácie skutku.
5. Uvedte, ako rozhodne prokurátor, ak obaja obvinení podajú sťažnosti proti takémuto uzneseniu, pričom prokurátor zistí, že sťažnosti nie sú dôvodné, avšak proti uzneseniu o začatí trestného stíhania nie je sťažnosť prípustná.

§ 207

(1) Ak nemožno hodnoverne zistiť totožnosť osoby, ktorej má byť vznesené obvinenie, namiesto osobných údajov sa k uzneseniu o vznesení obvinenia priložia jej daktyloskopické odtlačky, obrazové záznamy, údaje o vonkajšom meraní tela, zvláštnych telesných znameniach a uvedie sa aj jej prezývka alebo iné označenie a podrobný opis osoby.

(2) Ak sa v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania zistí totožnosť obvineného označeného podľa odseku 1 alebo ak v priebehu vyšetrovania vyjde najavo, že údaje o totožnosti obvineného sú iné, ako je uvedené v uznesení o vznesení obvinenia, policajt o tom upovedomí obvineného a zaznačí to v zápisnici. Rovnopis zápisnice doručí do 48 hodín prokurátorovi a ak je obvinený vo väzbe, aj súdu, ktorý o väzbe rozhodol, ústavu, v ktorom sa väzba vykonáva, a obhajcovi obvineného. Úkony, ktoré boli vykonané po označení obvineného podľa odseku 1 alebo pred zistením jej pravej totožnosti, nie je potrebné opakovať.

Vysvetlivky

Medzi základné náležitosti uznesenia o vznesení obvinenia podľa § 206 ods. 3 Trestného poriadku (ale aj obžaloby a rozsudku) patrí označenie osoby, voči ktorej sa vznáša obvinenie, zákon však bližšie neuvádza, čo patrí pod tento pojem. Analogicky je preto možné vychádzať z § 235 písm. b Trestného poriadku upravujúceho náležitosti obžaloby, podľa ktorého je totožnosť obvineného špecifikovaná jeho menom a priezviskom, dátumom a miestom jeho narodenia, bydliskom, prípadne inými údajmi potrebnými na to, aby sa nemohol zameniť s inou osobou; ak ide o osobu podliehajúcu pôsobnosti súdov podľa § 16 ods. 2, uvedie sa aj hodnosť obvineného a útvár, ktorého je alebo bol obvinený príslušníkom.

Medzi ojedinelé situácie v aplikačnej praxi patrí situácia, keď nie je možné takto hodnoverne zistiť totožnosť osoby. Takéto prípady sa vyskytujú predovšetkým u cudzích štátnych príslušníkov, u ktorých bolo preukázané, že doklady, ktorými sa identifikujú, sú falošné. V takýchto prípadoch prichádzajú do úvahy – namiesto

osobných údajov obvineného, jeho údaje týkajúce sa jej daktylo-skopických odtlačkov, obrazových záznamov (fotografie), údaje o vonkajšom meraní tela (výška, hmotnosť), zvláštnych telesných znameniach (znamienka, jazvy, telesné anomálie, tetovanie), jeho prezývky alebo iné označenie a podrobný opis osoby.

V priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania však v súčinnosti s inými policajnými súčasťami alebo medzinárodnými orgánmi môže byť zistená skutočná totožnosť obvineného, v dôsledku čoho policajt spíše zápisnicu a tieto údaje o aktuálne zistenej totožnosti v nej zaznačí, o čom upovedomí prokurátora, obhajcu a v prípade väzobného trestného stíhania aj ústav na výkon väzby, ktorom sa obvinený nachádza, a súd, ktorý o väzbe rozhodoval.

Takáto aktuálne zistená totožnosť obvineného nemá vplyv na dovtedy vykonané vyšetrovacie úkony a netreba ich opakovať.

Procesné okolnosti:

Policajt pri vznášaní obvinenia obvinenému cudziemu štátne- mu príslušníkovi podľa cestovného pasu stotožneného ako X.Y., v súčinnosti s cudzineckou políciou zistil, že tento cestovný pas a totožnosť obvineného sú falošné. Do uznesenia o vznesení obvi- nenia však uviedol len takto zistené údaje s poznámkou, že sú fa- lošné a že budú ďalej zisťované, pričom v prípade zistenia pravých výdajov vydá nové uznesenie o vznesení obvinenia.

Otázky:

1. Uveďte, či bol takýto postup policajta správny.
2. Uveďte, ako mal policajt postupovať.
3. Uveďte, ako by policajt postupoval, ak by skutočnosť, že išlo o falošné údaje objektívne zistil až po vyexpedovaní uznesenia o vznesení obvinenia.
4. Uveďte, či je dôvod na to, aby za takejto situácie prokurátor zru- šil uznesenie o vznesení obvinenia s takto dodatočne zistenými falošnými údajmi.

5. Uvedte, či má nové, správne ustálenie osoby obvineného vplyv na zákonnosť skôr vykonaných dôkazov.

§ 207a

(1) Ak je obvineným sudca, vydať uznesenie o vznesení obvinenia môže len prokurátor generálnej prokuratúry; uznesenie sa doručí najneskôr do 48 hodín ministrovi spravodlivosti.

(2) O sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia podľa odseku 1 rozhoduje generálny prokurátor.

(3) Sudca obvinený pre trestný čin ohýbania práva podľa § 326a Trestného zákona má právo po právoplatnosti uznesenia o vznesení obvinenia písomne navrhnúť Súdnej rade Slovenskej republiky vyslovenie nesúhlasu s trestným stíhaním pre tento trestný čin.

Vysvetlivky

Uvedené ustanovenie sa špecificky vzťahuje len na trestné stíhanie sudcov, a týka sa situácií, ktoré súvisia so vznesením obvinení na nich.

Zákon výslovne zakotvuje, že príslušným na vznesenie obvinenia sudcovi je len prokurátor generálnej prokuratúry. Príslušným na rozhodovanie o sťažnosti podanej proti uzneseniu o vznesení obvinenia sudcu je preto generálny prokurátor.

Uznesenie o vznesení obvinenia sa najneskôr do 48 hodín doručí ministrovi spravodlivosti.

Ďalším špecifikom tejto právnej úpravy je trestné stíhanie sudcu pre trestný čin ohýbania práva podľa § 326a Trestného zákona, na stíhanie ktorého je podľa § 14 písm. p Trestného poriadku príslušný prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR. V takomto prípade má sudca právo po právoplatnosti uznesenia o vznesení obvinenia písomne navrhnúť Súdnej rade Slovenskej republiky vyslovenie nesúhlasu s trestným stíhaním pre tento trestný čin. Súhlas, resp. jej nesúhlas má vplyv na ďalší

postup v trestnom stíhaní. Konkrétne podľa § 9 ods. 2 Trestného poriadku v trestnom stíhaní sudcu pre trestný čin ohýbania práva podľa § 326a Trestného zákona nemožno pokračovať a musí byť zastavené, ak Súdna rada Slovenskej republiky vysloví nesúhlas s trestným stíhaním sudcu pre tento trestný čin.

Procesné okolnosti:

Policajt vzniesol obvinenie obvinenému za trestný čin usmrtienia podľa § 149 ods. 1 Trestného poriadku v súvislosti so spôsobením dopravnej nehody so smrteľným následkom, ale nezistil pritom, aké má zamestnanie. Dozorový prokurátor pri preskúmaní tohto uznesenia o vznesení obvinenia zistil, že ide o sudcu krajského súdu.

Otázky:

1. Uveďte, aké stanovisko zaujme prokurátor k takémuto uzneseniu o vznesení obvinenia.
2. Uveďte, kto je príslušným na trestné stíhanie sudcov.
3. Mení sa príslušnosť na stíhanie sudcov okresných, krajských súdov a Najvyššieho súdu SR, rozhodujú pri takomto trestnom stíhaní tieto súdne stupne?
4. Špecifikujte podmienky trestného stíhania sudcov za trestný čin ohýbania práva podľa § 326a Trestného zákona.
5. Špecifikujte úlohu Súdnej rady SR pri trestnom stíhaní sudcov.

Skončenie vyšetrovania a skráteného vyšetrovania

§ 208

(1) Ak policajť považuje vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie za skončené a jeho výsledky za postačujúce na podanie návrhu na obžalobu alebo na iné rozhodnutie, umožní obvinenému, obhajcovi, poškodenému, jeho

splnomocnencovi alebo opatrovníkovi, zúčastnenej osobe a jej splnomocnencovi v primeranej lehote preštudovať spisy a podať návrhy na doplnenie vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania; týchto práv sa môžu tieto osoby výslovne vzdať, o čom musia byť poučení. Ak nejde o konanie podľa § 204 ods. 1, obvineného a obhajcu upozorní policajt na práva podľa prvej vety najmenej tri dni vopred. Túto lehotu možno s ich súhlasom skrátiť. Návrh na doplnenie vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania môže policajt odmietnuť, ak ho nepovažuje za potrebný.

(2) O úkonoch, využití alebo odmietnutí práv podľa odseku 1 vykoná policajt záznam do spisu.

Vysvetlivky

Podľa tohto ustanovenia postupuje policajt vtedy, ak dospeje k záveru, že vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie je skončené a na obvineného je možné podať obžalobu, prípadne sa má v prípravnom konaní inak rozhodnúť.

Účasť obvineného, obhajcu, poškodeného, jeho splnomocnenca alebo opatrovníka, zúčastnenej osoby a jej splnomocnenca na tomto úkone je ich právom nie povinnosťou.¹⁰ Takto je zároveň vymedzený presný okruh osôb, ktorému policajt musí umožniť účasť na tomto úkone.

Súčasťou tohto úkonu je jednak možnosť v primeranej lehote preštudovať kompletný spisový materiál týmito osobami a jednak možnosť podať návrhy na doplnenie vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania. Pojem primeraná lehota treba vykladať individuálne s prihliadnutím napr. aj na to, či ide o väzobné trestné stíhanie, aký je počet obvinených, aký je rozsah spisu a pod. V tomto kontexte treba uviesť, že niektorý spisový materiál má až desiatky, či dokonca stovky zväzkov a množstvo obvinených. Je potom zrejmé, že spravidla v priebehu jedného dňa by nebolo možné oboznámiť sa s viac ako piatimi až desiatimi zväzkami spisov, preto tejto situá-

¹⁰ Čentéš, J. a kol. *Trestný poriadok. Veľký komentár*. Žilina: Eurokódex, Poradca podnikateľa, spol. s r. o., 2014, s. 437.

cii musí policajt prispôbiť čas na preštudovanie spisov v rozsahu jedného dňa až po niekoľko mesiacov.

Obvinený, resp. ďalšie osoby sa môžu tohto práva vzdať, ale až vtedy, ak boli na presný termín a miesto preštudovania spisu riadne a včas upozornení. Pojem včas znamená dodržanie trojdňovej lehoty počítanej od doručenia tohto upozornenia, ale len pre obvineného a jeho obhajcu, ak nejde o konanie podľa § 204 ods. 1 Trestného poriadku. Tejto lehote sa však môžu výslovne vzdať, čo sa poznamená v zápisnici o preštudovaní spisu. U ostatných subjektov nie je daná žiadna lehota. Riadne upozornenie znamená, že sa tak stane písomne, ale aj e-mailom, telefonicky so spracovaným záznamom policajta o tomto upozornení, alebo ďalšími telekomunikačnými prostriedkami.

Výsledkom takéhoto preštudovania spisu je akceptovanie výsledkov vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania uvedenými subjektmi alebo ich návrhy na doplnenie vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania. Tie potom môže policajt akceptovať a pokračovať v dokazovaní (po jeho doplnení však musí opäť oprávneným osobám umožniť preštudovanie spisu tak, ako to bolo skôr uvedené) alebo môže návrh týchto úkonov odmietnuť, ak ho nepovažuje za potrebný. Rozhodnúť sa však musí o každom z navrhovaných dôkazov individuálne, nie paušálnym konštatovaním o zamietnutí návrhov ako celku.

O všetkých týchto skutočnostiach a úkonoch, teda aj o využití alebo odmietnutí uvedených práv, vykoná policajt záznam do spisu.

Možnosť preštudovania spisu je tak ďalšou zárukou plného uplatnenia práv obvineného a ďalších oprávnených subjektov, a tým aj zabránením podávania obžalôb v trestných stíhaniach, ktoré vykazujú možné nedostatky.¹¹

---

¹¹ Císařová, D. a kol. *Trestní právo procesní*. 1. doplněný dotisk. Praha: Linde, a. s., 2001, s. 277.

Judikatúra

R 45/2018

Je v rozpore s ustanoveniami §§ 114 ods. 6 a 115 ods. 6 Trestného poriadku a zároveň porušením práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ak orgány činné v trestnom konaní alebo súd neumožnia obvinenému a jeho obhajcovi oboznámiť sa so všetkými vyhotovenými záznamami telekomunikačnej prevádzky a obrazovo-zvukovými záznamami o konaní, ktoré sa obvinenému kladie za vinu. Nie je prípustné, aby dotknuté orgány selektívne samy vyhodnotili, čo je a čo nie je pre daný prípad relevantné z hľadiska uplatnenia práv obhajoby. Je výlučným právom obvineného a jeho obhajcu, aby po poskytnutí záznamov na vhodných elektronických nosičoch orgánom činným v trestnom konaní alebo súdu predložili doslovné prepisy tých záznamov telekomunikačnej prevádzky, ktoré požadujú vykonať ako dôkaz.

R 21/2011

Obvinený sa môže právne účinne vzdať práva na preštudovanie spisu až potom, keď policajt považuje vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie za skončené a jeho výsledky za postačujúce na podanie návrhu na obžalobu alebo na iné rozhodnutie a ako mu bol oznámený dátum, čas a miesto vykonania tohto úkonu. Ak sa obvinený vzdal práva na preštudovanie spisu, hoci neboli splnené uvedené požiadavky zákona, vzdanie sa tohto práva obvineným je právne neúčinné.

R 39/1992

Preštudovanie spisu len obhajcom bez prítomnosti obvineného možno považovať len za nazretie do spisu podľa § 69 Trestného poriadku, a nie za preštudovanie spisu podľa 208 Trestného poriadku (ak by obvinený nebol na tento úkon riadne a včas upozornený, resp. ak by sa účasti na tomto úkone nevzdal – poznámka autora).

R 15/1991

Pri preštudovaní spisu podľa § 208 Trestného poriadku je policajt povinný predložiť obvinenému na preštudovanie celý spis. Ak by obvinený nebol takto oboznámený so všetkými dôkazmi obsiahnutými v spise, ide o závažnú chybu konania, ktorá po podaní obžaloby môže odôvodniť odmietnutie obžaloby a vrátenie veci prokurátorovi, teda postup súdu podľa § 241 ods. 1 písm. f alebo podľa § 244 ods. 1 písm. h Trestného poriadku.

Procesné okolnosti

Policajt po skončení vyšetrovania usúdil, že jeho výsledky umožňujú prokurátorovi podať obžalobu alebo vydať iné rozhodnutie. Pri poslednom výsluchu obvineného ho poučil aj o jeho práve v budúcnosti spolu s obhajcom preštudovať spis, na čo obvinený a obhajca reagovali tak, že sa tohto práva vzdávajú, pretože chcú s prokurátorom uzavrieť dohodu o vine a treste. Z uvedeného dôvodu, t. j. predpokladaného konania o vine a treste policajt o konkrétnom dátume preštudovania spisu nevyrozumel žiadnu z osôb a spis s návrhom na konanie o dohode o vine a treste predložil prokurátorovi.

Otázky:

1. Uvedte, či bol správny takýto postup policajta.
2. Kedy a za akých okolností sa môže obvinený vzdať práva na preštudovanie spisu?
3. Ak takýto postup policajta nebol správny, uvedte, aký postup zvolí prokurátor?
4. Môže sám prokurátor umožniť oprávneným osobám preštudovať spis?
5. Uvedte, aká by bola primeraná lehota na preštudovanie spisu, ak spis má 30 zväzkov a každý zväzok má asi 300 strán.

§ 209

(1) *Po skončení vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania policajt predloží spis prokurátorovi s návrhom na podanie obžaloby alebo na iné rozhodnutie, ak nerozhodne podľa § 214 ods. 2 alebo § 215 ods. 4. Návrh na podanie obžaloby musí obsahovať zoznam vykonaných a navrhovaných dôkazov a odôvodnenie, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov alebo odmietol predložené dôkazy. So spisom predloží aj očíslované vecné dôkazy a ich zoznam, ak to ich povaha umožňuje.*

(2) *Vyšetrovanie obzvlášť závažných zločinov je potrebné skončiť do šiestich mesiacov od vznesenia obvinenia; v ostatných prípadoch do štyroch mesiacov.*

(3) *Ak nie je vyšetrovanie skončené v lehotách uvedených v odseku 2, policajt prokurátorovi písomne oznámi, prečo nebolo možné vyšetrovanie skončiť v ustanovených lehotách, aké úkony treba ešte vykonať a aký čas bude ešte vyšetrovanie pokračovať. Prokurátor môže policajtovi pokynom zmeniť rozsah úkonov, ktoré majú byť ešte vykonané. Môže tiež určiť inú lehotu, akú má vyšetrovanie ešte trvať.*

(4) *Ustanovenia odsekov 2 a 3 sa nevzťahujú na skrátené vyšetrovanie.*

Vysvetlivky

Po tom, čo bolo skončené vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie a oprávnené osoby mali možnosť preštudovať spis predloží policajt spis prokurátorovi s návrhom na podanie obžaloby alebo na iné rozhodnutie, ak nerozhodne sám podľa § 214 ods. 2, t. j. o postúpení veci alebo podľa § 215 ods. 4. Trestného poriadku, t. j. o zastavení trestného stíhania.

Aj návrh na podanie obžaloby má svoje náležitosti, ktorými sú zoznam vykonaných a navrhovaných dôkazov a odôvodnenie, prečo policajt nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov alebo odmietol predložené dôkazy, ak k takej situácii došlo. So spisom policajt predloží aj očíslované vecné dôkazy a ich zoznam, ak to ich povaha veci umožňuje. Predloží tak prokurátorovi napr. smrtiaci nôž, nie však strelnú zbraň, drogy a pod. S alternatívou, ak by ná-

vrh na podanie obžaloby neobsahoval niektoré z týchto náležitosti, zákon nespája vážnejšie konzekvencie. Prokurátor nie je viazaný v tomto štádiu žiadnym uvedeným návrhom policajta, t. j. hoci by napr. policajt navrhoval podanie obžaloby, prokurátor, za splnenia zákonných podmienok, môže konať o dohode o vine a treste a pod.

V ďalšom štádiu konania zákonnosť a úplnosť vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania preskúma prokurátor, ktorý v prípade akceptovania jeho výsledkov podá súdu obžalobu alebo vydá iné rozhodnutie alebo vec podľa § 230 ods. 2 písm. d Trestného poriadku vráti policajtovi na doplnenie vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania s pokynmi, v akom rozsahu a v akom čase treba prokurátorom určené úkony vykonať.

Odsek 2 až 4 tohto ustanovenia vymedzuje lehoty, v ktorých treba vec ukončiť. Konkrétne uvádza, že vyšetrovanie obzvlášť závažných zločinov treba skončiť do šiestich mesiacov od vznesenia obvinenia a v ostatných prípadoch do štyroch mesiacov. Tieto lehoty sú však len poriadkové.

Ak by tieto poriadkové lehoty neboli dodržané, policajt prokurátorovi písomne oznámi, prečo nebolo možné z objektívnych príčin vyšetrovanie skončiť v ustanovených lehotách, aké konkrétne úkony treba ešte vykonať a aký čas bude ešte vyšetrovanie pokračovať. Prokurátor môže policajtovi pokynom zmeniť rozsah úkonov, ktoré majú byť ešte vykonané. Môže tiež určiť inú lehotu, akú má vyšetrovanie ešte trvať. Prokurátor tak bude postupovať vtedy, ak zistí, že niektoré úkony plánované policajtom sú nadbytočne, napr. ďalšie výsluchy alebo konfrontácie, ktoré je možné vykonať na hlavnom pojednávaní, a preto skráti policajtovi aj ním predpokladanú lehotu vyšetrovania tak, aby bola vyšetovaná trestná vec skončená čo najskôr. Tieto skutočnosti sa nevzťahujú na skrátené vyšetrovanie.

Judikatúra

II. ÚS 472/2022

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných

prieťahov v prípravnom konaní na rozdiel od súdneho konania je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba stíhaná na základe uznesenia o vznesení obvinenia. Právna neistota sa týka toho, či orgán činný v trestnom konaní (spravidla vyšetrovateľ) navrhne podanie obžaloby alebo navrhne, v závislosti od výsledkov dokazovania v prípravnom konaní, iný spôsob konečného rozhodnutia, napríklad zastavenie trestného stíhania (IV. ÚS 210/04, II. ÚS 325/06). K argumentácii sťažovateľov o prieťahoch v napadnutých konaniach pre nedodržanie lehoty podľa § 209 ods. 2 Trestného poriadku ústavný súd konštatoval, že ide o lehotu poriadkovú. Izolovaný poukaz na nedodržanie tejto lehoty nemožno považovať za dostatočný, a to najmä ak samotná zákonná úprava v § 209 ods. 3 Trestného poriadku s jej nedodržaním počíta a upravuje s tým spojený ďalší postup orgánov činných v trestnom konaní. Samotná právna kvalifikácia trestnej činnosti proti majetku páchanej viacerými osobami, ktorá je predmetom vyšetrovania môže vypovedať o jej značnej skutkovej zložitosti.

Procesné okolnosti

Policajt podal prokurátorovi spolu so spisom návrh na konanie o dohode o vine a treste, pričom vyšetrovanie o zločine ukončil v lehote 5 mesiacov, o čom prokurátora neinformoval. Prokurátor nezistil všetky zákonné podmienky na takéto konanie, najmä nie úplne priznanie viny obvineným, preto podal súdu obžalobu.

Otázky:

1. Postupoval policajt dôsledne podľa zákona?
2. Uved'te, ako by mal prokurátor reagovať vo vzťahu k policajtovi.
3. Bol správny vyššie uvedený postup prokurátora?
4. Uved'te lehoty, v ktorých by malo byť skončené vyšetrovanie a skrátené vyšetrovanie, aký charakter majú tieto lehoty.
5. Aké konzekvencie sú s nimi spojené, ak by neboli dodržané?

§ 210

Žiadosť o preskúmanie postupu policajta

Obvinený, poškodený a zúčastnená osoba majú právo kedykoľvek v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania žiadať prokurátora, aby bol preskúmaný postup policajta, najmä aby boli odstránené prieťahy alebo iné nedostatky vo vyšetrovaní alebo skrátenom vyšetrovaní. Policajt musí žiadosť prokurátorovi bez meškania predložiť. Prokurátor je povinný žiadosť preskúmať a o výsledku žiadateľa upovedomiť.

Vysvetlivky

Predmetné ustanovenie rozširuje okruh iných práv, ktorými disponujú obvinený, poškodený a zúčastnená osoba. Trestný poriadok zároveň presne vymedzuje len tieto tri subjekty, ktoré môžu podľa tohto ustanovenia žiadať prokurátora o preskúmanie postupu policajta, preto podľa tohto ustanovenia nemožno postupovať pri podávaní žiadosti iných osôb, napr. svedkov, znalcov a podobne. Kompetentným na vybavenie takejto žiadosti je prokurátor. Žiadosť môže byť adresovaná priamo prokurátorovi alebo policajtovi. V prípade, že žiadosť je zaslaná policajtovi, ten je povinný ju bez meškania, t. j. v priebehu niekoľkých dní, predložiť prokurátorovi. Prokurátor nemá zákonom stanovenú lehotu na preskúmanie takejto žiadosti a na vec sa vzťahujúceho spisu alebo aspoň jeho relevantnej časti. Z povahy veci je však zrejmé, že tak aj on urobí bez meškania, teda v priebehu niekoľkých dní, osobitne ak tieto subjekty žiadajú odstrániť prieťahy. Uvedenú žiadosť je možné podať tak vo vyšetrovaní, ako aj v skrátenom vyšetrovaní. Jej obsahom je požiadavka obvineného, poškodeného alebo zúčastnenej osoby preskúmať akýkoľvek postup policajta, voči ktorému majú tieto subjekty výhrady. Zákon len demonštratívne uvádza, že obsahom takejto žiadosti je odstránenie prieťahov, ktoré môžu tieto subjekty aj subjektívne vnímať ako skrátené vyšetrovanie alebo vyšetrovanie trvajúce až príliš dlhý čas. Pro-

kurátor v takomto prípade vyhodnotí dĺžku, početnosť, intenzitu vykonávaných úkonov v kontexte zložitosti veci a o svojich zisteniach upovedomí žiadateľa. Z hľadiska aplikačnej praxe sa totiž najmä obvinenému a poškodenému môže javiť, že vyšetrovanie trvá neprímerane dlho, alebo že policajt nevykonáva ďalšie úkony. V takomto prípade však môže ísť o objektívny stav, pretože ak policajt vykonal všetky do úvahy prichádzajúce úkony, môže už len čakať na výsledky veľmi náročného znaleckého dokazovania, ktoré dôvodne trvá niekedy aj niekoľko rokov, alebo čakať na doručenie výsledkov právnej pomoci z iného štátu. Prihliadne tiež na to, či ide o väzobnú vec, ktorú treba vybaviť prednostne a urýchlene (§ 2 ods. 6 Trestného poriadku). V týchto intenciách potom prokurátor listom upovedomí žiadateľa o svojich zisteniach. V prípade, že prokurátor prieskumu skutočne zistí, pokynom policajtom uloží odstrániť ich v stanovenej lehote, teda najmä urýchliť dokazovanie a dôkazy vykonať bezodkladne, o čom bude policajt prokurátora následne informovať. Ďalším dôvodom uvedenej žiadosti môžu byť aj iné nedostatky vo vyšetrovaní alebo v skrátenejšom vyšetrovaní, podľa názoru žiadateľa, ktorými môžu byť napr. nevyhovenie návrhu obvineného policajtom na výsluch ním navrhovaných svedkov alebo nevykonanie iných úkonov, nedostatočné poučenie vypočúvaných osôb, nepripustenie určitých otázok policajtom kladených vypočúvaným zo strany obhajcov alebo splnomocnencov a pod. Aj v tomto prípade prokurátor preskúma žiadosť a relevantnú časť spisu a o svojich zisteniach upovedomí žiadateľa. V prípade aktuálnosti uloží policajtom zistené nedostatky odstrániť vyhovením návrhu žiadateľa, napr. zákonným zopakovaním namietaného úkonu a podobne. Takúto žiadosť môže oprávnená osoba podať kedykoľvek, a to aj opakovanne.¹²

---

¹² Minárik, Š. a kol. *Trestný poriadok. Stručný komentár*. Bratislava: IURA EDITION, spol. s r. o., 2006, s. 545.

Judikatúra

II.ÚS 472/2022

Pojem zbytočné priehady obsiahnuté aj v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými priehadmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priehady v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (tiež I.ÚS 63/00).

Procesné okolnosti:

Obvinený žiadosťou o preskúmanie postupu policajta žiadal prokurátora o odstránenie priehadov vo vyšetrovaní, pričom argumentoval tým, že priehady vznikli preto, že podľa neho policajt v jeho veci vypočul týždenne len asi po dvoch svedkov, hoci ich mohol vypočuť aspoň päť. Tiež namietal to, že hoci jeho obhajca žiadal policajta, aby bol upovedomený o všetkých plánovaných úkonoch, policajt ho neupovedomil o výsluchu poškodeného a zúčastnenej osoby, a preto tieto výsluchy žiada opakovať. Prokurátor preskúmaním spisu a žiadosti okrem iného zistil, že policajt vykonáva vyšetrovanie v ďalších desiatich veciach. Policajt túto žiadosť predložil prokurátorovi do piatich dní od jej doručenia a prokurátor o výsledku žiadosti obvineného upovedomil po 40 dňoch.

Otázky:

1. Posúďte, či je žiadosť obvineného dôvodná v časti, v ktorej vytyka priehady.
2. Posúďte, či je žiadosť obvineného dôvodná v časti, v ktorej vytyka neupovedomenie jeho obhajcu o plánovaných výsluchoch.
3. Bola táto žiadosť policajtom prokurátorovi predložená včas?
4. Upovedomil prokurátor žiadateľa v zmysle tohto ustanovenia včas?
5. Podal obvinený predmetnú žiadosť riadne a včas?

Súhlas poškodeného

§ 211

(1) *Trestné stíhanie pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 157 a 158, ohrozovania pohlavnou chorobou podľa § 167, neposkytnutia pomoci podľa § 177 a 178, porušovania domovej slobody podľa § 194, ochrany súkromia v obydlí podľa § 194a, porušovania tajomstva prepravovaných správ podľa § 196 a 197, krádeže podľa § 212, sprenevery podľa § 213, neoprávneného užívania cudzej veci podľa § 215, neoprávneného použitia cudzieho motorového vozidla podľa § 216 a 217, neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo nebytovému priestoru podľa § 218, neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku podľa § 219, podvodu podľa § 221, úžery podľa § 235, zatajenia veci podľa § 236, porušovania povinností pri správe cudzieho majetku podľa § 237 a 238, poškodzovania veriteľa podľa § 239, zvyhodňovania veriteľa podľa § 240, poškodzovania cudzej veci podľa § 245 a 246, poškodenia a zneužitia záznamu na nosiči informácií podľa § 247, porušovania autorského práva podľa § 283, krivého obvinenia podľa § 345, nebezpečného prenasledovania podľa § 360a, ohovárania podľa § 373, poškodzovania cudzích práv podľa § 375 Trestného zákona proti tomu, kto je vo vzťahu k poškodenému osobou, voči ktorej by mal poškodený ako svedok právo odoprieť výpoveď, ako aj pre trestný čin opilstva podľa § 363 Trestného zákona, ak inak vykazuje znaky skutkovej podstaty niektorého z týchto trestných činov, možno začať a v už začatom trestnom stíhaní pokračovať iba so súhlasom poškodeného. Ak je poškodených jedným skutkom niekoľko, stačí súhlas len jedného z nich.*

(2) *Ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak takým činom bola spôsobená smrť alebo poškodeným je štát, obec, vyšší územný celok, právnická osoba s majetkovou účasťou štátu alebo právnická osoba, ktorá hospodári s verejnými financiami.*

Vysvetlivky

Podľa § 2 ods. 5 Trestného poriadku prokurátor v trestnom konaní zastupuje štát. Ak tento zákon, medzinárodná zmluva vy-

hlásená spôsobom ustanoveným zákonom alebo rozhodnutie medzinárodnej organizácie, ktorým je Slovenská republika viazaná, neustanovuje inak, prokurátor je povinný stíhať všetky trestné činy, o ktorých sa dozvedel. Z tejto zásady legality však existujú aj výnimky.

Predpokladom trestného stíhania obvineného pri niektorých trestných činoch je, za zákonom daných podmienok, súhlas poškodeného. Týmito podmienkami sú podmienky hmotnoprávne a procesnoprávne.

Hmotnoprávne podmienky sú stanovené tým, že sa týkajú len taxatívne vymedzených trestných činov. Sú to niektoré trestné činy proti životu a zdraviu (trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 157 a 158, ohrozovania pohlavnou chorobou podľa § 167, neposkytnutie pomoci podľa § 177 a 178), proti slobode a ľudskej dôstojnosti (porušovanie domovej slobody podľa § 194, ochrane súkromia v obydlí podľa § 194a, porušovanie tajomstva prepravovaných správ podľa § 196 a 197), prevažujúce trestné činy proti majetku (krádež podľa § 212, sprenevera podľa § 213, neoprávnené užívanie cudzej veci podľa § 215, neoprávnené používanie cudzieho motorového vozidla podľa § 216 a 217, neoprávnený zásah do práva k domu, bytu alebo nebytového priestoru podľa § 218, neoprávnené vyrobenie a používanie platobného prostriedku podľa § 219, podvod podľa § 221, úžera podľa § 235, zatajenie veci podľa § 236, porušovanie povinností pri správe cudzieho majetku podľa § 237 a 238, poškodzovanie veriteľa podľa § 239, zvýhodňovanie veriteľa podľa § 240, poškodzovanie cudzej veci podľa § 245 a 246, poškodenie a zneužitie záznamu na nosiči informácií podľa § 247, porušovanie autorského práva podľa § 283), trestného činu proti poriadku vo veciach verejných (krivé obvinenie podľa § 345) a trestných činov proti iným právam a slobodám (nebezpečné prenasledovanie podľa § 360a, opilstvo podľa § 363 Trestného zákona, ohováranie podľa § 373, poškodzovanie cudzích práv podľa § 375 Trestného zákona).

Procesnoprávna podmienka je daná tým, že trestné stíhanie pre tieto trestné činy proti tomu, kto je vo vzťahu k poškodenému

osobou, voči ktorej by mal poškodený ako svedok právo odoprieť výpoveď, možno začať a v už začatom trestnom stíhaní možno pokračovať iba so súhlasom poškodeného. Tieto osoby sú vymedzené v § 130 Trestného poriadku, a sú nimi príbuzný v priamom rade, súrodeneц, osvojiteľ, osvojenec, manžel alebo druh alebo iné osoby v rodinnom alebo obdobnom pomere (napr. švagor, bratanec, sesternica, krstní rodičia a pod.), ktorých ujmu by právom pociťoval ako vlastnú ujmu.

Dôležitým je ustanovenie, že ak je poškodených jedným skutkom niekoľko, stačí súhlas len jedného z nich.

Druhý odsek tohto ustanovenia je veľmi podstatnou výnimkou, pretože zakotvuje, že ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak takým činom bola spôsobená smrť alebo poškodeným je štát, obec, vyšší územný celok, právnická osoba s majetkovou účasťou štátu alebo právnická osoba, ktorá hospodári s verejnými financiami. Ako to vyplýva z ďalej uvedeného rozhodnutia ústavného súdu a ďalších súdnych rozhodnutí, ak ide o inú právnickú osobu, napr. spoločnosť s ručením obmedzeným, akciovú spoločnosť, družstva a pod., je potrebný súhlas jej štatutárneho orgánu, napr. konateľa, predstavenstva alebo predsedu družstva. Ak je tento štatutárny orgán stíhaný, pretože poškodil vlastnú právnickú osobu, musí jej súd ustanoviť opatrovníka podľa § 48 ods. 3 Trestného poriadku, ktorým môže byť napr. správca konkurznej podstaty.

Judikatúra

R 32/1998

Nedanie súhlasu poškodeného na trestné stíhanie manžela pre skutok, ktorý bol v štádiu pred začatím trestného stíhania právne kvalifikovaný ako trestný čin taxatívne vymenovaný v ustanovení § 211 ods. 1 Trestného poriadku, nemôže brániť trestnému stíhaniu, ak sa neskôr v rámci trestného stíhania zistilo, že skutok bude treba právne kvalifikovať ako trestný čin nevymenovaný v § 211 ods. 1 Trestného poriadku.

R 34/1992

Ak sa súrodenci dopustia vzájomným fyzickým napadnutím trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 157 alebo 158 Trestného zákona, je možné trestné stíhanie každého z nich začať iba vtedy, ak s trestným stíhaním súhlasí druhý zo súrodencov. Takýto súhlas musí byť výslovne daný.

II. ÚS 185/2020

Právny záver, podľa ktorého súhlas s trestným stíhaním sa vyžaduje len od takeého poškodeného, ktorý je fyzickou osobou majúcou konkrétny vnútorný pomer k páchatelovi (nie teda od právnickej osoby), nie je pri výklade Trestného poriadku ústavné udržateľný. Tým, že zákonodarca v ustanovení § 211 ods. 2 Trestného poriadku ustanovil ako výnimku z pravidla o potrebe súhlasu poškodeného na trestné stíhanie konkrétnej osoby ako obvineného v prípade trestných činov vymenovaných v ustanovení § 211 ods. 1 Trestného poriadku viaceré taxatívne vymenované typy právnických osôb ako poškodených, zároveň určil, že v prípade ostatných (iných než vymenovaných) typov právnických osôb treba použiť ustanovenie § 211 ods. 1 Trestného poriadku (v zmysle súhlasu poškodeného na trestné stíhanie dotknutej osoby). To platí bez ohľadu na z povahy veci vyplývajúcu absenciu vzťahu poškodeného (ako právnickej osoby) k osobe potenciálneho obvineného, ktorý je vymedzený v naostatok označenom ustanovení (právo poškodeného odmietnuť vypovedať proti dotknutej osobe ako svedok). Ustanovenie § 211 ods. 2 Trestného poriadku má teda v uvedenom smere povahu „lex specialis“ a nie je citovanou podmienkou podľa odseku 1 tohto ustanovenia obmedzené.

Keďže ide o bazálnu podmienku trestného stíhania konkrétnej osoby ako obvineného, základné právo byť stíhaný len spôsobom, ktorý ustanovuje zákon (čl. 17 ods. 2 prvá veta ústavy), môže byť naznačeným nesprávnym výkladom ustanovení § 211 ods. 1 a 2 Trestného poriadku (v ich vzájomnej súvzťažnosti) porušené.

Procesné okolnosti:

Policajť začal trestné stíhanie pre trestný čin podvodu podľa § 221 Trestného zákona a za zákonom stanovených podmienok vyžiadal súhlas poškodeného, ktorý súhlas na trestné stíhanie páchatel'a nedal, preto policajť obvinenie nevzniesol. Prokurátor pri preskúmaní spisu zistil, že skutok treba kvalifikovať ako trestný čin subvenčného podvodu podľa § 225 Trestného zákona. Zároveň zistil, že v tomto prípade je viac poškodených.

Otázky:

1. Uveďte, či bol postup policajť v prípade trestného stíhania podvodu podľa § 221 Trestného zákona správny.
2. Uveďte, či by bol správny postup policajť v prípade trestného stíhania subvenčného podvodu podľa § 225 Trestného zákona.
3. Uveďte, aký je správny postup, ak by v prípade trestného činu podvodu podľa § 221 Trestného zákona bolo viac poškodených.
4. Uveďte, či by bol rozdiel v prípade trestného stíhania podvodu, ak je poškodeným fyzická osoba, a ak by poškodeným bola spoločnosť s ručením obmedzeným.
5. Uveďte, aký by bol postup policajť, prokurátora a sudcu pre prípravné konanie, ak by v naposledy uvedenom prípade bol páchatel'om konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným.

§ 212

(1) Poškodený oznámi prejav vôle podľa § 211 ods. 1 prokurátorovi alebo policajťovi písomne alebo ústne do zápisnice.

(2) Súhlas s trestným stíhaním môže poškodený výslovným vyhlásením vziať kedykoľvek späť, a to až dovtedy, kým sa odvolací súd odoberie na záverečnú poradu.

(3) Súhlas výslovné odopretý alebo vzatý späť možno znovu udeliť, iba ak z okolností prípadu je zrejmé, že odopretie súhlasu alebo späťvzatie sú-

hlasu bolo vykonané v tiesni pod vplyvom vyhrážky, nátlaku, odkázanosti alebo podriadenosti.

(4) Ak je z okolností prípadu nesporné, že súhlas nebol daný alebo znovu udelený iba preto, že poškodený je v tiesni, je mu vyhrázané, je pod nátlakom, v závislosti alebo podriadenosti, má sa za to, že súhlas bol udelený.

(5) O prípustnosti znovuudelenia súhlasu alebo o stave podľa odseku 4 rozhodne ten orgán činný v trestnom konaní alebo súd, ktorý vo veci koná.

Vysvetlivky

V súvislosti s predmetným súhlasom poškodeného zákon výslovne stanovuje jednak subjekty, ktorým je takýto súhlas daný, a jednak formu takéhoto súhlasu. Nimi sú konkrétne prokurátor alebo policajt, a takýto súhlas poškodený dáva písomne alebo ústne do zápisnice.

Poškodený má významné dispozičné právo vo vzťahu k takémuto súhlasu. Predovšetkým môže výslovným vyhlásením vziať kedykoľvek takýto súhlas späť, najneskôr dovtedy, kým sa odvolací súd odoberie na záverečnú poradu. Ďalšia dispozícia poškodeného s takým súhlasom je už len výnimočná, za zákonom veľmi obmedzených podmienok. Môže sa tak stať len vtedy, ak odopretie súhlasu alebo späťvzatie súhlasu najmä v dôsledku vplyvu obvineného bolo vykonané v tiesni (v ťaživých podmienkach poškodeného), pod vplyvom vyhrážky, nátlaku (napr. páchatel' sa v prípade potenciálneho dania súhlasu poškodenému vyhrážal ublížením mu na zdraví), odkázanosti alebo podriadenosti (napr. staršieho a imobilného poškodeného rodiča voči páchatel'ovi – synovi, ktorý mu poskytuje základnú starostlivosť). Za takýchto okolností sa predpokladá, že súhlas bol udelený. O prípustnosti znovuudelenia súhlasu alebo o naposledy uvedenom stave rozhodne ten orgán činný v trestnom konaní alebo súd, ktorý vo veci koná.

Judikatúra

R 5/1996

V zmysle § 211 a § 9 písm. f Trestného poriadku možno trest-

né stíhanie pre nesúhlas poškodeného podľa § 215 ods. 1 písm. d Trestného poriadku zastaviť len vtedy, ak bol poškodený výslovne a po poučení požiadaný o vyjadrenie takéhoto súhlasu a takýto súhlas vyslovene nedal (upravené znenie).

R 11/1995

V prípade, že poškodený nemá spôsobilosť na právne úkony, je zo zreteľom na § 48 ods. 1 Trestného poriadku potrebné, aby bol v súvislosti s udeľovaním súhlasu alebo nesúhlasu v zmysle § 211 ods. 1 Trestného poriadku zastúpený zákonným zástupcom.

Procesné okolnosti:

Poškodený otec dal pôvodne súhlas so stíhaním svojho syna za trestný čin neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla podľa § 216 Trestného zákona v podstate na tom skutkovom základe, že syn, napriek zákazu, jazdil s osobným motorovým vozidlom otca. Následne takýto súhlas v prípravnom konaní vzal späť. Bolo však zistené, že syn sa otcovi v súvislosti s nedaním takéhoto súhlasu vyhrážal, že mu ublíži na zdraví.

Otázky:

1. Prichádzala do úvahy možnosť dať súhlas s trestným stíhaním v takomto prípade zo strany poškodeného?
2. Mohol za daných okolností vziať poškodený súhlas späť?
3. Je za daných okolností vylúčené trestné stíhanie páchatel'a?
4. Je za daných okolností, teda v prípade späťvzatia súhlasu poškodeným v dôsledku vyhrážok, potrebné ďalšie rozhodnutie príslušného orgánu?
5. Aký je dôsledok nedania súhlasu poškodeného s trestným stíhaním páchatel'a pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní?

Štvrtý diel
Účasť obvineného a obhajcu na úkonoch vo vyšetrovaní
a v skrátrenom vyšetrovaní

§ 213

(1) Policajt môže povoliť účasť obvineného na vyšetrovacích úkonoch a umožniť mu klásť vypočúvaným svedkom otázky. Postupuje tak najmä vtedy, ak obvinený nemá obhajcu a úkon spočíva vo výsluchu svedka, pri ktorom je dôvodný predpoklad, že ho nebude možné vykonať v konaní pred súdom, iba ak by zabezpečovanie jeho prítomnosti alebo jeho prítomnosť mohli ohroziť vykonanie tohto úkonu.

(2) Obhajca má právo od vzniesenia obvinenia zúčastniť sa úkonov, ktorých výsledok môže byť použitý ako dôkaz v konaní pred súdom, iba ak vykonanie úkonu nemožno odložiť a obhajcu o ňom vyrozumieť. Obvinenému a iným vypočúvaným osobám môže obhajca klásť otázky potom, keď policajt výsluch skončí.

(3) Ak obhajca oznámi policajtovi, že sa chce zúčastniť vyšetrovacieho úkonu podľa odseku 2, policajt je povinný včas mu oznámiť čas, miesto konania úkonu a druh úkonu okrem prípadu, keď vykonanie úkonu nemožno odložiť a vyrozumieť obhajcu nemožno zabezpečiť. O tomto postupe policajt vyhotoví záznam, ktorý založí do spisu.

(4) Ak sa obhajca alebo ním splnomocnený obhajca nedostaví na nariadený úkon, policajt vykoná tento úkon aj bez jeho účasti okrem výsluchu obvineného, ktorý trvá na prítomnosti obhajcu.

(5) Ak sa obhajca zúčastní výsluchu svedka, ktorého totožnosť má byť utajená podľa § 136 ods. 3, policajt vykoná potrebné opatrenia, aby skutočná totožnosť svedka nebola zistená.

Vysvetlivky

Uvedené ustanovenie nadväzuje na široký okruh práv obvineného a obhajcu zakotvených v § 33 až § 44 a v mnohých ďalších paragrafoch Trestného poriadku.

Vychádza z takého dôležitého práva obvineného a obhajcu,

akým je ich právo zúčastniť sa na úkonoch prípravného konania (nie je to však ich povinnosť), ktorých výsledok môže byť použitý ako dôkaz v konaní pred súdom. Prioritne toto právo v aplikačnej praxi uplatňuje obhajca už od vznesenia obvinenia a v zmysle tohto ustanovenia najmä vtedy, ak oznámi policajtovi, že sa chce zúčastniť na konkrétnom vyšetrovacom úkone alebo paušálne na všetkých vyšetrovacích úkonoch. Tomuto právu zodpovedá povinnosť policajta včas mu oznámiť čas, miesto konania úkonu a druh úkonu okrem prípadu, keď vykonanie úkonu nemožno odložiť a vyrozumienie obhajcu nemožno zabezpečiť. O tomto postupe policajt vyhotoví záznam, ktorý založí do spisu. Z hľadiska aplikačnej praxe by išlo o výnimočné situácie, keby bol vypočúvaný svedok, ktorý je život ohrozujúcej situácii a podobne.

Na druhej strane, ak si policajt riadne a včas splnil tieto povinnosti a obvinený alebo ním splnomocnený obhajca sa nedostaví na nariadený úkon, policajt vykoná tento úkon aj bez jeho účasti okrem výsluchu obvineného, ktorý trvá na prítomnosti obhajcu. V spise sa však musí nachádzať doklad o tom, že si uvedené povinnosti policajt splnil, ako napr. kópia predvolania svedka a vyrozumienia obhajcu alebo e-mailová komunikácia policajta a obhajcu o tomto úkone.

V prípade výsluchu obvineného sú tieto jeho práva a povinnosti policajta stanovené ešte striktnejšie v prospech obvineného, teda že prítomnosť obhajcu pri výsluchu obvineného musí byť zabezpečená vždy, okrem situácie, že obhajca bol riadne a včas o tomto úkone vyrozumiený, na výsluchu obvineného sa nezúčastnil a obvinený na jeho prítomnosti netrvá.

Zákon výslovne stanovuje, že v prípade, ak sa obhajca zúčastní na výsluchu svedka, ktorého totožnosť má byť utajená podľa § 136 ods. 3, policajt vykoná potrebné opatrenia, aby skutočná totožnosť svedka nebola zistená, to znamená, môže zmeniť jeho vzhlad, hlas alebo vykoná výsluch s využitím technických zariadení vrátane video konferenčného zariadenia.

Najmä v situácii, ak obvinený nemá obhajcu a úkon spočíva vo výsluchu svedka, pri ktorom je dôvodný predpoklad, že ho nebude

možné vykonať v konaní pred súdom, môže policajt povoliť účasť obvineného na vyšetrovacích úkonoch a umožniť mu klásť vypočúvaným svedkom otázky. Výnimkou z tejto situácie je, ak by zabezpečovanie jeho prítomnosti alebo jeho prítomnosť na úkone mohli ohroziť vykonanie tohto úkonu. Išlo by o prípady, ak by sa napr. obvinený a takýto svedok ocitli už skôr v nejakej konfliktnej situácii vyznievajúcej v neprospech vypočúvaného svedka, napr. v inej situácii ako prebiehajúce konanie bol zaznamenaný slovný alebo fyzický útok tohto obvineného na svedka a pod.

Nedodržanie týchto ustanovení zo strany orgánov činných v trestnom konaní je závažným porušením práv obvineného prejavujúce sa napr. odmietnutím obžaloby zo strany súdu a vrátením veci prokurátorovi.

Judikatúra

R 58/2018

Policajt je povinný v rámci postupu podľa § 213 ods. 3 Trestného poriadku oznámiť obhajcovi len druh úkonu, teda v prípade výsluchu svedka len okolnosť, že pôjde o taký výsluch, a nie aj meno svedka. Výsledok úkonu (zápisnica o výsluchu svedka) potom môže byť použitý ako dôkaz v konaní pred súdom (§ 213 ods. 2 veta prvá Trestného poriadku), resp. pri ďalšom postupe už v predsúdnom konaní, ale len spôsobom, ktorý predpokladajú ustanovenia Trestného poriadku (teda na hlavnom pojednávaní sa primárne predpokladá osobný výsluch svedka, okrem zákonom ustanovených výnimiek). Rovnako je obhajca oprávnený ešte v prípravnom konaní žiadať o opakovanie výsluchu svedka, a to najneskôr pri preštudovaní spisu, postupom podľa § 208 Trestného poriadku. Oznámenie mena svedka obhajcovi vopred by mohlo zmariť právo svedka žiadať o utajenie svojej totožnosti podľa § 136 ods. 2 Trestného poriadku (na čo nadväzuje postup podľa ods. 2 až 5 tohto ustanovenia a podľa § 137 Trestného poriadku), v prípade, ak je taký postup vecne odôvodnený. Oznámenie mena svedka obhajcovi vopred, a to ani v naposledy uvedenom prípade, však

neznamená procesnú nepoužiteľnosť výsledku úkonu v ďalšom konaní (prijatím stanoviska prestáva byť aktuálny výklad uvedený v rozhodnutí publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 54/2013).

R 50/2013

Vydaním uznesenia o vznesení obvinenia vznikajú povinnosti policajta a im zodpovedajúce práva obvineného (§ 34 Trestného poriadku), prípadne aj jeho obhajcu, uvedené v § 213 Trestného poriadku Keďže sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia nemá odkladný účinok (§ 184 ods. 2, § 185 ods. 2, § 206 Trestného poriadku), obvinený vstupuje do tejto procesnej pozície aj pred oznámením uvedeného uznesenia. Z toho tiež vyplýva, že pri prvom kontakte s obvineným je policajt povinný ho poučiť a tiež zistiť, či si obvinený nevolí obhajcu aj v prípade, keď jeho obhajoba nie je povinná. Ak si obvinený v takom prípade zvolí obhajcu alebo požiada o jeho ustanovenie a zvolený alebo ustanovený obhajca požiada podľa § 213 ods. 3 Trestného poriadku o účasť na úkonoch v prípravnom konaní, je nutné vykonať úkony, ktorých sa žiadosť týka, za prítomnosti obhajcu okrem prípadu, keď vykonanie úkonu nemožno odložiť a vyrozumie obhajcu nemožno zabezpečiť. V prípade zvolenia obhajcu alebo žiadosti o jeho ustanovenie v prípravnom konaní neskôr, postup uvedený v predchádzajúcej vete sa použije od okamihu doručenia splnomocnenia alebo žiadosti o ustanovenie obhajcu podľa § 40 ods. 2 Trestného poriadku konajúcemu orgánu činnému v trestnom konaní.

II. Ak nejde o prípad povinnej obhajoby a obvinený po zákonom poučení nereflektuje na možnosť zvoliť si obhajcu alebo požiadať o jeho ustanovenie, pominie potreba reparácie porušenia práva na obhajobu opätovným výsluchom svedka, ktorý bol vypočutý po vznesení obvinenia (§ 34 ods. 1 veta piata Trestného poriadku). Takú výpoveď svedka, ktorý odoprel vypovedať, možno na hlavnom pojednávaní prečítať podľa § 263 ods. 4 Trestného poriadku.

III. Povinná obhajoba kvôli väzobnému stíhaniu obvineného (§ 37 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku) vzniká až vykonateľnos-

ťou rozhodnutia sudcu pre prípravné konanie alebo súdu o vzatí do väzby (§ 83 ods. 1, ods. 3, § 184 ods. 2 Trestného poriadku), nepôsobí spätne a nemá preto vplyv na zákonnosť predchádzajúcich úkonov.

IV. Dôvodný predpoklad, že svedka nebude možné vypočuť v konaní pred súdom (§ 213 ods. 1 Trestného poriadku), resp. na hlavnom pojednávaní (§ 263 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku), sa týka okolnosti osobnej účasti svedka na výsluchu, nie možného využitia práva odprieť vypovedať podľa § 130 Trestného poriadku.

R 25/1990

Ak sa koná výsluch obvineného, ktorý nie je neodkladným úkonom v čase, keď obvinený doposiaľ nemá obhajcu, hoci ide o prípad povinnej obhajoby, nemôže obvinený svojím vyhlásením, že súhlasí s výsluchom bez účasti obhajcu, zhojiť vadu takto vykonaného dôkazu. Takýto výsluch je absolútne neúčinným dôkazom a nemožno ho v trestnom konaní použiť.

Procesné okolnosti

Obhajca obvineného žiadal policajta, aby mu oznámil všetky úkony, ktoré bude policajt vykonávať. Policajt selektívne vyzumel obhajcu, podľa neho, o vykonávaní najdôležitejších výsluchoch, o menej dôležitých ho však vopred neinformoval. Na upozornenie obhajcu zopakoval aj tieto menej dôležité výsluchy. Pri výsluchu utajeného svedka policajt zmenil jeho vzhľad, čo obhajca namietal s výhradou, že svedok je takto neidentifikovateľný a neverohodný. Okrem toho obhajca namietal aj to, že o jednom výsluchu nebol vyzrozmienený on, ale len obvinený, ktorý sa na tomto výsluchu zúčastnil.

Otázky:

1. Sú v konečnom dôsledku zákonné takto opakovane vykonané výsluchy?

2. Bol zákonný postup policajta, keď pri výsluchu utajeného svedka zmenil jeho vzhľad?
3. Bol zákonný postup policajta, keď o úkone nevyrozumel obhajcu, ale len obvineného?
4. Je možný výsluch obvineného bez obhajcu, ak trvá na prítomnosti obhajcu?
5. Je možný výsluch obvineného bez obhajcu, ak netrvá na prítomnosti obhajcu?

Piaty diel

Rozhodnutia v prípravnom konaní

§ 214

Postúpenie veci

- (1) *Prokurátor alebo policajt postúpi vec inému orgánu, ak výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania preukazujú, že nejde o trestný čin, ale ide o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom alebo iným správnym deliktom alebo by mohol byť prejednaný v disciplinárnom konaní.*
- (2) *Policajt postúpi vec inému orgánu, iba ak vo veci nebolo vznesené obvinenie.*
- (3) *Uznesenie o postúpení veci sa doručuje obvinenému a poškodenému a ak oznamovateľ nie je poškodeným, aj oznamovateľovi; uznesenie policajta sa najneskôr do 48 hodín doručí aj prokurátorovi.*
- (4) *Proti uzneseniu podľa odseku 1 môže obvinený, poškodený a oznamovateľ podať sťažnosť, ktorá má odkladný účinok.*

Vysvetlivky

Postúpenie veci je jedným z ôsmich ďalej uvedených rozhodnutí a postupov, ktorým sa môže skončiť prípravné konanie.

Rozhodnúť uznesením tak môže prokurátor alebo policajt. Pro-

kurátor vtedy, ak bolo vznesené obvinenie, naopak policajt tak rozhodne, ak obvinenie ešte nebolo vznesené. Prokurátor však môže takto rozhodnúť aj pred vznesením obvinenia, aplikujúc pritom § 230 ods. 2 písm. c Trestného poriadku.

Existujú tri dôvody postúpenia veci inému orgánu.

Stane sa tak vtedy, ak výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania preukazujú, že nejde o trestný čin, ale ide o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom tak, ako je to uvedené v jednotlivých zákonoch, ktoré zakotvujú rôzne priestupky. Tak ako to už bolo uvedené pri § 197 Trestného poriadku, je ním predovšetkým zákon č. 372/1990 Zb. v platnom znení o priestupkoch. Takýmto priestupkom podľa citovaného zákona môže byť celý rad priestupkov počnúc priestupkami vyskytujúcimi sa na viacerých úsekoch správy podľa § 21 cez napr. priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22, priestupky na úseku podnikania podľa § 24, končiac priestupkami proti majetku podľa § 50 a mnohé ďalšie.

Iným správnym deliktom je delikt, ktorý je definovaný v osobitných právnych predpisoch. Príkladom môže byť zákon č. 486/2013 Z. z. v platnom znení o presadzovaní práv duševného vlastníctva colnými orgánmi, ktorý v § 22 a nasledujúcich upravuje jednak priestupky a jednak správne delikty na tomto úseku.

Postúpenie veci inému orgánu na disciplinárne konanie prichádza do úvahy vtedy, keď o disciplinárnom delikte môže rozhodnúť orgán príslušný podľa osobitného predpisu. Takýmto prípadom je disciplinárna zodpovednosť sudcov upravená v zákone č. 385/2000 Z. z. v platnom znení o sudcoch a príseďiacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý disciplinárnu zodpovednosť sudcov zakotvuje počnúc § 115, pričom príslušným na disciplinárne konanie tak sudcu, ako aj napr. prokurátora, je Najvyšší správny súd.

Vec na prejednanie priestupku, iného správneho deliktu alebo disciplinárneho previnenia môže byť uznesením postúpená, len vtedy, ak priestupok, správny delikt alebo disciplinárny delikt nie sú premlčané a sú v prípravnom konaní v požadovanom rozsahu riadne vyšetrené.

Uvádzané uznesenie o postúpení veci sa doručuje obvinenému a poškodenému, a ak oznamovateľ nie je poškodeným, aj oznamovateľovi; uznesenie policajta sa najneskôr do 48 hodín doručí aj prokurátorovi.

Proti takémuto uzneseniu môže obvinený, poškodený a oznamovateľ podať sťažnosť, ktorá má odkladný účinok.

V prípade, že uznesenie o postúpení veci podľa § 214 ods. 1 Trestného poriadku vydal policajt pred vznesením obvinenia, takéto jeho rozhodnutie nezakladá prekážku rozhodnutej veci a nespôsobuje neprípustnosť trestného stíhania podľa § 9 písm. e Trestného poriadku v zmysle zásady *ne bis in idem*, pretože išlo len o konanie vo veci, a nie proti obvinenému. Ak však takéto uznesenie vydal prokurátor po vznesení obvinenia, ide o konanie proti konkrétnej osobe, preto ak takéto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, ide o prekážku rozhodnutej veci a takéto právoplatné rozhodnutie je možné zrušiť len v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku.

Z hľadiska ustálenej praxe platí, že ak by po vykonaní úplného dokazovania v prípravnom konaní vznikli dve skupiny dôkazov, z ktorých jedna svedčí o vine obvineného a iná skupina dôkazov tento stav spochybňuje, nemôže prokurátor rozhodnúť kompromisne o postúpení veci na prejednanie priestupku, ale je povinný podať obžalobu, o ktorej rozhodne súd na hlavnom pojednávaní a po vyhodnotení všetkých takýchto dôkazov vo veci rozhodne.

Judikatúra

R 11/1997

Postúpiť vec inému podľa § 214 Trestného poriadku vždy predpokladá, že vec je náležite vyšetrená z toho hľadiska, že je dôvodný záver, že v danej veci nejde o trestný čin, ale že skutok môže byť nepremľčaným priestupkom alebo iným správnym deliktom, alebo by mohol byť prejednaný v disciplinárnom konaní (upravené znenie, tiež R 34/1993, R 68/1980, R 3/1971).

R 9/1993

V prípadoch, v ktorých je obvinený stíhaný preto, že ako vodič motorového vozidla spôsobil pri dopravnej nehode inému z ne-dbanlivosti ťažkú ujmu na zdraví a potom tejto osobe úmyselne neposkytol potrebnú pomoc, ide o dva samostatné skutky, ktoré zakladajú reálny súbeh trestných činov ublíženia na zdraví podľa § 157 Trestného zákona a neposkytnutia pomoci podľa § 177 Trestného zákona. Ak sa však v prípravnom konaní zistí, že jednak obvinený dopravnú nehodu nezavinil, ale že sa dopustil konania, ktoré by mohlo byť priestupkom a jednak že obvinený nie je vôbec trestne zodpovedným ani za skutok spočívajúci v neposkytnutí potrebnej pomoci, do úvahy prichádza postup podľa § 214 ods. 1 Trestného poriadku len o skutku spočívajúceho v spôsobení dopravnej nehody, kým o pôvodnom skutku neposkytnutia pomoci treba vydať ďalšie uznesenie o zastavení veci podľa § 215 ods. 1 Trestného poriadku.

R 45/1989

Uznesenie o postúpení veci podľa § 214 ods. 1 Trestného poriadku musí obsahovať výrok s uvedením ustanovení, ktoré boli použité. Vo výrokovej časti takéhoto rozhodnutia preto musia byť uvedené skutky, ktoré majú byť predmetom ďalšieho konania (priestupkového, správneho, disciplinárneho), a nie je možný len odkaz na uznesenie o začatí trestného stíhania alebo vznesení obvi-nenia a na právne posúdenie skutku (upravené znenie).

Procesné okolnosti:

V dvoch samostatne evidovaných trestných veciach o postúpení veci, pretože ide v prvom prípade o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom po začatí trestného stíhania, ale pred vznesením obvi-nenia, rozhodol prokurátor, a v druhej veci po vznesení obvi-nenia postúpil vec na disciplinárne konanie policajta vyšetrovateľ. Uve-dené rozhodnutia žiaden z týchto orgánov nikomu nedoručil.

Otázky:

1. Uveďte, či takto mohol rozhodnúť prokurátor.
2. Uveďte, či takto mohol rozhodnúť policajt.
3. Uveďte, či tieto orgány postupovali správne pri doručovaní týchto uznesení.
4. Uveďte, ktoré z týchto rozhodnutí založilo prekážku rozhodnutej veci.
5. Uveďte, aké sú podmienky a dôsledky zásady *ne bis in idem*.

§ 215

Zastavenie trestného stíhania

(1) Prokurátor zastaví trestné stíhanie, ak

- a) je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie,*
- b) nie je tento skutok trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci,*
- c) je nepochybné, že skutok nespáchal obvinený,*
- d) je trestné stíhanie neprípustné podľa § 9,*
- e) obvinený nebol v čase činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný,*
- f) obvinený mladistvý, ktorý v čase činu neprekročil pätnásť rok veku, nedosiahol takú úroveň rozumovej a mravnej vyspelosti, aby mohol rozpoznať jeho protiprávnosť alebo ovládať svoje konanie,*
- g) sa schváli zmier medzi obvineným a poškodeným, alebo*
- h) zanikla trestnosť činu.*

(2) Prokurátor môže zastaviť trestné stíhanie, ak

- a) je trest, ku ktorému môže trestné stíhanie viesť, celkom bez významu popri treste, ktorý bol obvinenému pre iný čin už právoplatne uložený, alebo*
- b) o skutku obvineného bolo už právoplatne rozhodnuté disciplinárne iným orgánom alebo orgánom príslušným na konanie o priestupku alebo o inom správnom delikte, cudzozemským súdom alebo iným cudzozemským orgánom príslušným na konanie o trestnom čine, priestupku alebo o inom správnom delikte a toto rozhodnutie možno považovať za dostačujúce,*

c) o skutku odovzdanom na trestné stíhanie do cudziny bolo právoplatne rozhodnuté cudzozemským súdom alebo iným cudzozemským orgánom príslušným na konanie o trestnom čine, priestupku alebo o inom správnom delikte a toto rozhodnutie možno považovať za dostačujúce,

d) ide o skutok, ktorý spáchala osoba z donútenia v priamej súvislosti s tým, že bol na nej spáchaný trestný čin obchodovania s ľuďmi, trestný čin sexuálneho zneužívania, trestný čin týrania blízkej osoby a zverenej osoby alebo trestný čin výroby detskej pornografie.

(3) Prokurátor môže zastaviť trestné stíhanie proti obvinenému, ktorý sa významnou mierou podieľal na objasnení korupcie, trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny, alebo zločinu spáchaného organizovanou skupinou alebo zločineckou skupinou alebo trestných činov terorizmu alebo na zistení alebo usvedčení páchatel'a tohto trestného činu a záujem spoločnosti na objasnení takého trestného činu prevyšuje záujem na trestnom stíhaní tohto obvineného pre taký trestný čin alebo pre iný trestný čin; zastaviť trestné stíhanie nie je možné voči organizátorovi, návodcovi alebo objednávateľovi trestného činu, na ktorého objasnení sa podieľal.

(4) Zastaviť trestné stíhanie podľa odseku 1 je oprávnený aj policajt, ak nebolo vznesené obvinenie.

(5) Uznesenie o zastavení trestného stíhania sa doručuje obvinenému, poškodenému a oznamovateľovi, ak nie je zároveň poškodeným; uznesenie policajta sa najneskôr do 48 hodín doručí aj prokurátorovi.

(6) Obvinený, poškodený a oznamovateľ môžu proti uzneseniu o zastavení trestného stíhania okrem dôvodu podľa odseku 1 písm. g) a obvinený aj podľa odseku 3 podať sťažnosť, ktorá má odkladný účinok.

(7) V trestnom stíhaní, ktoré bolo zastavené podľa odseku 2 písm. a), sa pokračuje, ak obvinený vyhlási do troch dní od doručenia uznesenia, že na prejednaní veci trvá. O tom je potrebné obvineného poučiť.

Vysvetlivky

Ustanovenie upravujúce zastavenie trestného stíhania zakotvuje dve alternatívy takéhoto rozhodovania prokurátorom za predpokladu, že bolo vznesené obvinenie.

Prvým z nich je povinnosť prokurátora takto (obligatórne) rozhodnúť podľa odseku 1 tohto ustanovenia (použitý pojem prokurátor zastaví trestné stíhanie), druhou alternatívou je možnosť (fakultatívne) zastaviť trestné stíhanie podľa odsekov 2 a 3 tohto ustanovenia (použitý pojem prokurátor môže zastaviť trestné stíhanie).

Zastaviť trestné stíhanie len podľa odseku 1 je však oprávnený aj policajt, ale len vtedy, ak nebolo vznesené obvinenie.

Prípadmi obligatórneho zastavenia trestného stíhania prokurátorom podľa odseku 1 sú, ak:

a) je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie. Podstatným v tomto prípade je, že o tom, že sa skutok nestal, nie sú vôbec žiadne pochybnosti. Ak také pochybnosti sú, prokurátor musí podať obžalobu.¹³ Ak by však také pochybnosti pretrvávali aj na súde po podaní obžaloby, súd by obžalovaného oslobodil spod obžaloby podľa § 285 písm. a Trestného poriadku, pretože nebolo dokázané, že sa skutok, pre ktorý je trestne stíhaný, stal. Aplikoval by tak zásadu v pochybnostiach v prospech obvineného (*in dubio pro reo*),

b) nie je tento skutok trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Toto rozhodnutie prichádza do úvahy v mnohých prípadoch, napr. ak boli zistené okolnosti vylučujúce protiprávnosť činu, v prípade, ak je skutok priestupkom, správnym deliktom alebo stíhateľným disciplinárne a takéto delikty sú premlčané, alebo ak nebol preukázaný niektorý zo znakov skutkovej podstaty trestného činu, napr. požadovaný úmysel,

c) je nepochybné, že skutok nespáchal obvinený.

Ide o situácie, ak bolo vylúčené, že skutok spáchal stíhaný obvinený alebo naopak, bolo preukázané, že skutok spáchal iný obvinený,

d) je trestné stíhanie neprípustné podľa § 9, počnúc napr. premlčaním cez úmrtie alebo vyhlásenie obvineného za mŕtveho a končiac napr. tým, ak tak ustanovuje medzinárodná zmluva,

¹³ Ružek, A. a kol. *Trestný poriadok. Komentár*. Bratislava: Obzor, 1977, s. 419.

e) obvinený nebol v čase činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný tak, ako je to uvedené v § 22 Trestného zákona (dovršenie 14., resp. 15. roku veku, alebo až 18. roku veku v prípade § 201a Trestného zákona u trestných činov sexuálneho zneužívania),

f) obvinený mladistvý, ktorý v čase činu neprekročil pätnásť rokov veku, nedosiahol takú úroveň rozumovej a mravnej vyspelosti, aby mohol rozpoznať jeho protiprávnosť alebo ovládať svoje konanie.

Ide o špecifické situácie v prípadoch mladistvých páchatel'ov vo veku medzi ich 14. a 15. rokom, ktoré sú blízke stavu nepríčetnosti, a tak by pre nedosiahnutú úroveň rozumovej a mravnej vyspelosti nemuseli byť takéto osoby trestne zodpovedné, hoci by boli príčetné, čo by sa zisťovalo znaleckým dokazovaním,

g) sa schváli zmier medzi obvineným a poškodeným tak, ako je to bližšie popísané v § 220 až § 227 Trestného poriadku, alebo

h) zanikla trestnosť činu tak, ako je to uvedené v § 84 až § 88 Trestného zákona (zmena zákona, účinná ľútosť, premlčanie trestného stíhania).

Prípady fakultatívneho zastavenia trestného stíhania prokurátorom podľa odseku 2 tohto ustanovenia sú, ak

a) je trest, ku ktorému môže trestné stíhanie viesť v konkrétnej stíhanej veci, celkom bez významu popri treste, ktorý už bol obvinenému pre iný čin už právoplatne uložený. Príkladom takejto situácie je právoplatné uloženie 15-ročného trestu odňatia slobody obžalovanému za obzvlášť závažný zločin, kým v prebiehajúcom trestnom stíhaní mu za prečin hrozí napr. len mierny podmienený trest,

b) o skutku obvineného už právoplatne rozhodol disciplinárne iný orgán alebo orgán príslušný na konanie o priestupku alebo o inom správnom delikte, cudzozemský súd alebo iný cudzozemský orgán príslušný na konanie o trestnom čine, priestupku alebo o inom správnom delikte, a toto rozhodnutie možno považovať za dostačujúce. Ide o uplatnenie zásady *ne bis in idem* (nie dvakrát o tom istom), teda nemožnosť dvojnásobného postihu za ten istý skutok u rovnakého subjektu, ktorý už bol sankcionovaný vnútro-

štátnym alebo zahraničným orgánom. Z hľadiska aplikačnej praxe, vrátane rozhodovacej praxe európskych súdnych orgánov, však treba zdôrazniť, že táto zásada neplatí v prípade rôznosti subjektov, ak napr. v daňovom konaní za správny delikt bola postihnutá právnická osoba, spoločnosť s ručením obmedzeným A., avšak v prípade trestného stíhania za zločin je stíhaným obvineným fyzická osoba B. Okrem toho, keďže uvedené ustanovenie zakotvuje danú situáciu len ako možnosť zastavenia trestného stíhania, postih v trestnom konaní je možný, treba však veľmi dôsledne zohľadniť časovú súvislosť oboch konaní, ktorá by nemala byť dlhšia ako niekoľkokomesačná a postih v skoršom konaní napr. tým, že v dôsledku skôr uloženej sankcie v správnom konaní vo výške 15 000 eur, sa už v trestnom konaní neuloží peňažný trest, hoci by boli splnené podmienky na jeho uloženie (rozhodnutie ESLP A. B./Nórsko).

c) o skutku odovzdanom na trestné stíhanie do cudziny právoplatne rozhodol cudzozemský súd alebo iný cudzozemský orgán príslušný na konanie o trestnom čine, priestupku alebo o inom správnom delikte, a toto rozhodnutie možno považovať za dostatočujúce. Ide o situácie obdobné predchádzajúcemu písmenu, avšak za situácie po vydaní (§ 498 a nasledujúce Trestného poriadku) alebo odovzdaní trestného stíhania do cudziny (§ 529 trestného poriadku),

d) ide o skutok, ktorý spáchala osoba z donútenia v priamej súvislosti s tým, že bol na nej spáchaný trestný čin obchodovania s ľuďmi, trestný čin sexuálneho zneužívania, trestný čin týrania blízkej osoby a zverenej osoby alebo trestný čin výroby detskej pornografie. Tento dôvod fakultatívneho zastavenia trestného stíhania zabezpečuje transpozíciu smerníc, ktorých účelom je vylúčiť trestné stíhanie osôb, ktoré spáchali „vedľajšiu trestnú činnosť“ v súvislosti s tým, že sa stali obeťami organizovaného zločinu. Vylúčením ich trestnej zodpovednosti za sprievodnú marginálnu trestnú činnosť majú byť tieto obeť motivované nebáť sa označovať skutky spáchané páchatelmi z prostredia organizovaného zločinu. S páchatelmi takejto „vedľajšej trestnej činnosti“ je možné z procesného hľadiska zaobchádzať aj ako so spolupracujúcimi

mi obvinenými.¹⁴ Ide teda o prípady páchania trestnej činnosti zo strany obetí presne vymenovaných trestných činov, najmä sexuálneho charakteru, navyše z donútenia a v priamej súvislosti s takouto trestnou činnosťou. Konkrétnym príkladom by mohlo byť spáchanie prečinu šírenia nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby (pohlavného charakteru) podľa § 164 Trestného zákona takouto zneužívanou osobou.

Nakoniec podľa odseku 3 tohto ustanovenia, prokurátor môže zastaviť trestné stíhanie proti obvinenému, ktorý sa významnou mierou podieľal na objasnení korupcie, trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny, alebo zločinu spáchaného organizovanou skupinou alebo zločineckou skupinou alebo trestných činov terorizmu, alebo na zistení alebo usvedčení páchatela tohto trestného činu a záujem spoločnosti na objasnení takého trestného činu prevyšuje záujem na trestnom stíhaní tohto obvineného pre taký trestný čin alebo pre iný trestný čin. Zastaviť trestné stíhanie nie je možné voči organizátorovi, návodcovi alebo objednávateľovi trestného činu, na ktorého objasnení sa podieľal (relevantné pojmy tohto odseku, ako ďalšieho z procesných prostriedkov boja so závažnou trestnou činnosťou sú bližšie vysvetlené pri § 205 Trestného poriadku).

Na objasnenie významu spolupracujúceho obvineného treba v intenciách uznesenia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4 To 10/2015 uviesť, že inštitút spolupracujúceho obvineného možno považovať za kľúčový inštitút pri odhaľovaní závažných foriem organizovanej kriminality. Na jednej strane možno takýto postup chápať ako riešenie nedostatočného zabezpečenia dôkaznej situácie zo strany orgánov činných v trestnom konaní, ktoré sú v istej dôkaznej núdzi na to, aby páchatela trestnej činnosti usvedčili spoluprácou s iným páchatelom trestnej činnosti, na druhej strane takýmto postupom dochádza k výraznému potlačeniu zásady legality a oficiality, a teda nosných zásad začatia trestného konania, na ktorých

---

¹⁴ Čentéš, J., Kurilovská, I., Šimovček, I., Burda, E. a kol. *Trestný poriadok II*. § 196 – § 569. Bratislava: C. H. Beck, 2021, s. 195.

je dlhoročne postavený celý kontinentálny trestný proces. Pokiaľ ide o spoluprácu páchatela s orgánmi činnými v trestnom konaní, treba zdôrazniť, že je otázna vierohodnosť výpovede takéhoto páchatela, ktorý môže zásadným spôsobom klamať a výraznou mierou zatajovať, bagatelizovať či skresľovať svoj vlastný podiel na trestnej činnosti v neprospech stíhaných osôb, proti ktorým vypovedá. Rovnako môže ísť o prípad pomsty, vybavovaní si účtov, konkurenčného boja a podobne. Je preto nutné vždy starostlivo zvážiť samotnú aplikáciu využitia tohto inštitútu. Pri vykonávaní dôkazu výsluchom spolupracujúceho obvineného musia orgány činné v trestnom konaní vychádzať zo zásad a zákonnosti dokazovania rovnako ako pri iných dôkazoch. Pokiaľ ide o obsah výpovede spolupracujúceho obvineného, ktorý vypovedá v procesnom postavení svedka, predpokladá sa, že bude vypovedať pravdu. Nie je vylúčené, že ku skresleniu, k nesprávnej a neúplnej interpretácii pravdy môže dôjsť kedykoľvek, aj keď neúmyselne, na základe nepresného vnímania určitej konkrétnej skutočnosti svedkom. Je nevyhnutné, aby orgány činné v trestnom konaní za každých okolností preskúmavali a všetkými dosiahnuteľnými dôkazmi získanými zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov aj overovali špecifickú výpoveď spolupracujúceho obvineného v procesnom postavení svedka. Ak má byť takýto dôkaz (získaný výsluchom spolupracujúceho obvineného v procesnom postavení svedka) v ďalšom konaní využitý, musí byť z hľadiska zákonnosti, vierohodnosti a najmä aj úplnosti jeho obsahu dôkladne preverený, a teda či súvisí s danou trestnou vecou, či bude takýto dôkaz vykonateľný a dostatočne hodnoverný. Účelom previerky takéhoto dôkazu je zistiť kvalitu, pramene správ, spoľahlivosť a úplnosť informácie a najmä jeho vzťah k iným dôkazom. Dôkazy sa preverujú najmä ich analýzou, porovnaním s inými zásadnými dôkazmi, ako i vykonávaním ďalších procesných úkonov. V zásade ale nie je možné, aby dôkaz vyplývajúci zo svedeckého výsluchu osoby, ktorá vystupuje ako spolupracujúci obvinený, bol jediným dôkazom, ktorý svedčí o vine obvineného. So zákonnosťou dokazovania použitím inštitútu spolupracujúceho obvineného vyvstáva teda celý

rad praktických otázok a pochybností. Tou najzávažnejšou je bezpochyby vierohodnosť spolupracujúceho obvineného, ktorý sám participoval na páchaní trestnej činnosti, a ktorý výmenou za istú formu beztrestnosti usvedčuje svojich spolupáchateľov. Je preto namieste sa pýtať, či takýto obvinený nebude svojou dobrovoľnou spoluprácou s orgánmi činnými v trestnom konaní len účelovo zakrývať vlastnú trestnú činnosť a s akou pravdepodobnosťou bude takýto obvinený vypovedať pravdivo. Rovnako je otázne, či dôkaz získaný výpoveďou spolupracujúceho obvineného môže byť zároveň jediným usvedčujúcim dôkazom svedčiacim o vine obvineného a či je ako taký dostatočne presvedčivý pri usvedčovaní iných spolupáchateľov. Jednoznačne možno konštatovať, že bez ďalších podporných dôkazov proti obvineným, ktorými je možné hodnoverne preveriť výpoveď spolupracujúceho obvineného, by takýto postup v istej miere sponchybňoval nielen zákonnosť, ale i spravodlivosť trestného konania. Z uvedeného dôvodu pre takéto zastavenie trestného stíhania, ktoré je z hľadiska aplikačnej praxe skôr výnimočné, platia mimoriadne prísne zákonné kritériá.

Obdobne ako pri ostatných rozhodnutiach v prípravnom konaní sa uznesenie o zastavení trestného stíhania doručuje obvinenému, poškodenému a oznamovateľovi, ak ten nie je zároveň poškodeným. Uznesenie policajta sa najneskôr do 48 hodín doručí aj prokurátorovi na výkon jeho dozorovej činnosti, a teda na to, aby mohol preskúmať takéto rozhodnutie spolu so spisom.

Obvinený, poškodený a oznamovateľ môžu proti uzneseniu o zastavení trestného stíhania podať sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Výnimku však tvorí dôvod zastavenia podľa § 215 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, teda schválenie zmluvy medzi obvineným a poškodeným a u obvineného aj podľa odseku 3, čo je prípad fakultatívneho zastavenia trestného stíhania pre jeho spoluprácu s orgánmi činnými v trestnom konaní v prípade stíhania závažných foriem kriminality.

V prípade, ak bolo trestné stíhanie zastavené podľa odseku 2 písm. a), teda v prípade skúmania a rozhodovania zastavením pre proporcionalitu trestov, v trestnom stíhaní sa musí pokračovať, ak

obvinený vyhlási do troch dní od doručenia uznesenia, že na predjednaní veci trvá. O tom musí byť obvinený poučený.

Judikatúra

R 24/2000

Dôvodom na zastavenie trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku je súčasné splnenie podmienok, že skutok, pre ktorý sa trestné stíhanie vedie, nie je trestným činom a že je dôvod na postúpenie veci. Okolnosť, že skutok nenapĺňa znaky žiadneho trestného činu, musí byť vykonaným dokazovaním v rozsahu uvedenom v § 119 ods. 1 Trestného poriadku riadne zistená (§ 2 ods. 10 Trestného poriadku), pričom obvinený musí byť k podstate obvinenia vypočutý, aby mohol realizovať svoje ústavné právo na obhajobu (upravené znenie).

R 3/2000

Prokurátor alebo policajt môže zastaviť trestné stíhanie podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku len za predpokladu, že je spoľahlivo a mimo akúkoľvek pochybnosť zistené, že skutok, pre ktorý sa trestné stíhanie vedie, nie je trestným činom a nie je dôvod na posúdenie veci. V prípadoch, v ktorých aj po vykonaní všetkých dostupných dôkazov trvajú pochybnosti o tejto otázke alebo do úvahy prichádza viacero verzií skutkových zistení a treba rozhodnúť o tom, ktorá z nich je pravdivá na podklade posúdenia a hodnotenia dôkazov, je nevyhnutné, aby prokurátor podal obžalobu a aby také rozhodnutie vydal súd (upravené znenie).

R 20/2019

Význam trestu na účel jeho porovnania s už uloženým trestom pri zastavení trestného stíhania podľa § 215 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku je nutné brať do úvahy z hľadiska trestu hroziaceho obvinenému v rozsahu predmetu nového konania ako celku. Nie je teda možné zastaviť podľa naposledy označeného ustanovenia trestné stíhanie len pre niektorý z trestných činov (skutkov), pre

ktoré je obvinený aktuálne stíhaný; taká nemožnosť použitia dotknutého ustanovenia platí aj pre zastavenie trestného stíhania vo vzťahu k len niektorému z čiastkových útokov pokračovacieho trestného činu. Zastavenie trestného stíhania z dôvodu uvedeného v predchádzajúcom odseku nie je možné ani ak orgán, ktorý zvažuje také rozhodnutie, má vedomosť o inom právoplatne neskončenom trestnom stíhaní toho istého obvineného; zastavenie by bolo možné až po procesne prípustnom spojení vecí orgánom konajúcim v spoločnom konaní, pri zohľadnení celkovo hroziaceho trestu a ostatných kritérií ustanovenia § 215 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku.

R 125/2012

Základná zásada „ne bis in idem“ vyjadrená v § 2 ods. 8 Trestného poriadku nie je obmedzená len na trestné konanie, keďže z hľadiska uplatnenia tejto zásady je rozhodujúcou totožnosť skutku a nie totožnosť právnej kvalifikácie. Vzhľadom na ponímanie činu podľa Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd možno však zásadu ne bis in idem, okrem trestného konania, uplatniť iba na tie činy kvalifikovateľné správnymi, prípadne inými príslušnými orgánmi ako menej závažné činy, teda priestupky, prípadne iné správne delikty a výnimočne aj disciplinárne delikty, ktoré majú trestnoprávnu povahu, pričom povaha deliktu sa v tomto smere posudzuje z hľadiska chráneného záujmu (či ide o záujem všeobecný alebo partikulárny), z hľadiska adresáta normy (či je norma adresovaná všetkým občanom alebo len skupine osôb so zvláštnym statusom) a z hľadiska účelu a typu sankcie (či má represívny charakter).

R 96/1999

Zásadným hľadiskom pre zastavenie trestného stíhania podľa § 215 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku je úvaha, či právoplatne uložený trest za iný skutok právne posúdený ako trestný čin bude dostatočný na splnenie účelu trestu podľa kritérií uvedených v § 34 ods. 1 Trestného zákona. Pri takomto rozhodovaní je povinnosťou

2. PRÍPRAVNÉ KONANIE

vychádzať nielen z porovnania trestných sadziieb za jednotlivé trestné činy, ale aj z porovnania trestov, ktoré by boli podľa zásad uvedených v § 34 Trestného zákona za jednotlivé trestné činy uložené. Až po vyriešení tejto predbežnej otázky môže byť urobený záver, či trest, ku ktorému môže stíhanie viesť, je celkom bez významu popri treste, ktorý obvineného za iný trestný čin podľa očakávania postihne (upravené znenie).

R 12/1996

Zastaviť trestné stíhanie z dôvodu uvedeného v § 215 ods. 1 písm. e), f) Trestného poriadku možno iba vtedy, keď sa zistí, že sa skutok, ktorý je obvinenému kladený za vinu, skutočne stal a že by inak zakladal znaky trestného činu (upravené znenie).

R 11/1996

Na zastavenie trestného stíhania z dôvodu § 215 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku nepostačuje len zistenie, že o existencii skutku sú pochybnosti vyplývajúce z rozporov vo vykonaných dôkazoch, ktoré sa nepodarilo odstrániť. Aplikácia tohto ustanovenia predpokladá istotu, že sa skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie, nestal (upravené znenie).

R 29/1989

Proti uzneseniu prokurátora o zastavení trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 Trestného poriadku je oprávnený podať sťažnosť obvinený, len ak sa sťažnosťou domáha priaznivejšieho rozhodnutia. Priaznivejšie rozhodnutie nemôže dosiahnuť, ak bolo trestné stíhanie zastavené podľa § 215 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Ak by obvinený podal proti takémuto rozhodnutiu sťažnosť, musela by byť zamietnutá ako sťažnosť podaná neoprávnenou osobou. Ak takéto uznesenie nebolo doručené obvinenému, resp. jeho obhajcovi podľa § 179 ods. 2 TP, nebráni táto okolnosť tomu, aby rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, a to dňom, kedy bolo vyhotovené (upravené znenie).

R 24/1969

Vo výroku uznesenia o zastavení trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku (v praxi sa však tak už deje aj pri ostatných písmenách – poznámka autora) sa musí uviesť skutok, ktorého sa zastavenie týka, a nielen jeho právne posúdenie, tiež meno obvineného, voči ktorému sa trestné stíhanie zastavilo, ak bolo vznesené obvinenie. Nestačí, keď sa tieto skutočnosti uvedú len v odôvodnení uznesenia. Odôvodnenie uznesenia o zastavení trestného stíhania musí obsahovať skutkové a právne úvahy, na podklade ktorých orgán činný v trestnom konaní rozhodol o zastavení tak, ako to vyplýva aj z § 176 ods. 2 Trestného poriadku (upravené znenie).

IV. ÚS 612/2018

Z komparácie právnej úpravy Trestného poriadku v jeho § 215 a § 285 explicitne vyplýva, že na zastavenie trestného stíhania v prípravnom konaní (po postupe podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku toto právo prináleží len prokurátorovi) sa vyžaduje stav vykonaného dokazovania na takej úrovni dôkaznej situácie, že akýkoľvek iný záver by bol nielen v rozpore s obsahom dôkazov, ale aj s príslušnou zákonnou úpravou. Teda z vykonaného dokazovania v prípravnom konaní musí vyplynúť jediný možný záver, a to záver o tom, že je nepochybné, že skutok nespáchal obvinený, alebo záver o tom, že skutok sa síce stal, ale nemá znaky trestného činu alebo iného menej závažného protiprávneho konania (spravidla priestupku). Keď v rámci dokazovania v prípravnom konaní jestvujú dôkazy podporujúce rozumný predpoklad (rozumej vychádzajúci z vykonaného dokazovania) o tom, že bol spáchaný trestný čin a kto je osoba páchatela, nejde v danom prípade o ten predpokladaný právny a skutkový stav, ktorý by umožnil postupovať v intenciách § 215 Trestného poriadku.

Procesné okolnosti

Policajt zastavil trestné stíhanie, pretože zistil, že je trestné stíha-

nie premlčané a tiež preto, že zistil, že skutok spáchal iný páchatel' ako ten, komu bolo vznesené obvinenie.

Otázky:

1. Uved'te, či policajt rozhodol zákonne.
2. Uved'te, podľa ktorých ustanovení Trestného poriadku by sa rozhodovalo, akou formou a kto je oprávneným subjektom na také rozhodnutie.
3. Uved'te náležitosti takéhoto rozhodnutia.
4. Uved'te, či takto bude rozhodované obligatórne alebo fakultatívne.
5. Uved'te, komu sa takéto rozhodnutie doručuje a kto je oprávneným podať proti nemu opravný prostriedok.

Procesné okolnosti

Policajt dňa 1. 6. 2022 zastavil trestné stíhanie vo veci trestného činu skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1 Trestného zákona, v ktorej nebolo vznesené obvinenie, pretože usúdil, že ďalej nemožno viesť trestné stíhanie proti podozrivému A. pre tento trestný čin pre existujúcu prekážku ne bis in idem, pretože, podľa jeho názoru, to znemožňuje rozhodnutie vydané v daňovom konaní dňa 1. 2. 2022 pre obdobný skutok u družstva B., ktorej podozrivý A. bol predsedom, pričom tomuto družstvu za to bola uložená pokuta vo výške 10 000 eur.

Otázky:

1. Bolo takéto rozhodnutie policajta zákonné?
2. Ak sú v takomto uznesení identifikovateľné niektoré nedostatky, popíšte ich.
3. V kontexte uvedených procesných okolností vysvetlite zásadu ne bis in idem a popíšte modelový skutok, v rámci ktorého by bola táto zásada správne aplikovaná.

4. Ktoré subjekty môžu vydať takéto uznesenie o zastavení trestného stíhania a za akých podmienok?
5. Môže takéto rozhodnutie vytvoriť aj prekážku rozhodnutej veci – res iudicatae? Vysvetlite tento pojem a jeho aplikáciu.

Podmienečné zastavenie trestného stíhania

§ 216

(1) *V konaní o prečine, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica neprevyšuje päť rokov, môže prokurátor so súhlasom obvineného po uznesení obvinenia do podania obžaloby na návrh policajta alebo aj bez návrhu podmienečne zastaviť trestné stíhanie, ak*

a) vyhlási, že spáchal skutok, za ktorý je stíhaný, a nie sú odôvodnené pochybnosti o tom, že jeho vyhlásenie bolo vykonané slobodne, vážne a zrozumiteľne,

b) nahradil škodu, ak bola činom spôsobená, alebo s poškodeným o jej náhrade uzavrel dohodu alebo urobil iné potrebné opatrenia na jej náhradu, a
c) vzhľadom na osobu obvineného, s prihliadnutím na jeho doterajší život a na okolnosti prípadu možno takéto rozhodnutie považovať za dostačujúce.

(2) *V uznesení o podmienečnom zastavení trestného stíhania sa určí obvinenému skúšobná doba na jeden rok až päť rokov. Skúšobná doba sa začína právoplatnosťou uznesenia o podmienečnom zastavení trestného stíhania.*

(3) *Obvinenému, ktorý uzavrel s poškodeným dohodu o náhrade škody, sa v uznesení o podmienečnom zastavení trestného stíhania uloží, aby škodu v priebehu skúšobnej doby uhradil.*

(4) *Obvinenému možno tiež podľa odseku 2 uložiť, aby v skúšobnej dobe dodržiaval primerané obmedzenia a povinnosti smerujúce k tomu, aby viedol riadny život alebo aby sa zdržal činnosti, ktorá viedla k spáchaniu prečinu. Obvinený, ktorému boli uložené primerané obmedzenia a povinnosti podľa predchádzajúcej vety, je povinný podrobiť sa kontrole technickými prostriedkami, ak je táto kontrola nariadená. Nariadiť kontrolu technickými prostriedkami možno, ak sú splnené podmienky podľa osobitného predpisu.*

2. PRÍPRAVNÉ KONANIE

(5) Uznesenie o podmiennečnom zastavení trestného stíhania sa doručuje obvinenému, poškodenému a oznamovateľovi, ak nie je zároveň poškodeným; obvinený, poškodený a oznamovateľ môžu proti nemu podať sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Ak bolo podmiennečne zastavené trestné stíhanie za trestný čin spáchaný v súvislosti s účasťou na verejnom podujatí a ak obvinenému bolo súčasne uložené obmedzenie podľa § 51 ods. 3 písm. a) Trestného zákona vzťahujúce sa na športové podujatie, prokurátor o uložení tohto obmedzenia upovedomí správcu informačného systému o bezpečnosti na športových podujatiach podľa osobitného zákona v rozsahu informácii podľa osobitného zákona. Ak bola uznesením uložená obvinenému povinnosť podľa § 51 ods. 4 písm. k) Trestného zákona, prokurátor zašle uznesenie určenému útvaru Policajného zboru.

(6) Podmiennečné zastavenie trestného stíhania nie je možné, ak

a) trestným činom bola spôsobená smrť osoby,

b) je vedené trestné stíhanie pre korupciu, alebo

c) je vedené trestné stíhanie proti verejnému činiteľovi alebo zahraničnému verejnému činiteľovi pre trestný čin spáchaný v súvislosti s výkonom ich právomoci a v rámci ich zodpovednosti.

§ 217

(1) Ak obvinený v priebehu skúšobnej doby viedol riadny život, splnil povinnosť nahradiť spôsobenú škodu a vyhovel aj ďalším uloženým obmedzeniam a povinnostiam, prokurátor rozhodne, že sa obvinený osvedčil. Inak rozhodne, a to aj počas skúšobnej doby, že sa v trestnom stíhaní pokračuje. O osvedčení alebo o pokračovaní v trestnom stíhaní vydá uznesenie.

(2) Ak do dvoch rokov od uplynutia skúšobnej doby nebolo vydané rozhodnutie podľa odseku 1 bez zavinenia obvineného, má sa za to, že sa osvedčil.

(3) Uznesenie podľa odseku 1 sa doručuje obvinenému a poškodenému; obvinený a poškodený môžu proti nemu podať sťažnosť, ktorá má odkladný účinok.

(4) Právoplatnosťou uznesenia o tom, že sa obvinený osvedčil, alebo uplynutím lehoty podľa odseku 2 nastávajú účinky zastavenia trestného stíhania podľa § 9 ods. 1 písm. e).

Vysvetlivky

Predmetné podmiennečné zastavenie trestného stíhania je jedno z rozhodnutí, ktorým možno skončiť prípravné konanie vo forme tzv. odklonu (mimo súdneho konania), avšak len v prípadoch konania o prečine, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica neprevyšuje päť rokov.

Okrem tejto základnej podmienky zákon vyžaduje splnenie aj mnohých ďalších. Nimi sú vydanie uznesenia prokurátorom (nie policajtom) a súhlas obvineného. Tento súhlas je spravidla daný do zápisnice o vyluchu obvineného, je možné ho dať aj formou samostatného podania.

Ďalšími, veľmi dôležitými podmienkami je, že obvinený výslovne po poučení vyhlási, že spáchal skutok, za ktorý je stíhaný, a nie sú odôvodnené pochybnosti o tom, že jeho vyhlásenie bolo vykonané slobodne, vážne a zrozumiteľne. Z hľadiska aplikačnej praxe to znamená, že obvinený sa k spáchaniu trestného činu priznal a takéto jeho priznanie je nespochybniteľné tým, že by nekonal slobodne, vážne a zrozumiteľne, teda nesmú v prípade takéhoto priznania existovať uvedené pochybnosti, napr. že obvineného k takémuto priznaniu niekto nútil, a to či už orgány činné v trestnom konaní, alebo iné osoby, napr. poškodený.

Dôležitou podmienkou takéhoto rozhodnutia je aj nahradenie škody obvineným, ak bola činom spôsobená, alebo s poškodeným uzavrie dohodu o jej náhrade, alebo že obvinený prijme iné potrebné opatrenie na jej náhradu, ktorým bude napr. oprava poškodenej veci zo strany obvineného alebo iná aktivita, s ktorou poškodený súhlasí, napr. pomoc s prácami v jeho obydli. Pôjde teda len o takú škodu, ktorej náhradu možno podľa § 43 ods. 2 Trestného poriadku uplatňovať v tzv. adhéznom konaní, pričom sa nevyžaduje, aby poškodený svoj nárok iniciatívne sám uplatnil (za škodu sa v zmysle ustálenej súdnej praxe nepovažuje napr. skrátaná alebo nezaplacená daň, clo alebo dlžné výživné, pretože sa považujú za samostatné právne nároky uplatniteľné podľa príslušných zákonov). Ak je poškodených viac, treba takto postupovať vo vzťahu ku každému

z nich. Obvinený musí uhradiť aj príslušenstvo škody, napr. úroky z omeškania. Ak je uzatváraná uvádzaná dohoda, tá musí byť natoľko konkrétna, aby bolo reálne možné skontrolovať, či obvinený v priebehu skúšobnej doby túto povinnosť splnil.

Do úvahy je pritom nevyhnutné zároveň brať zreteľ aj na osobu obvineného a s prihliadnutím na jeho doterajší život a na okolnosti prípadu možno takéto rozhodnutie považovať za dostačujúce.

Z praktického hľadiska aktuálnym preto bude vydanie rozhodnutia o podmiennečnom zastavení trestného stíhania najmä u netrestaných obvinených, ktorí poškodenému nahradili škodu, ktorá nebola výrazná, teda vo výške niekoľko sto až tisíc eur.

Podstatnou náležitosťou uznesenia o podmiennečnom zastavení trestného stíhania je určenie skúšobnej doby obvinenému v rozsahu jeden rok až päť rokov. Skúšobná doba sa začína právoplatnosťou uznesenia o podmiennečnom zastavení trestného stíhania. Dĺžka tejto skúšobnej doby závisí najmä od osoby obvineného (dlhšia by bola vtedy, ak by už bol odsúdený, alebo ak by bol skôr páchatelom viacerých priestupkov) a od spôsobeného následku (skúšobná doba by bola dlhšia v prípade vyššej škody, navyše ak by obvinený neuhradil škodu hneď, ale by uzavrel dohodu s poškodeným o tom, že mu bude uhrádzať škodu postupne) a pod.

Obvinenému, ktorý uzavrel s poškodeným spomínanú dohodu o náhrade škody, sa v uznesení o podmiennečnom zastavení trestného stíhania uloží, aby škodu v priebehu skúšobnej doby uhradil (prihliadne sa aj na to, aby skúšobná doba zodpovedala času, počas ktorého bude obvinený uhrádzať škodu poškodenému).

Okrem toho obvinenému možno uložiť, aby v skúšobnej dobe dodržiaval primerané obmedzenia a povinnosti smerujúce k tomu, aby viedol riadny život, alebo aby sa zdržal činnosti, ktorá viedla k spáchaniu prečinu. Takýmito obmedzeniami a povinnosťami môžu byť opatrenia uvedené v § 51 odsek 3 alebo 4 Trestného zákona, najčastejšie napr. zákaz požívania alkoholických nápojov, zaplatiť v skúšobnej dobe dlh alebo zameškané výživné, osobne alebo verejne sa ospravedlniť poškodenému a mnohé ďalšie.

Obvinený, ktorému boli uložené takéto primerané obmedzenia a povinnosti, je povinný podrobiť sa kontrole technickými prostriedkami, ak je táto kontrola nariadená. Nariadiť kontrolu technickými prostriedkami možno, ak sú splnené podmienky podľa osobitného predpisu, ktorým sa rozumie zákon č. 78/2015 Z. z. o kontrole výkonu niektorých rozhodnutí technickými prostriedkami a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Okrem takto pozitívne vymedzených podmienok zákon stanovuje aj negatívne podmienky takéhoto rozhodnutia, teda kedy podmiennečne zastavenie trestného stíhania nie je možné. Týmito negatívnymi podmienkami sú, ak trestným činom bola spôsobená smrť osoby, alebo ak je vedené trestné stíhanie pre korupciu, alebo je vedené trestné stíhanie proti verejnému činiteľovi alebo zahraničnému verejnému činiteľovi pre trestný čin spáchaný v súvislosti s výkonom ich právomoci a v rámci ich zodpovednosti.

V súvislosti s nadobudnutím právoplatnosti a vykonateľnosti každého obdobného uznesenia je dôležitá zákonná podmienka spočívajúca v presnom doručovaní takéhoto uznesenia. Konkrétne uznesenie o podmiennečnom zastavení trestného stíhania sa doručuje obvinenému, poškodenému a oznamovateľovi, ak nie je zároveň poškodeným, pretože obvinený, poškodený a oznamovateľ môžu proti nemu podať sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Ak bolo podmiennečne zastavené trestné stíhanie za trestný čin spáchaný v súvislosti s účasťou na verejnom podujatí a ak obvinenému bolo súčasne uložené obmedzenie podľa § 51 ods. 3 písm. a) Trestného zákona vzťahujúce sa na športové podujatie, prokurátor o uložení tohto obmedzenia upovedomí správcu informačného systému o bezpečnosti na športových podujatiach podľa osobitného zákona v rozsahu informácií podľa osobitného zákona.

Týmto súvisiacim zákonom je zákon č. 1/2014 Z. z. o organizovaní verejných športových podujatí a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Ak bola navyše uznesením uložená obvinenému povinnosť podľa § 51 ods. 4 písm. k) Trestného zákona, t. j. dostaviť sa v určnom čase na príslušný útvar Policajného zboru určený podľa mies-

ta pobytu, v odôvodnených prípadoch aj opakovane, prokurátor zašle uznesenie určenému útvaru Policajného zboru.

Popisované uznesenie o podmienечnom zastavení trestného stíhania podľa § 216 Trestného poriadku nie je rozhodnutím konečným. Vyplýva to zo znenia § 217 ods. 4 Trestného poriadku, podľa ktorého až právoplatnosťou uznesenia o tom, že sa obvinený osvedčil, alebo uplynutím lehoty (stanovenej v § 217 ods. 2) nastávajú účinky zastavenia trestného stíhania podľa § 9 ods. 1 písm. e), teda účinky veci právoplatne rozhodnutej (*res iudicata*).¹⁵

Totíž v priebehu skúšobnej doby prokurátor, ktorý vydal uznesenie o podmienечnom zastavení trestného stíhania, skúma, či obvinený viedol riadny život, splnil povinnosť nahradiť spôsobenú škodu a vyhovel aj ďalším uloženým obmedzeniam a povinnostiam. Prokurátor tak postupuje v pravidelných niekoľkomesačných intervaloch, pričom konkrétne skúma aktuálny register trestov obvineného, výpisy z evidencie priestupkov, vyžaduje správy o správaní sa obvineného a priebežnom uhrádzaní škody, a prípadne aj o dodržiavaní zákazov a obmedzení (§ 421 Trestného poriadku). Ak sú všetky odpovede na tieto otázky kladné, prokurátor rozhodne, že sa obvinený osvedčil. Inak uznesením rozhodne, a to aj počas skúšobnej doby, že sa v trestnom stíhaní pokračuje. O osvedčení alebo o pokračovaní v trestnom stíhaní vydá uznesenie. Následne zo strany prokurátora, pri negatívnych zisteniach o správaní sa obvineného, do úvahy prichádzajúcim by bolo podanie obžaloby na takéhoto obvineného, osobitne v prípade zistenia, že obvinený v skúšobnej dobe spáchal iný trestný čin.

Aj takéto uznesenie sa doručuje obvinenému a poškodenému, pretože obvinený a poškodený môžu proti nemu podať sťažnosť, ktorá má odkladný účinok.

Do úvahy, v zmysle zákona, prichádza aj taká situácia, že ak do dvoch rokov od uplynutia skúšobnej doby prokurátor nevydal uvedené rozhodnutie bez zavinenia obvineného, má sa za to, že sa

¹⁵ Císařová, D. a kol. *Trestní právo procesní*. 2. podstatně přepracované a aktualizované vydání. Praha: Linde, a. s., 2002, s. 418.

osvedčil. V takomto prípade nastáva tzv. fikcia osvedčenia sa za situácie, ak bol za popísaných okolností prokurátor pasívny (čo mu zákon umožňuje) a o danej skutočnosti vyslovene nerozhodol.

Procesné okolnosti:

Obvinený prokurátorovi navrhol podmiennečné zastavenie trestného stíhania. Tvrdil, že poškodenému nahradil škodu, ktorú mu spôsobil trestným činom sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. a Trestného zákona. Prokurátor z výsluchu poškodeného zistil, že ten mu vrátil spreneverené náradie – vrtiaciu súpravu v hodnote 12 000 eur, toto však už nebolo funkčné. Prokurátor z evidencie priestupkov tiež zistil, že obvinený má v tejto evidencii za posledné dva roky evidované tri priestupky proti majetku. V odpise z registra trestov nemal žiaden záznam.

Otázky:

1. Môže za daných okolností prokurátor podmiennečne zastaviť trestné stíhanie?
2. Ak áno, ktoré skutočnosti prokurátora presvedčili o možnosti takéhoto rozhodnutia?
3. Ak nie, ktoré skutočnosti prokurátora presvedčili o nemožnosti takéhoto rozhodnutia?
4. Sú takéto zistenia pre prokurátora úplné, resp. ktoré ďalšie musí skúmať?
5. Popíšte všetky formálne náležitosti a okolnosti naznačeného prípadu, na základe ktorých by prokurátor podmiennečne zastavil trestné stíhanie, akú skúšobnú dobu by určil a aké iné skutočnosti by uviedol vo svojom uznesení?

Podmienečné zastavenie trestného stíhania spolupracujúceho obvineného

§ 218

(1) *Prokurátor môže podmienečne zastaviť trestné stíhanie obvineného, ktorý sa významnou mierou podieľal na objasnení korupcie, trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny, alebo zločinu spáchaného organizovanou skupinou alebo zločineckou skupinou alebo trestných činov terorizmu, alebo na zistení alebo usvedčení páchatela tohto trestného činu a záujem spoločnosti na objasnení takého trestného činu prevyšuje záujem na trestnom stíhaní obvineného pre taký trestný čin alebo pre iný trestný čin; podmienečne zastaviť trestné stíhanie sa nesmie voči organizátorovi, návodcovi alebo objednávateľovi trestného činu, na ktorého objasnení sa podieľal.*

(2) *V uznesení o podmienečnom zastavení trestného stíhania sa určí obvinenému skúšobná doba na dva roky až desať rokov. Skúšobná doba sa začína právoplatnosťou uznesenia o podmienečnom zastavení trestného stíhania. Obvinenému sa v uznesení uloží, aby v skúšobnej dobe plnil podmienky uvedené v odseku 1.*

(3) *Uznesenie o podmienečnom zastavení trestného stíhania sa doručuje obvinenému, poškodenému a oznamovateľovi, ak nie je zároveň poškodeným; obvinený, poškodený a oznamovateľ môžu proti nemu podať sťažnosť, ktorá má odkladný účinok.*

§ 219

(1) *Ak obvinený v priebehu skúšobnej doby splnil podmienku podľa § 218 ods. 1, prokurátor rozhodne, že sa obvinený osvedčil. Inak rozhodne, a to aj počas skúšobnej lehoty, že sa v trestnom stíhaní pokračuje. O osvedčení alebo pokračovaní v trestnom stíhaní vydá uznesenie.*

(2) *Ak do dvoch rokov od uplynutia skúšobnej doby nebolo vydané rozhodnutie podľa odseku 1 bez zavinenia obvineného, má sa za to, že sa osvedčil.*

(3) *Uznesenie podľa odseku 1 sa doručuje obvinenému a poškodenému;*

obvinený a poškodený môžu proti nemu podať sťažnosť, ktorá má odkladný účinok.

(4) Právoplatnosťou uznesenia o tom, že sa obvinený osvedčil, alebo uplynutím doby podľa odseku 2 nastávajú účinky zastavenia trestného stíhania podľa § 9 ods. 1 písm. e).

Vysvetlivky

Aj táto možnosť podmieneného zastavenia trestného stíhania spolupracujúceho obvineného je jedným z uvádzaných prostriedkov boja so závažnou trestnou činnosťou poskytnutím takéhoto benefitu spolupracujúcemu obvinenému.

Prokurátor takto, teda za obdobných podmienok ako pri už uvedenom § 215 ods. 3 Trestného poriadku, rozhodne u obvineného, ktorý sa významnou mierou podieľal na objasnení korupcie, trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny, alebo zločinu spáchaného organizovanou skupinou alebo zločineckou skupinou alebo trestných činov terorizmu, alebo na zistení alebo usvedčení páchatela tohto trestného činu a záujem spoločnosti na objasnení takého trestného činu prevyšuje záujem na trestnom stíhaní obvineného pre taký trestný čin alebo pre iný trestný čin. Podmienečne zastaviť trestné stíhanie sa nesmie voči organizátorovi, návodcovi alebo objednávateľovi trestného činu, na objasnení ktorého sa podieľal (relevantné pojmy tohto odseku ako ďalšieho z procesných prostriedkov boja so závažnou trestnou činnosťou sú bližšie vysvetlené pri § 205 a § 215 Trestného poriadku).

Pri voľbe, či rozhodnúť podľa tohto ustanovenia alebo zastaviť trestného stíhanie podľa § 215 ods. 3 Trestného poriadku, sa z hľadiska aplikačnej praxe uprednostňuje podmienené zastavenie trestného stíhania podľa § 218 Trestného poriadku, okrem iného, najmä z dôvodu ďalej uvedenej skúšobnej doby, počas ktorej sa realizuje a kontroluje predmetná spolupráca obvineného s orgánmi činnými v trestnom konaní. Totiž v prípade zastavenia trestného stíhania podľa § 215 ods. 3 Trestného poriadku už orgány činné

v trestnom konaní nemajú na obvineného z hľadiska efektívnej spolupráce k dispozícii žiadne procesné prostriedky, preto by bol tento spôsob rozhodovania skôr ojedinelý.

Obligatórnou náležitosťou uznesenia o podmienечnom zastavení trestného stíhania je určenie takémuto obvinenému skúšobnej doby v trvaní dva až desať rokov. Skúšobná doba sa začína právoplatnosťou uznesenia o podmienечnom zastavení trestného stíhania. Z hľadiska aplikačnej praxe sa táto lehota určuje najmä vzhľadom na potrebnú predpokladanú dĺžku uvádzanej spolupráce s prihliadnutím na trvanie celého trestného konania, a teda nielen prípravného, aj súdneho, kde bude výpoveď takéhoto obvineného jedna z najdôležitejších vrátane odvolacieho konania.

Ďalšou obligatórnou náležitosťou uznesenia o podmienечnom zastavení trestného stíhania je uloženie obvinenému, aby v skúšobnej dobe plnil podmienky uvedené v odseku 1, teda aby sa v priebehu celého trestného konania naďalej významnou mierou podieľal na objasnení niektorého z taxatívne vymenovaných trestných činov, ktoré sú predmetom konkrétneho trestného stíhania, teda korupcie, alebo trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny, alebo zločinu spáchaného organizovanou skupinou alebo zločineckou skupinou alebo trestných činov terorizmu, alebo na zistení alebo usvedčení páchatela niektorého z týchto trestných činov.

Uznesenie o podmienечnom zastavení trestného stíhania sa doručuje obvinenému, poškodenému a oznamovateľovi, ak nie je zároveň poškodeným. Obvinený, poškodený a oznamovateľ môžu proti nemu podať sťažnosť, ktorá má odkladný účinok.

Ani uznesenie o podmienечnom zastavení spolupracujúceho obvineného nie je rozhodnutím konečným s účinkami *res iudicatae*. Ním je až uznesenie prokurátora, že sa obvinený osvedčil. Prokurátor tak rozhodne len vtedy, ak obvinený v priebehu skúšobnej doby splnil všetky vyššie podmienky, čo prokurátor sleduje a priebežne vyhodnocuje, najmä ak ide o charakter spolupráce obvineného (§ 421 Trestného poriadku). Ak tieto podmienky obvinený nespľnil, t. j. ak adekvátne nespolupracuje, alebo napr. ak pácha inú trest-

nú činnosť, prokurátor rozhodne, a to aj počas skúšobnej lehoty, že sa v trestnom stíhaní pokračuje. O osvedčení alebo pokračovaní v trestnom stíhaní vydá uznesenie. Takéto uznesenie sa doručuje obvinenému a poškodenému. Aj v tomto prípade môžu obvinený a poškodený proti nemu podať sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Dôsledkom vydaného uznesenia o pokračovaní v trestnom stíhaní je podanie obžaloby prokurátorom na takéhoto obvineného, ktorý týmto stratil status spolupracujúceho obvineného.

Aj bez takto vydaného rozhodnutia platí fikcia, že sa obvinený osvedčil, ak do dvoch rokov od uplynutia skúšobnej doby prokurátor nevydal bez zavinenia obvineného rozhodnutie o tom, že sa obvinený osvedčil.

Až právoplatnosťou uznesenia o tom, že sa obvinený osvedčil, alebo uplynutím uvedenej dvojročnej lehoty nastávajú účinky zastavenia trestného stíhania podľa § 9 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku, teda účinky *res iudicatae* a takéto rozhodnutie možno zrušiť len v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch.

Pre bližšie objasnenie danej problematiky súvisiacej s organizovanou kriminalitou možno poukázať na rozsudok ESLP vo veci *Xenofontos a iní proti Cypru* z 25.10.2022, č. 68725/16, 74339/16 a 74359/16, podľa ktorého pri skúmaní vplyvu použitia svedeckej výpovede spolupracujúceho svedka na celkovú spravodlivosť konania podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, treba zohľadniť najmä, či obhajoba poznala totožnosť svedka, vedela o existencii dohody, mala možnosť svedka vypočuť, mala možnosť vypočuť osoby podieľajúce sa na vyšetrowaní, či vnútroštátny súd preskúmal dohodu, venoval pozornosť všetkým možným výhodám, ktoré svedok získal, či dohoda bola prerokovaná v konaní pred súdom, si bol súd vedomý úskalí spoliehania sa na výpovede spolupáchateľov a pristupoval k svedectvu opatrne, podrobne vysvetlil, prečo svedkovi uveril, existovali nespochybniteľné podporné dôkazy a odvolací súd preskúmal závery prvostupňového súdu týkajúce sa svedka a touto otázkou sa zaoberali všetky súdy, ktoré sa zaoberali rôznymi odvolaniami.

Procesné okolnosti:

Obvinený A. sa ako člen zločineckej skupiny páchajúcej podvodnú trestnú činnosť priznal k trestnej činnosti, na ktorej sa podieľal a zároveň takto podstatným spôsobom prispel k zisteniu ďalších páchatel'ov, ktorí orgánom činným v trestnom konaní do vtedy neboli známi, na základe toho im za túto trestnú činnosť bolo vznesené obvinenie. Po vznesení obvinenia musel byť obvinený A. opätovne vypočutý, odmietol však vypovedať.

Otázky:

1. Uveďte, či v prípade takejto trestnej činnosti možno podmieniene zastaviť trestné stíhanie.
2. Uveďte, či by za daných konkrétnych okolností prokurátor podmieniene zastavil trestné stíhanie.
3. Uveďte podmienky, za akých by prokurátor v obdobnej veci mohol podmieniene zastaviť trestné stíhanie.
4. Uveďte úplný výrok uznesenia o podmieniennom zastavení trestného stíhania.
5. Uveďte zákonné podmienky a okolnosti, ktoré by podmieniene zastavenie trestného stíhania vylučovali.

Zmier

§ 220

(1) V konaní o prečine, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica neprevyšuje päť rokov, môže prokurátor so súhlasom obvineného a poškodeného rozhodnúť o schválení zmieru a zastaviť trestné stíhanie, ak obvinený

a) vyhlási, že spáchal skutok, za ktorý je stíhaný, a nie sú odôvodnené pochybnosti o tom, že jeho vyhlásenie bolo vykonané slobodne, vážne a určito,

b) nahradil škodu, pokiaľ bola činom spôsobená, alebo urobil iné opatrenia na náhradu škody, alebo inak odstránil ujmu vzniknutú trestným činom, a c) zloží na účet súdu a v prípravnom konaní na účet prokuratúry peňažnú sumu určenú ministerstvu na ochranu a podporu obetí trestných činov podľa osobitného zákona, a táto peňažná suma nie je zrejme neprimeraná závažnosti spáchaného trestného činu

a vzhľadom na povahu a závažnosť spáchaného činu, na mieru akou bol trestným činom dotknutý verejný záujem, na osobu obvineného a na jeho osobné a majetkové pomery považuje takýto spôsob rozhodnutia za dostatočujúci.

(2) Schváliť zmier podľa odseku 1 nemožno, ak

a) trestným činom bola spôsobená smrť osoby,

b) je vedené trestné stíhanie pre korupciu, alebo

c) je vedené trestné stíhanie proti verejnému činiteľovi alebo zahraničnému verejnému činiteľovi pre trestný čin spáchaný v súvislosti s výkonom ich právomoci a v rámci ich zodpovednosti.

§ 221

(1) Ak to okolnosti prípadu vyžadujú, pred rozhodnutím o schválení zmiery prokurátor vypočuje obvineného a poškodeného, najmä na spôsob a okolnosti uzavretia zmiery, či zmier medzi nimi bol uzavretý dobrovoľne a či súhlasia so schválením zmiery; výsluchom obvineného zistí, či rozumie obsahu obvinenia a či si je vedomý dôsledkov schválenia zmiery. Súčasťou výsluchu obvineného musí byť vyhlásenie, že spáchal skutok, za ktorý je stíhaný.

(2) Pred výsluchom treba obvineného a poškodeného poučiť o ich právach a o podstate zmiery.

§ 222

Ak je poškodeným právnická osoba, možno namiesto výsluchu štatutárneho zástupcu alebo inej osoby oprávnenej konať v jej mene, zabezpečiť písomné vyhlásenie právnickej osoby k okolnostiam uvedeným v § 220 ods. 1.

Vysvetlivky

Zmier, podobne ako podmiennečné zastavenie trestného stíhania (§ 216 a § 217), predstavuje formu tzv. odklonu v trestnom konaní. Ide o určitý špecifický postup, ktorý má umožniť, aby so súhlasom štátu, ktorý je reprezentovaný prokurátorom, na základe dohody medzi prokurátorom a poškodeným na jednej strane a obvineným na druhej strane, došlo k ukončeniu trestného konania bez potrestania páchatela.¹⁶

Základnými podmienkami na možnosť takto rozhodnúť je vydanie uznesenia prokurátorom (policajt takéto oprávnenie nemá) v konaní o prečine, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica neprevyšuje päť rokov, súhlas obvineného, a na rozdiel od podmiennečného zastavenia trestného stíhania podľa § 216 Trestného poriadku, ktoré je právnou úpravou veľmi podobné zmieru, aj súhlas poškodeného. Tieto súhlasy sa spravidla dávajú do zápisnice o výsluchu obvineného a poškodeného, je možné ich dať aj formou samostatných podaní.

Kumulatívnymi podmienkami sú, že obvinený výslovne po poučení vyhlási, že spáchal skutok, za ktorý je stíhaný, a nie sú odôvodnené pochybnosti o tom, že jeho vyhlásenie bolo vykonané slobodne, vážne a určito. Z hľadiska aplikačnej praxe to znamená, že obvinený sa k spáchaniu trestného činu priznal a takéto jeho priznanie je nespochybniteľné tým, že by nekonal slobodne, vážne a určito, teda nesmú v prípade takéhoto priznania existovať uvedené pochybnosti, napr. že obvineného k takémuto priznaniu niekto nútil, a to či už orgány činné v trestnom konaní alebo iné osoby, napr. poškodený.

Ďalšou podmienkou takéhoto rozhodnutia je nahradenie škody obvineným, ak bola činom spôsobená, alebo vykonanie iného potrebného opatrenia na jej náhradu, alebo iné odstránenie ujmy vzniknutej trestným činom, ktorým bude napr. oprava poškodenej

¹⁶ Ivor, J., Polák, P., Záhora, J. *Trestné právo procesné II. Priebeh trestného konania*. 2. vydanie. Bratislava: Wolters Kluwer, s. r. o., 2021, s. 75.

veci zo strany obvineného alebo iná aktivita, ktorou by mohol byť obvinený nápomocný poškodenému. Pôjde teda len o takú škodu, ktorej náhradu možno podľa § 43 ods. 2 Trestného poriadku uplatňovať v tzv. adhéznom konaní (ďalší výklad týkajúci sa škody je uvedený v rámci § 216).

Neopomenuteľnou náležitosťou takéhoto rozhodovania je, že obvinený zloží v prípade súdneho konania na účet súdu, a v prípravnom konaní na účet prokuratúry, peňažnú sumu určenú ministerstvu na ochranu a podporu obetí trestných činov podľa osobitného zákona, a táto peňažná suma nie je zrejme neprimeraná závažnosti spáchaného trestného činu.

Týmto súvisiacim zákonom je zákon č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zloženie konkrétnej sumy je určitým konsenzom medzi obvineným a prokurátorom, a keďže sa takto rozhoduje len o prečinoch, výška takejto sumy sa bude spravidla pohybovať v tisícoch eur.

Do úvahy je pritom nevyhnutné zároveň brať zreteľ na povahu a závažnosť spáchaného činu, na mieru, akou bol trestným činom dotknutý verejný záujem, na osobu obvineného a na jeho osobné a majetkové pomery považuje takýto spôsob rozhodnutia za dostačujúci.

Obdobne ako u podmieneného zastavenia trestného stíhania, z hľadiska aplikačnej praxe, aktuálnym preto bude vydanie takéhoto rozhodnutia najmä u netrestaných obvinených, ktorí poškodenému nahradili škodu, ktorá nebola výrazná, teda vo výške niekoľko sto až tisíc eur.

Zákon výslovne zakazuje takto rozhodnúť, ak trestným činom bola spôsobená smrť osoby, alebo je vedené trestné stíhanie pre korupciu, alebo je vedené trestné stíhanie proti verejnému činiteľovi alebo zahraničnému verejnému činiteľovi pre trestný čin spáchaný v súvislosti s výkonom ich právomoci a v rámci ich zodpovednosti.

S cieľom objektívne rozhodnúť jednou z takto ponúkaných alternatív, tzv. odklonov, má možnosť prokurátor nad rámec úkonov vykonaných policajtom vykonať aj vlastné úkony. Ak to okolnosti prípadu konkrétne vyžadujú, pred rozhodnutím o schválení zmie-

ru prokurátor navyše a opätovne vypočuje obvineného a poškodeného, najmä na spôsob a okolnosti uzavretia zmiery, či zmier medzi nimi bol uzavretý dobrovoľne a či súhlasia so schválením zmiery. Pred výsluchom treba obvineného a poškodeného poučiť o ich právach a o podstate zmiery. Výsluchom obvineného prokurátor tiež zistí, či rozumie obsahu obvinenia a či si je vedomý dôsledkov schválenia zmiery, t. j. najmä uvádzaných povinností, ktoré musí splniť, ale aj benefitov z takéhoto rozhodnutia vyplývajúcich, pretože splnením všetkých popísaných podmienok sa trestné stíhanie proti takémuto obvinenému zastavuje. Súčasťou výsluchu obvineného musí byť vyhlásenie, že spáchal skutok, za ktorý je stíhaný.

Ak je poškodeným právnická osoba, možno namiesto výsluchu štatutárneho zástupcu alebo inej osoby oprávnenej konať v jej mene, zabezpečiť písomné vyhlásenie právnickej osoby k okolnostiam uvedeným v § 220 ods. 1.

Procesné okolnosti:

Obvinený, ktorý je stíhaný za trestný čin prijatia a poskytnutia nenáležitej výhody podľa § 336c ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, navrhol policajtovi v rámci svojho výsluchu konať a rozhodnúť o zmieri podľa § 220 Trestného poriadku. Zo spisu sa dalo zistiť, že sa k trestnej činnosti priznal a tvrdil, že poskytovateľovi nahradil škodu vo forme vrátenia výhody, ktorá mu bola poskytnutá, čo poskytovateľ nenáležitej výhody potvrdil a so zmierním súhlasil. Ďalej bolo zistené, že tento obvinený nebol doposiaľ trestaný ani priestupkovo sankcionovaný a je veľmi pozitívne hodnotený z miesta bydliska a aj od svojho zamestnávateľa.

Otázky:

1. Uvedte, či sú na strane obvineného splnené podmienky na uzavretie zmiery, ak áno, vymenujte ich.
2. V prípade negatívnych zistení uvedte, ktoré skutočnosti uzavretiu zmiery bránia.

3. Ktoré podmienky z vyššie uvedených sú spoločné s podmienčným zastavením trestného stíhania podľa § 216 Trestného poriadku?
4. Ktoré podmienky podmienčné zastavenie trestného stíhania podľa § 216 Trestného poriadku odlišujú od vydania rozhodnutia o zmieri podľa § 220 Trestného poriadku?
5. Možno v prípade zmieru konať aj proti právnickej osobe, z čoho vyplýva vaše tvrdenie?

§ 223

Rozhodnutie o schválení zmieru a zastavení trestného stíhania musí obsahovať opis skutku, ktorého sa týka zmier, jeho právne posúdenie, obsah zmieru zahrňujúci výšku nahradenej škody alebo škody, k náhrade ktorej sa obvinený zaviazal, alebo iné opatrenia na odstránenie ujmy vzniknutej trestným činom, peňažnú sumu podľa § 220 ods. 1 písm. c) a výrok o zastavení trestného stíhania pre skutok, ktorého sa zmier týka.

(§ 224 vypúšťa sa)

§ 225

Práva poškodeného podľa § 220 neprislúchajú tomu, na koho prešiel nárok na náhradu škody; to neplatí, ak ide o dedičov poškodeného.

§ 226

Ak prokurátor zmier neschválil, hoci obvinený uskutočnil vyhlásenie podľa § 220 ods. 1, že spáchal skutok, pre ktorý je stíhaný, nie je možné v ďalšom konaní prihliadnuť na toto vyhlásenie ako na dôkaz.

§ 227

(1) Len čo sa stane vykonateľným uznesenie, ktorým prokurátor schválil

zmier, zabezpečí, aby peňažná suma podľa § 220 ods. 1 písm. c) bola poukázaná ministerstvom.

(2) Ak prokurátor nerozhodne o schválení zmiery, zároveň zabezpečí, aby peňažná suma zložená na ochranu a podporu obetí trestných činov bola vrátená obvinenému.

Vysvetlivky

Uvedené ustanovenia obsahujú ďalšie podstatné náležitosti rozhodnutia o schválení zmiery a zastavení trestného stíhania.

Nimi sú opis skutku, ktorého sa týka zmier, jeho právne posúdenie, obsah zmiery zahrňujúci výšku nahradenej škody alebo škody, k náhrade ktorej sa obvinený zaviazal, alebo iné opatrenia na odstránenie ujmy vzniknutej trestným činom, peňažnú sumu podľa § 220 ods. 1 písm. c) a výrok o zastavení trestného stíhania pre skutok, ktorého sa zmier týka.

Práva poškodeného podľa § 220 neprislúchajú tomu, na koho prešiel nárok na náhradu škody, ktorým by mohla byť napr. poisťovňa pri spôsobených dopravných nehodách. To neplatí, ak ide o dedičov poškodeného, ktorí takéto práva majú.

Ak prokurátor zmier neschválil, hoci obvinený vyhlásil, že skutok spáchal, podľa § 220 ods. 1, nie je možné v ďalšom konaní prihliadnuť na toto vyhlásenie ako na dôkaz. Z tohto ustanovenia je zrejmé, že predmetné vyhlásenie obvineného je použiteľné len v konaní o zmieri, nie napr. pri podávaní obžaloby alebo v prípade iného rozhodovania prokurátorom alebo súdom. Na druhej strane, ak obvinený takto riadne vypovedal v prípravnom konaní, bez toho, aby sa akýmkoľvek spôsobom už konalo o zmieri, jeho výsluch, a v rámci neho vyhlásenie, že skutok spáchal, sú ďalej použiteľné v akomkoľvek konaní.

Uvedené ustanovenia presne zakotvujú aj to, ako má prokurátor naložiť so sumou zloženou na účet prokuratúry určenú ministerstvu na ochranu a podporu obetí trestných činov podľa osobitného zákona. V takomto prípade je povinnosťou prokurátora, len čo sa stane vykonateľným predmetné uznesenie, ktorým prokurátor

schválil zmier, poukázať ju ministerstvu spravodlivosti, a ak prokurátor nerozhodne o schválení zmiernu, zabezpečí, aby takáto peňažná suma bola z účtu prokuratúry vrátená obvinenému.

Ak prokurátor v prípravnom konaní schváli zmier (§ 220 ods.1) a toto rozhodnutie nadobudne právoplatnosť, v trestnom sťažaní možno pokračovať iba vtedy, ak sa uznesenie o schválení zmiernu a zastavení trestného sťažania zrušilo na základe mimoriadnych opravných prostriedkov, a to postupom podľa § 363 a nasl. alebo § 393 a nasl. Trestného poriadku.¹⁷

Súvisiacim zákonom je zákon č. 550/2003 Z. z. o probačných a mediálnych úradníkoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Procesné okolnosti:

Prokurátor po tom, čo po preskúmaní spisu a návrhu obvineného zistil, že nie sú splnené podmienky na uzavretie zmiernu podľa § 220 Trestného poriadku podal na obvineného obžalobu. V obžalobe argumentoval tým, že v rámci konania o zmiernu sa obvinený priznal, preto je podanie obžaloby na tohto obvineného dôvodné. Okrem toho však prokurátor nemal iné usvedčujúce dôkazy. Peňažnú sumu zloženú na ochranu a podporu obetí trestných činov prokurátor ponechal na účte prokuratúry s odôvodnením, že budú použité na náhradu ďalšej škody spôsobenej poškodenému.

Otázky:

1. Je v takomto prípade zo strany prokurátora dôvodné podanie obžaloby?
2. Mohol prokurátor pri podávaní obžaloby vziať do úvahy takéto priznanie obvineného?
3. Mohol prokurátor pri podávaní obžaloby vziať do úvahy pri-

---

¹⁷ Ivor, J., Polák, P., Záhora, J. *Trestné právo procesné II. Priebeh trestného konania*. 2. vydanie. Bratislava: Wolters Kluwer, s. r. o., 2021, s. 77.

- znanie obvineného, ktoré by vykonal na začiatku skráteného vyšetrovania mimo konania o zmieri?
4. Akým spôsobom mal prokurátor rozhodnúť?
  5. Aký mal byť ďalší postup prokurátora v súvislosti so zloženou peňažnou sumou?

Prerušenie trestného stíhania

§ 228

- (1) Policajt preruší trestné stíhanie, ak sa nezistili skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie proti určitej osobe.
- (2) Policajt preruší trestné stíhanie, ak
- a) nemožno pre neprítomnosť obvineného alebo svedka vec náležite objasniť,
  - b) nemožno obvineného pre ťažkú chorobu postaviť pred súd,
  - c) obvinený pre duševnú chorobu, ktorá nastala až po spáchaní činu, nie je schopný chápať zmysel trestného stíhania,
  - d) sa navrhuje odovzdanie trestného stíhania do cudziny alebo obvinený je vydaný do cudziny alebo vyhostený,
  - e) ústavný súd alebo Súdny dvor Európskej únie pozastaví účinnosť právneho predpisu alebo jeho časti, ktorého použitie je rozhodujúce pre konanie alebo rozhodnutie vo veci samej, alebo
  - f) obvinený je dočasne odovzdaný na vykonanie úkonov do cudziny.
- (3) Policajt s predchádzajúcim súhlasom prokurátora môže prerušiť trestné stíhanie, ak sa obvinený významnou mierou podieľa na objasnení korupcie, trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny, alebo zločinu spáchaného organizovanou skupinou alebo zločineckou skupinou, trestného činu úkladnej vraždy alebo trestných činov terorizmu alebo na zistení alebo usvedčení páchatel'a tohto trestného činu, a to pre taký trestný čin alebo pre iný trestný čin; prerušiť trestné stíhanie sa nesmie voči organizátorovi, návodcovi alebo objednávateľovi trestného činu, na ktorého objasnení sa podieľa.
- (4) Prokurátor preruší trestné stíhanie, ak podal návrh na začatie konania o otázke, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť.

(5) *Ak pomínie dôvod na prerušenie, prokurátor alebo policajt o pokračovaní v trestnom stíhaní rozhodne uznesením.*

(6) *Uznesenie podľa odsekov 1 až 5 sa doručuje obvinenému, poškodenému a oznamovateľovi, ak nie je zároveň poškodeným; obvinený, poškodený a oznamovateľ majú právo proti nemu podať sťažnosť. Uznesenie policajta sa doručuje najneskôr do 48 hodín prokurátorovi.*

(7) *Pred prerušením trestného stíhania treba urobiť všetky úkony potrebné na zabezpečenie vykonania trestného stíhania a dosiahnutia jeho účelu.*

§ 229

(1) *Po prerušení trestného stíhania možno vykonávať len úkony podľa štvrtej, piatej a šiestej hlavy prvej časti tohto zákona na účely zistenia, či nepominul dôvod prerušenia, alebo zaistenia osoby obvineneho.*

(2) *Prerušenie trestného stíhania nie je prekážkou pre rozhodnutie podľa § 97 a 98, ani prekážkou konania o samostatnom návrhu prokurátora na uloženie ochranného opatrenia podľa § 236 ods. 1.*

Vysvetlivky

Tieto ustanovenia upravujú jeden zo spôsobov rozhodovania v prípravnom konaní, v ktorom sa konalo vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie a má len dočasnú povahu.¹⁸

Počas trestného stíhania sa totiž môžu vyskytnúť aj také prechodné okolnosti, v dôsledku ktorých nemožno v určitom čase dostatočne objasniť skutkový stav alebo pokračovať v trestnom stíhaní.¹⁹

Podľa § 228 ods. 1 až 3 Trestného poriadku môže rozhodnúť policajt, pričom podľa § 228 ods. 4 Trestného poriadku tak môže rozhodnúť len prokurátor.

V prípade prerušenia trestného stíhania podľa § 228 ods. 1 Trestného poriadku sa tak postupuje vtedy, ak napriek vykonaniu všet-

¹⁸ Ružek, A. a kol. *Trestní řád. I. díl.* Praha: Panorama, 1979, s. 438.

¹⁹ Ružek, A. a kol. *Československé trestné konanie.* Bratislava: Obzor, 1977, s. 222.

kých do úvahy prichádzajúcich úkonov nebol zistený konkrétny páchatel' trestného činu, ktorému by bolo možné vzniesť obvinenie, ide teda o konanie proti tzv. neznámemu páchatel'ovi.

Podľa ďalších odsekov tohto ustanovenia už páchatel' zistený je, vznikli však také závažné zákonné prekážky, ktoré ďalej bránia pokračovať v trestnom stíhaní proti nemu.

Konkrétne, ak podľa § 228 ods. 2, písm.

a) nemožno pre neprítomnosť obvineného alebo svedka vec náležite objasniť. Z hľadiska aplikačnej praxe to znamená, že boli vyčerpané všetky prostriedky na zaistenie prítomnosti obvineného na úkonoch prípravného konania, najmä na výsluchu, jeho prítomnosť sa však nepodarilo zabezpečiť. Takýmito prostriedkami sú predovšetkým jeho predvolávanie, pokus o predvedenie, vydanie príkazu na zatknutie, európskeho zatýkacieho rozkazu, a ak sú splnené podmienky aj medzinárodného zatýkacieho rozkazu.

Druhou alternatívou je neprítomnosť takéhoto dôležitého svedka, bez ktorého nie je možné vec náležite objasniť, a to napriek tomu, že svedok bol predvolávaný, bol tu pokus o jeho predvedenie aj o jeho zabezpečenie podľa § 88 Trestného poriadku.

b) nemožno obvineného pre ťažkú chorobu postaviť pred súd, čím sa má na mysli komplikovaný fyzický stav obvineného, ako napr. jeho dlhodobé pripútanie k lôžku v dôsledku kómy, poškodenia mozgu alebo iný ťažký fyzický stav nie celkom prechodného charakteru.

c) obvinený pre duševnú chorobu, ktorá nastala až po spáchaní činu, nie je schopný chápať zmysel trestného stíhania tak, ako je to ďalej uvedené v judikáte. V prípade, ak by duševná choroba, vedúca až k stavu nepričetnosti obvineného, existovala už v čase spáchania trestného činu, došlo by k zastaveniu trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. e Trestného poriadku.

d) navrhuje sa odovzdanie trestného stíhania do cudziny alebo obvinený je vydaný do cudziny. Takýto postup – odovzdanie trestného stíhania do cudziny – upravuje piata časť Trestného poriadku s názvom Právny styk s cudzinou, najmä § 498 a nasledujúce Trestného poriadku.

Vyhostenie je dôsledkom uloženého trestu podľa § 65 Trestného zákona, jeho výkon je upravený v 441 a nasledujúcich Trestného poriadku a v oboch prípadoch sa týka obvinených, cudzích štátnych príslušníkov.

e) ústavný súd alebo Súdny dvor Európskej únie pozastaví účinnosť právneho predpisu alebo jeho časti, ktorého použitie je rozhodujúce pre konanie alebo rozhodnutie vo veci samej.

Súvisiacim predpisom je zákon. č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu SR. Dôsledkom takehoto rozhodovania ústavného súdu alebo Súdneho dvora Európskej únie je spochybnenie účinnosti konkrétneho relevantného právneho predpisu alebo jeho časti dôležitého pre rozhodovanie v konkrétnej trestnej veci. V takomto prípade musia orgány činné v trestnom konaní vyčkať na konečné rozhodnutia týchto orgánov, pretože tieto rozhodnutia by mohli viesť až k vylúčeniu trestnej zodpovednosti alebo k aplikácii konkrétneho ustanovenia Trestného zákona o trestoch (v súčasnosti v tomto kontexte Ústavný súd SR posudzuje otázku ústavnosti trestu prepadnutia majetku podľa § 58 ods. 2 a 3 Trestného zákona z iniciatívy poslancov Národnej rady SR. Ak by však takýto návrh podal prokurátor, bol by to v tom čase dôvod na ďalej uvedené prerušenie trestného stíhania podľa § 228 ods. 4 Trestného poriadku), alebo

f) obvinený je dočasne odovzdaný na vykonanie úkonov do cudziny. Tento postup je upravený v § 545 a nasledujúcich Trestného poriadku a týka sa dočasného odovzdania do cudziny na účely dokazovania osoby nachádzajúcej sa vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody na území SR v dôsledku žiadosti cudzieho orgánu.

Tak ako to už bolo uvedené skôr, Trestný poriadok aj v prípade rozhodnutí v prípravnom konaní zakotvuje ustanovenie, ktoré slúži na boj so závažnou trestnou činnosťou. Takýmto ustanovením je aj prerušenie trestného stíhania podľa § 228 ods. 3 Trestného poriadku.

Podľa tohto ustanovenia môže aj policajt, avšak s predchádzajúcim súhlasom prokurátora, prerušiť trestné stíhanie, ak sa obvinený významnou mierou podieľa na objasnení korupcie, trestného činu

založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny, alebo zločinu spáchaného organizovanou skupinou alebo zločineckou skupinou, trestného činu úkladnej vraždy alebo trestných činov terorizmu alebo na zistení alebo usvedčení páchatela tohto trestného činu, a to pre taký trestný čin alebo pre iný trestný čin. Ani v tomto prípade sa nesmie prerušiť trestné stíhanie voči organizátorovi, návodcovi alebo objednávateľovi trestného činu, na ktorého objasnení sa podieľa (relevantné pojmy tohto odseku, ako ďalšieho z procesných prostriedkov boja so závažnou trestnou činnosťou sú bližšie vysvetlené pri § 205, § 215 a § 218 Trestného poriadku).

Uvádzané fakultatívne dôvody významného rozhodovania v prípravnom konaní tak, ako boli písané v § 215 ods. 2 a 3, § 218 ods. 1, § 220 ods. 1 a § 228 ods. 3 Trestného poriadku sú zásadným prelomom do zásady legality (§ 2 ods. 5) v prospech zásady oportunity.²⁰

Výlučným oprávnením prokurátora je prerušenie trestného stíhania, ak podal návrh na začatie konania o otázke, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť. Stane sa tak typicky v prípade, ak samotný prokurátor má pochybnosti o ústavnosti niektorého z ustanovení Trestného poriadku alebo Trestného zákona alebo iných právnych noriem a sám iniciuje konanie o jeho ústavnosti na Ústavnom súde SR. V zmysle interných predpisov je na takéto konanie oprávnený generálny prokurátor SR.

V prípade, ak pominul ktorýkoľvek z uvedených dôvodov prerušenia trestného stíhania, prokurátor alebo policajt o pokračovaní v trestnom stíhaní rozhodne uznesením.

Všetky z uvedených uznesení sa doručujú obvinenému, poškodenému a oznamovateľovi, ak ten nie je zároveň poškodeným, pretože tieto subjekty majú právo proti ním podať sťažnosť. Uznesenie policajta sa doručuje najneskôr do 48 hodín prokurátorovi na výkon jeho prokurátorského dozoru formou preskúmania takéhoto uznesenia policajta a relevantného spisového materiálu ex offo.

---

²⁰ Fenyk, J., Císařová, A., Gřivna, T. a kol. *Trestní právo procesní*. 6. vyd. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015, s. 493.

Prerušiť trestné stíhanie nemožno bez vykonania všetkých do úvahy prichádzajúcich úkonov, naopak, pred takýmto rozhodnutím treba urobiť úplne všetky úkony potrebné na zabezpečenie vykonania trestného stíhania a dosiahnutia jeho účelu. Len ak boli takto vykonané všetky úkony a napriek tomu vznikla objektívna prekážka a v dôsledku nej nemožnosť pokračovať v trestnom stíhaní, prichádza do úvahy jeho prerušenie niektorým z uvedených dôvodov.

Prerúšením trestného stíhania sa dočasne končí prípravné konanie, preto po vydaní takéhoto rozhodnutia možno vykonávať len úkony podľa štvrtej, piatej a šiestej hlavy prvej časti Trestného poriadku a len na účely zistenia, či nepominul dôvod prerušenia alebo zaistenia osoby obvineného. Na takéto účely preto možno počas prerušenia trestného stíhania vykonávať úkony na zaistenie osôb a vecí, počnúc § 71 Trestného poriadku, na zabezpečovanie informácii, počnúc § 113 Trestného poriadku a dokazovanie tak, ako je upravené od § 119 po § 162 Trestného poriadku.

Prerušenie trestného stíhania nie je prekážkou ani na rozhodnutie podľa § 97 a 98, teda na rozhodnutie o vrátení vecí, a ani prekážkou konania o samostatnom návrhu prokurátora na uloženie ochranného opatrenia podľa § 236 ods. 1 Trestného poriadku.

Judikatúra

R 53/2017

Počas prerušenia trestného stíhania „vo veci“ podľa § 228 ods. 1 Trestného poriadku premlčacia doba trestného stíhania nespočíva. Ustanovenie § 87 ods. 2 písm. e/ Trestného zákona v tomto smere treba vykladať reštriktívne, inak by pri nezistení osoby páchatela (nevznesení obvinenia) v zákonom ustanovenej premlčacej dobe nedošlo k premlčaniu trestného stíhania pri žiadnom trestnom čine a tento stav by pretrvával bez časového obmedzenia, čo by popieralo zmysel a účel inštitútu premlčania.

R 36/1998

Prerušenie trestného stíhania podľa § 228 ods. 2 písm. a Trestného poriadku je jedným zo zákonných spôsobov vybavenia veci, hoci na neurčitú dobu, do času, než pominie dôvod prerušenia trestného stíhania, keď sa v trestnom stíhaní pokračuje (§ 228 ods. 5 Trestného poriadku). V čase právoplatného prerušenia trestného stíhania nie je možné bez rozhodnutia o pokračovaní v trestnom stíhaní (§ 228 ods. 5) vziať obvineného do väzby, lebo nie sú splnené formálne podmienky na takéto rozhodnutie (upravené znenie).

R 10/1995

Rozhodnutie o tom, či zákon, ktorého aplikácia v súdnom konaní prichádza do úvahy v konkrétnej veci odporuje Ústave SR, prislúcha výlučne Ústavnému súdu SR. Túto otázku nie je oprávnený riešiť všeobecný súd (ani iný orgán – poznámka autora). Ak sa súd (alebo OČTK) domnieva, že zákon odporuje Ústave SR, resp. ústavnému zákonu, musí postupovať podľa § 283 ods. 5 Trestného poriadku na hlavnom pojednávaní, trestné stíhanie obvineného prerušiť a podať návrh na začatie konania pred Ústavným súdom SR (obdobne by prokurátor postupoval podľa § 228 ods. 4 Trestného poriadku – poznámka autora).

R 49/1990

Dôvod, pre ktorý možno prerušiť trestné stíhanie podľa § 228 ods. 2 písm. c Trestného poriadku, spočíva v tom, že obvinený pre duševnú chorobu, ktorá nastala až po spáchaní činu, nie je schopný chápať zmysel trestného stíhania. Trestné stíhanie preto z uvedeného dôvodu nemožno prerušiť, ak obvinený nie je schopný výsluchu. K preukázaniu týchto dôvodov prerušenia trestného stíhania nestačí vyjadrenie vyšetrojúceho lekára. Okolnosť, či obvinený trpí duševnou chorobou, či táto nastala až po spáchaní činu a či obvinený nie je schopný pre túto chorobu chápať zmysel trestného stíhania, treba objasniť vyšetrovaním duševného stavu znalcom a ním vypracovaným znaleckým posudkom (upravené znenie).

Procesné okolnosti

Policajt prerušil trestné stíhanie podľa § 228 ods. 2 písm. a Trestného poriadku, pretože nebolo pre neprítomnosť obvineného a zároveň svedka vec náležite objasniť. Po preskúmaní takéhoto uznesenia a trestného spisu prokurátor zistil, že policajt predvolal a nechal predviesť tak stíhaného obvineného, ako aj svedka. Tiež zistil, že aj bez výsluchu tohto svedka je skutkový stav dostatočne objasnený.

Otázky:

1. Uveďte, či postupoval policajt dôvodne vo vzťahu k obvinenému.
2. Uveďte, či postupoval policajt dôvodne vo vzťahu k svedkovi.
3. S poukazom na takto zistené skutočnosti je v konečnom dôsledku takéto uznesenie o prerušení trestného stíhania dôvodné?
4. Aké alternatívy má prokurátor, ak by sa s takýmto uznesením nestotožnil?
5. Mohlo by dôjsť k prerušeniu trestného stíhania v situácii, že prokurátor požiadal cudzie štáty o realizáciu úkonov právnej pomoci (konkrétne o výsluchy svedkov a zabezpečenie listín boli požiadané Panama a Bangladéš) a tieto štáty nevybavili takúto žiadosť o právnu pomoc ani počas napr. dvoch rokov?

3. DOZOR A ÚKONY PROKURÁTORA

Druhá časť
Trestného poriadku
Tretia hlava

§ 230 – § 236

Prvý diel
Dozor prokurátora

§ 230

(1) Dozor nad dodržiavaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní vykonáva prokurátor.

(2) Pri výkone tohto dozoru je prokurátor oprávnený

a) dávať záväzné pokyny na postup podľa § 197, vyšetrovanie a skrátené vyšetrovanie trestných činov a určovať lehoty na ich vybavenie; také pokyny sú súčasťou spisu,

b) vyžadovať od policajta spisy, dokumenty, materiály a správy o stave konania vo veciach, v ktorých bolo začaté trestné stíhanie, na zistenie, či policajt včas začal trestné stíhanie a riadne v ňom postupuje,

c) zúčastniť sa na vykonávaní úkonov policajta, osobne vykonať jednotlivý úkon alebo aj celé vyšetrovanie, alebo skrátené vyšetrovanie a vydať rozhodnutie v ktorejkoľvek veci; pritom postupuje podľa tohto zákona; proti takémuto rozhodnutiu prokurátora je prípustná sťažnosť rovnako ako proti rozhodnutiu policajta,

d) vrátiť vec policajtovi na doplnenie vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania s pokynmi a určovať lehotu na ich doplnenie; o vrátení veci upovedomí obvineného a poškodeného,

e) zrušiť nezákonné alebo neopodstatnené rozhodnutia policajta, ktoré môže nahradiť vlastnými rozhodnutiami; pri uznesení o zastavení trestného stíhania, prerušení trestného stíhania alebo o postúpení veci to môže urobiť do 30 dní od ich doručenia; ak rozhodnutie policajta nahradil vlastným rozhodnutím inak, než na podklade sťažnosti oprávnenej osoby, proti jeho rozhodnutiu je prípustná sťažnosť, rovnako ako proti rozhodnutiu policajta,

f) odňať vec policajtovi a urobiť opatrenie, aby vec bola prikázaná inému policajtovi alebo policajtom,

g) nariadiť, aby sa vo veciach uvedených v § 202 konalo vyšetrovanie,

h) urobiť opatrenie, aby skrátené vyšetrovanie vykonal policajt uvedený v § 10 ods. 7 písm. a) alebo písm. c),

i) urobiť opatrenie, aby vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie trestného činu príslušníka ozbrojeného bezpečnostného zboru vykonal policajt uvedený v § 10 ods. 7 písm. a), pričom pred urobením opatrenia si prokurátor vyžiada stanovisko riaditeľa Úradu inšpekčnej služby; rovnako je prokurátor oprávnený postupovať aj pri vyšetrovaní alebo skrátenom vyšetrovaní trestného činu colníka.

(3) Prokurátor v prípadoch ustanovených v odseku 2 písm. a), d), f) až i) rozhoduje opatrením a v prípade ustanovenom v odseku 2 písm. e) rozhoduje uznesením, ktoré sa doručuje obvinenému, poškodenému a oznamovateľovi, ak nie je zároveň poškodeným.

Vysvetlivky a judikatúra

Podľa čl. 149 Ústavy SR Prokuratúra Slovenskej republiky chráni práva a zákonom chránené záujmy fyzických osôb a právnických osôb a štátu.

Samotná Ústava SR takouto právnou úpravou postavenie prokuratúry bližšie nevy vymedzuje. Okrem čl. 150, v ktorom ustanovuje, že na čele prokuratúry je generálny prokurátor, ktorého vymenúva a odvoláva prezident Slovenskej republiky na návrh Národnej rady Slovenskej republiky, v čl. 151 zakotvuje, že podrobnosti o vymenúvaní a odvolávaní, právach a povinnostiach prokurátorov a organizácii prokuratúry ustanoví zákon.

Tieto ústavné normy tak majú povahu blanco zmocnení na upravenie pôsobnosti a všetkých ďalších otázok tohto ústavného orgánu v zákone.²¹

Uvedenými zákonmi sú zákon o prokuratúre č. 153/2001 Z. z. v platnom znení, ktorý upravuje postavenie a pôsobnosť prokuratúry, postavenie a pôsobnosť generálneho prokurátora, pôsobnosť ostatných prokurátorov, organizáciu a riadenie prokuratúry, a zákon č. 154/2001 Z. z. v platnom znení o prokurátoroch a právnych čakateloch prokuratúry. Ten upravuje postavenie prokurátorov, ich práva a povinnosti, vznik, zmenu a zánik služobného pomeru a nároky z toho vyplývajúce, zodpovednostné vzťahy, disciplinárne konanie, samosprávu prokurátorov, postavenie a ďalšie skutočnosti týkajúce sa právnych čakatelov prokuratúry.

Ustanovenie § 230 ods. 1 Trestného poriadku síce ustanovuje, že dozor nad dodržiavaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní vykonáva prokurátor, bližšie však Trestný poriadok a ani iné právne normy pojem dozor prokurátora nevymedzujú. Druhý odsek tohto ustanovenia špecifikuje dozor prokurátora oprávneniami, ktoré pri výkone dozoru prokurátor využíva. Predmetné oprávnenia možno rozdeliť v zásade do dvoch základných skupín (a ďalších podskupín), a to

- 1) oprávnenia prokurátora priamo vo vzťahu k policajtovi a
- 2) a) osobná účasť prokurátora na vykonávaní úkonov policajta,
b) osobné vykonanie jednotlivých úkonov,
c) možnosť vykonania celého vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania prokurátorom,
d) možnosť vydania rozhodnutia v ktorejkoľvek veci.

Do prvej takto vymedzenej skupiny patria oprávnenia zakotvené v § 230 ods. 2 písm. a, b, d, e, f, g, h a i Trestného poriadku, hoci oprávnenia prokurátora zakotvené v § 230 odsek 2 písm. e Trestného poriadku majú hybridný charakter, navyše len v tomto prípade prokurátor rozhoduje uznesením (inak opatrením), ktoré sa

---

²¹ Drgonec, J. *Ústava Slovenskej republiky – Komentár*. 2. vydanie, Heuréka, Šamorín 2007, s. 1120.

doručuje obvinenému, poškodenému a oznamovateľovi, ak nie je zároveň poškodeným. Do tejto kategórie dozoru prokurátora teda patria tieto oprávnenia:

- a) dávať záväzné pokyny na postup podľa § 197, vyšetrovanie a skrátené vyšetrovanie trestných činov a určovať lehoty na ich vybavenie; také pokyny sú súčasťou spisu,
- b) vyžadovať od policajta spisy, dokumenty, materiály a správy o stave konania vo veciach, v ktorých bolo začaté trestné stíhanie, na zistenie, či policajt včas začal trestné stíhanie a riadne v ňom postupuje,
- c) vrátiť vec policajtovi na doplnenie vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania s pokynmi a určovať lehotu na ich doplnenie; o vrátení veci upovedomí obvineného a poškodeného,
- d) zrušiť nezákonné alebo neopodstatnené rozhodnutia policajta, ktoré môže nahradiť vlastnými rozhodnutiami; pri uznesení o zastavení trestného stíhania, prerušení trestného stíhania alebo o postúpení veci to môže urobiť do 30 dní od ich doručenia; ak rozhodnutie policajta nahradil vlastným rozhodnutím inak než na podklade sťažnosti oprávnenej osoby, proti jeho rozhodnutiu je prípustná sťažnosť, rovnako ako proti rozhodnutiu policajta,
- e) odňať vec policajtovi a prikázať ju inému, a to aj miestne nepríslušnému policajtovi, alebo urobiť opatrenie, aby vec bola prikázaná inému policajtovi alebo policajtom,
- f) nariadiť, aby sa vo veciach uvedených v § 202 konalo vyšetrovanie
- g) urobiť opatrenie, aby skrátené vyšetrovanie vykonal policajt uvedený v § 10 ods. 7 písm. a) alebo písm. c),
- h) urobiť opatrenie, aby vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie trestného činu príslušníka ozbrojeného bezpečnostného zboru vykonal policajt uvedený v § 10 ods. 7 písm. a), pričom pred urobením opatrenia si prokurátor vyžiada stanovisko riaditeľa Úradu inšpekčnej služby; rovnako je prokurátor oprávnený postupovať aj pri vyšetrovaní alebo skrátenom vyšetrovaní trestného činu colníka.

Do druhej špecifikovanej skupiny oprávnení prokurátora v rámci jeho dozoru patrí možnosť podľa § 230 odsek 2 písm. c Trestného poriadku zúčastniť sa na vykonávaní úkonov policajta, osobne vykonať jednotlivý úkon alebo aj celé vyšetrovanie, alebo skrátené vyšetrovanie a vydať rozhodnutie v ktorejkoľvek veci; pritom postupuje podľa tohto zákona; proti takémuto rozhodnutiu prokurátora je prípustná sťažnosť rovnako ako proti rozhodnutiu policajta.

Na základe takéhoto zákonného vymedzenia dozoru prokurátora treba vymedziť, kto je subjektom prokurátorského dozoru, aký je jeho objekt a predmet, aké sú metódy, prostriedky a formy prokurátorského dozoru.

V prípade subjektu prokurátorského dozoru zrejme, okrem už uvedeného § 230 Trestného poriadku, treba vychádzať analogicky aj z § 10 odsek 11 Trestného poriadku, podľa ktorého subjekt trestného konania je každý, kto má a vykonáva vplyv na priebeh konania a komu tento zákon na uskutočnenie tohto vplyvu priznáva určité procesné práva alebo ukladá povinnosti. Relevantné je tiež ustanovenie § 210 Trestného poriadku upravujúceho žiadosť o preskúmanie postupu policajta, podľa ktorého obvinený, poškodený a zúčastnená osoba majú právo kedykoľvek v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania žiadať prokurátora, aby bol preskúmaný postup policajta, najmä aby boli odstránené prieťahy alebo iné nedostatky vo vyšetrovaní alebo skrátenom vyšetrovaní. Policajt musí žiadosť prokurátorovi bez meškania predložiť. Prokurátor je povinný žiadosť preskúmať a o výsledku žiadateľa upovedomiť.

Za daných okolností, t. j. na jednej strane zákonom priznaných práv najmä obvinenému, poškodenému, zúčastnenej osobe, a na druhej strane uložených povinností prokurátorovi a policajtovi možno dôjsť k právnomu záveru, že všetky tieto osoby, t. j. nielen prokurátor, ale aj policajt, obvinený, poškodený a zúčastnená osoba, prípadne ďalšie osoby sú subjektmi prokurátorského dozoru.

S poukazom na už uvádzaný § 230 ods. 1 Trestného poriadku zakotvujúci, že dozor nad dodržiavaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní vykonáva prokurátor,

možno konštatovať, že objektom prokurátorského dozoru je zákonnosť, čo v trestnom konaní znamená dodržiavanie ústavných a ďalších zásad trestného konania premietnutých do jednotlivých ustanovení Trestného poriadku.

Predmetom prokurátorského dozoru, aj s poukazom na § 230 ods. 2 Trestného poriadku, je pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní činnosť, postup a rozhodnutia policajtov pri odhaľovaní a vyšetrovaní trestných činov, zisťovaní a usvedčovaní páchatel'ov, ako aj osobná účasť prokurátora na vykonávaní jednotlivých úkonov, časti alebo celého vyšetrovania, resp. skráteného vyšetrovania a vydávanie rozhodnutí.

V praxi to potom znamená, že ak prokurátor skúma, či v prípravnom konaní je napr. zachovaná zásada stíhania len zo zákonných dôvodov, je objektom prokurátorského dozoru dodržiavanie ustanovenia § 2 ods. 1 Trestného poriadku, v ktorom je uvedená zásada zakotvená, ako aj to, či zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že nebol dôvod na postup podľa § 197 ods. 1 alebo 2 Trestného poriadku a že na podklade trestného oznámenia alebo zistených skutočností po začatí trestného stíhania je dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba (§ 199 ods. 1, § 206 ods. 1 Trestného poriadku).

Predmetom prokurátorského dozoru sú v takomto prípade uznesenia o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia a spisový materiál, na základe ktorého boli takéto rozhodnutia vydané.

Zmysel uvedeného vymedzenia a odlíšenia objektu a predmetu prokurátorského dozoru spočíva v tom, že preskúmaním tohto predmetu metódami prokurátorského dozoru získava prokurátor poznatky o objekte dozoru a podľa ich obsahu volí prostriedky a formy na zachovávanie zákonnosti alebo na nápravu chýb prípravného konania.²²

Metódou, v najvšeobecnejšom zmysle slova, sa rozumie spôsob dosiahnutia cieľa určitým spôsobom, usporiadaná činnosť. Pred-

²² Valašik, M. Aktuálne otázky prokurátorského dozoru v prípravnom konaní trestnom. *Prokuratúra*, r. 1989, č. 3, s. 8.

metom všetkých metód poznania sú objektívne zákony a skutočnosti. Metóda preto bezprostredne súvisí s teóriou.²³

Metódou prokurátorského dozoru v predsúdnom konaní je spôsob, ktorým prokurátor ex offio alebo z podnetu oprávnenej osoby zisťuje zachovávanie zákonnosti v postupe a v rozhodnutiach policajtov.

K týmto metódam, vychádzajúc z § 230 ods. 2 Trestného poriadku patria:

- preskúmavanie rozhodnutí policajtov,
- preverky spisového materiálu,
- vyžadovanie od policajtov dokumentov, materiálov a správ o stave konania,
- účasť na vykonávaní úkonov policajta²⁴, ale aj
- osobné prejednávanie stavu veci s policajtom.

Vzťah ďalších kategórií prokurátorského dozoru, a to jeho prostriedkov a foriem sa rovná vzťahu obsahu a formy, ktoré odrážajú dve vzájomne spojené stránky každej skutočnosti, totiž súhrn časti a procesov, ktoré tvoria jav alebo vec, t. j. obsah a spôsob existencie alebo vyjadrenia tohto súhrnu i jeho modifikácie, t. j. formu.²⁵

Vychádzajúc z uvedených definícií, prostriedky prokurátorského dozoru definujeme ako taxatívne vymedzené oprávnenia prokurátora uvedené v § 230 ods. 2 Trestného poriadku, ktorými prokurátor vo forme opatrení, uznesení alebo vlastnej činnosti pôsobí na zachovávanie zákonnosti pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní.²⁶

Ako to už bolo naznačené, v § 230 ods. 3 Trestného poriadku sú uvedené formy jednotlivých rozhodnutí, a to opatrenia v prí-

²³ Procházka, V. *Príručný slovník naučný, III. díl.* Academia, Nakladatelství ČSAV, Praha 1996, s. 125.

²⁴ Primerane Plundr, O. – Hlavsa, P. *Organizace justice a prokuratury.* 5. podstatné přepracované a doplněné vydání, Panorama, Praha 1987, s. 164.

²⁵ Kolektiv autorov. *Ilustrovaný encyklopedický slovník 1. díl A – I.* Encyklopedický inštitút ČSAV, Academia, Praha 1980, s. 667.

²⁶ Primerane Valašik, M. Aktuálne otázky prokurátorského dozoru v prípravnom konaní trestnom. *Prokurátúra*, r. 1989, č. 3, s. 10.

padoch ustanovených v § 230 odsek 2 písm. a, d, f až i, a v prípade § 230 ods. 2 písm. e Trestného poriadku uznesenia. V prípade § 230 ods. 2 písm. b Trestného poriadku predmetné písomnosti žiada prokurátor neformálnym prípisom (žiadostou). Z formulácie § 230 ods. 2 písm. c in fine Trestného poriadku (proti takémuto rozhodnutiu je prípustná sťažnosť) je zrejmé, že takto vydané rozhodnutie bude mať formu uznesenia.

Z predmetnej analýzy jednotlivých aspektov dozoru prokurátora je zrejmé, že tieto aspekty sa môžu vzájomne prelínať.

Uvedená analýza právnych noriem, subjektu, objektu, predmetu, metód, foriem a prostriedkov dozoru prokurátora vytvára predpoklady na jeho samotnú definíciu, berúc do úvahy aj názory iných odborníkov definujúcich tento zložitý pojem.

Podľa staršej definície prokurátorský dozor (dozorová činnosť prokuratúry) je samostatná ústavná forma činnosti štátu zabezpečujúca dôslednú aplikáciu a zachovávanie zákonov a iných predpisov, vykonávaná prokurátorom ako orgánom štátu a v jeho mene špecifickými právnymi prostriedkami na celom území republiky a bez závislosti od akýchkoľvek miestnych vplyvov.²⁷

Ďalší autori uvádzajú, že dozor prokurátora nad zachovávaním zákonnosti v predsúdnom konaní možno vymedziť ako systematickú a cieľavedomú kontrolnú činnosť zameranú na zistenie stavu vyšetrovania, preverenie postupu policajta z hľadiska jeho zákonnosti, rýchlosti, plynulosti a neodkladné odstraňovanie zistených nedostatkov. Táto činnosť prokurátora sa vyznačuje svojou sústavnosťou a priebežným vykonávaním. Smeruje k tomu, aby nikto nebol bezdôvodne trestne stíhaný a bezdôvodne obmedzovaný na svojich právach v prípravnom konaní.^{28 29}

²⁷ Plundr, O. – Hlavsa, P. *Organizace justice a prokuratúry*. 5. podstatně přepracované a doplněné vydání, Panorama, Praha 1987, s. 156.

²⁸ Růžička, M. *Veřejná žaloba a orgány konající přípravné řízení v ČR*. Praha: C. H. Beck, 2005, s. 476.

²⁹ Šramel, B. Dozor prokurátora v slovenskom trestnom konaní a niektoré problematické aspekty jeho vymedzenia. *Trestní právo*, Novatrix, s. r. o., Praha 2011, č. 10, s. 12.

V náleze Ústavného súdu SR č. PL ÚS 17/1996 z 24.2.1998 je dozor prokurátora vymedzený ako nariaďovacie a prikazovacie oprávnenia prokurátora voči policajtom v konkrétnej veci. V trestnoprávnej oblasti (na rozdiel od orgánov verejnej správy) má prokuratúra nadriadené postavenie voči iným subjektom, ktoré je povinná chrániť.

Zohľadňujúc všetky uvedené argumenty možno samotný dozor prokurátora nad dodržiavaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní definovať takto:

Dozor prokurátora nad dodržiavaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní je zákonom upravená systematická činnosť prokurátora zameraná na zisťovanie stavu zákonnosti v postupe a rozhodovaní policajta špecifickými metódami a prostriedkami s možnosťou vykonania niektorého z úkonov alebo aj celého vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania a vydania prokurátorom zákonom prípustného rozhodnutia.

Takto ponímaný dozor prokurátora v predsúdnom konaní nadväzuje tiež na ústavné, medzinárodné a historické súvislosti.

Totíž články 21 až 23 Odporúčania Výboru ministrov (REC) 2000/19 zo 6. 10. 2000 o úlohe verejnej žaloby v systéme trestnej justície obsahujú úpravu, podľa ktorej prokurátori kontrolujú, aby postup polície bol v súlade so zákonom, najmä s účelom trestného stíhania a pokračovania v ňom, v tej súvislosti kontrolujú dodržiavanie ľudských práv zo strany polície.

Súčasne možno podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu – III. ÚS 126/05 – uviesť, že prokurátor v rámci funkcie dozoru v prípravnom konaní dbá na dodržiavanie základných zásad trestného konania, ako aj ustanovení zákona v postupe a v rozhodovaní policajta. Dozor prokurátora nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní predstavuje aktívny aspekt jeho konania zahrňujúci garancie základných práv a slobôd všetkým procesným stranám trestného konania.³⁰

³⁰ Čentéš, J. Prokuratúra v Slovenskej republike – ústavné limity a pôsobnosť v trestnej oblasti. *Státní zastupitelství*, Lexis Nexis CZ, s. r. o., Praha 2008, č. 11 – 12, s. 23.

K praktickým aspektom dozoru prokurátora podľa uvádzaného § 230 ods. 2 Trestného poriadku možno uviesť najmä tieto skutočnosti.

Dávanie záväzných pokynov prokurátorom policajtovi a určovanie lehôt na ich vybavenie (písm. a) bezprostredne súvisí s vyžadovaním spisov a iných písomností od policajta a ich preskúmanie prokurátorom (písm. b). Znamená to, že prokurátor podľa potreby alebo v určitých intervaloch (niekoľkomesačných) pravidelne skúma spisový materiál, ktorý si žiada od policajta a zameriava sa na to, či policajt postupuje vo vyšetrovaní alebo v skrátrenom vyšetrovaní zákonne, bez priehadov, či vykonáva všetky do úvahy prichádzajúce dôkazy, či reaguje na návrhy, sťažnosti, podnety jednotlivých subjektov a pod. Výsledkom takejto dozorovej činnosti sú pokyny prokurátora adresované policajtovi na usmernenie ho v ďalšej činnosti alebo na odstránenie zistených nedostatkov. Úkony vyšetrovania alebo skráteneho vyšetrovania tak realizuje nielen policajt, ale aj prokurátor (písm. c), najmä ak ide o tie najdôležitejšie úkony, ale aj rozhodnutia v závažných a zložitých trestných veciach (napr. obhliadka miesta činu v mimoriadne závažnej veci, v ktorej boli usmrtené viaceré osoby, výsluch veľmi dôležitého obvineného, znalca, najdôležitejších svedkov, rekonštrukcia a pod.). V prípade, že prokurátor po preskúmaní spisu po tom, čo mu policajt predložil spis s návrhom na podanie obžaloby alebo s iným návrhom (písm. d) zistí nedostatky, vráti takýto spis policajtovi a v pokyne určí, ktoré nedostatky má odstrániť, akým spôsobom a v akej lehote. Podstatnou dozorovou činnosťou prokurátora je preskúmanie rozhodnutí policajta (písm. e), pretože každé svoje rozhodnutie policajt doručuje prokurátorovi (meritórne aj so spisom). Výsledkom takejto prieskumnej činnosti je akceptovanie takéhoto rozhodnutia prokurátorom, jeho zrušenie, s možnosťou vydať vlastné, alebo upozornenie policajta na menšie nedostatky takéhoto rozhodnutia a ako ich odstrániť. Dôležitou aplikačnou praxou je, že v prípade, ak bola podaná sťažnosť proti uzneseniu policajta, prokurátor musí konať o tejto sťažnosti, a na prípadné zrušenie uznesenia už nemôže využiť § 230 ods. 2 písm. e Trestného poriadku. Konanie o sťažnosti

má v takomto prípade prednosť. Lehota 30 dní presne stanovená v tomto ustanovení znamená, že po jej uplynutí možno uznesenie o zastavení trestného stíhania, prerušení trestného stíhania alebo o postúpení veci zrušiť len mimoriadnymi opravnými prostriedkami, najmä postupom podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku. Ak prokurátor v činnosti policajta zistí opakované závažné nedostatky, najmä prieťahy, vec (spis) opatrením odníme policajtovi a požiada jeho nadriadeného, aby túto vec prideliť inému policajtovi (písm. f). V prípade prebiehajúceho skráteného vyšetrovania, ak sa toto vyznačuje určitou zložitou, ktoré si vyžaduje napr. znalecké dokazovanie, výsluchy väčšieho počtu obvinených, svedkov a iné zložitejšie úkony, nariadi prokurátor vyšetrovanie (písm. g). Nakoniec v odôvodnených prípadoch prokurátor (písm. h, i) prijíma ďalšie organizačné opatrenia na bezproblémovú realizáciu trestného stíhania jednotlivými policajtmi rôznych policajných zložiek.

Judikatúra

R 72/2017

Ak prokurátor ruší uznesenie policajta, môže mu v odôvodnení svojho rozhodnutia (a to aj v prípade uvedenom v § 230 ods. 2 písm. e Trestného poriadku) nariadiť vykonanie úkonu (§ 194 ods. 5 Trestného poriadku) – vydanie konkrétneho uznesenia; taký procesný prejav vôle prokurátora je zároveň jeho záväzným pokynom v zmysle § 230 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku. Musí však ísť o jednoznačne vyjadrenú povinnosť, nie o zvažovanie určitého postupu policajtom na základe prokurátorom označených (už zistených alebo následne zisťovaných) okolností. Iba jednoznačne vyjadrený pokyn v zmysle predchádzajúcej vety vylučuje prokurátora z rozhodovania o sťažnosti proti dotknutému (následne vydanému) rozhodnutiu policajta v zmysle § 190 ods. 2 písm. a) alternatíva druhá, § 31 ods. 3 (veta posledná) Trestného poriadku.

I.ÚS 320/2016

Ak bolo na základe záväzného pokynu prokurátora vznesené obvinenie z trestného činu, pričom uznesenie o vznesení obvinenia bolo neskôr zrušené preto, že neboli naplnené pojmové znaky skutkovej podstaty trestného činu, takýto záväzný pokyn prokurátora treba považovať za nezákonný postup, ktorým bolo zasiahnuté do základných práv obvineného.

Procesné okolnosti:

Policajti na základe pokynu predložil prokurátorovi spis. Preskúmaním spisového materiálu prokurátor zistil prieťahy policajta v skrátenej vyšetrovanej daňovej trestnej činnosti. V rámci výkonu dozoru zároveň zistil, že uznesenie o vznesení obvinenia jedného z obvinených nezodpovedá zistenému skutkovému stavu, je preto neopodstatnené. Prokurátor tiež zistil nezákonnosť vyšetrovateľa pri vydávaní uznesenia o pribratí znalca. Tento nedostatok však postrehol až 40. deň od jeho doručenia. Nahradil ho vlastným uznesením, v ktorom uviedol, že sťažnosť oprávnených osôb nie je proti takémuto jeho uzneseniu prípustná. Súčasťou tohto spisového materiálu boli uznesenia o začatí trestného stíhania, ktoré jeden z obvinených namietal s výhradou, že sú nezákonné, pretože neobsahujú poučenia. V rámci dozoru prokurátor tiež zistil, že doposiaľ nerozhodol o sťažnosti jedného z obvinených podanej proti uzneseniu o vznesení obvinenia, pričom argumentácia a výhrady tohto obvineného sú vo vzťahu k tomuto uzneseniu dôvodné.

Otázky:

1. Uvedte, či má prokurátor zákonom stanovenú lehotu, v rámci ktorej musí preskúmať spis.
2. Uvedte, aké opatrenia môže prokurátor prijať na odstránenie prieťahov vo vyšetrovaní.
3. Uvedte ako prokurátor rozhodne, keď rámci výkonu dozoru zistí, že uznesenie o vznesení obvinenia jedného z obvinených

nezodpovedá zistenému skutkovému stavu, a preto je neopodstatnené.

4. Uvedte, či prokurátor postupoval správne vo vzťahu k uzneseniu policajta o pribratí znalca.
5. Uvedte lehoty, v ktorých môže prokurátor rozhodovať vo vzťahu k nezákonným uzneseniam policajta.
6. Je dôvodná argumentácia obvineného o nezákonnosti uznesenia o začatí trestného stíhania, ktoré neobsahovalo odôvodnenie?
7. Ako formálne a obsahovo zareaguje prokurátor na takúto výhradu voči obvinenému?
8. V prípade podanej sťažnosti uprednostní prokurátor rozhodovanie o nej alebo prostriedky dozoru podľa § 230 ods. 2 písm. e Trestného poriadku?
9. Je v takejto veci vhodné viesť naďalej skrátené vyšetrovanie alebo treba nariadiť vyšetrovanie?
10. Kto, akou formou a kedy nariaďuje vyšetrovanie?

Druhý diel Úkony prokurátora

§ 231

Iba prokurátor je oprávnený v prípravnom konaní

a) podať obžalobu,

b) uzavrieť s obvineným dohodu o vine a treste a podať návrh súdu na jej schválenie,

c) postúpiť vec podľa § 214 ods. 1,

d) prerušiť trestné stíhanie podľa § 228 ods. 4,

e) zastaviť trestné stíhanie podľa § 215 ods. 1 písm. c), e), f) a g) a ods. 2 a 3 alebo podmienične zastaviť trestné stíhanie podľa § 216 ods. 1, alebo podmienične zastaviť trestné stíhanie spolupracujúceho obvineného podľa § 218 ods. 1,

f) schváliť zmier a zastaviť trestné stíhanie podľa § 220 ods. 1,

- g) nariadiť zaistenie majetku obvineného a určiť, na ktoré prostriedky a veci sa toto zaistenie nevzťahuje, alebo zrušiť také zaistenie,*
- h) vykonať zaistenie nároku poškodeného na náhradu škody, zrušiť toto zaistenie, a to aj čiastočne, alebo vec z neho vyňať,*
- i) nariadiť exhumáciu mŕtvoly,*
- j) vyžiadať súhlas na trestné stíhanie alebo na podanie návrhu na vzatie do väzby osoby, v ktorej prípade je na taký úkon potrebný súhlas Národnej rady Slovenskej republiky, Súdnej rady Slovenskej republiky, ústavného súdu alebo Európskeho parlamentu,*
- k) navrhnúť súdu vzatie obvineného do väzby a predĺženie doby trvania väzby,*
- l) navrhnúť vyžiadanie obvineného z cudziny,*
- m) vykonať predbežné vyšetrenie v konaní o vydanie do cudziny, ak tento zákon neustanovuje inak,*
- n) navrhnúť súdu, na základe žiadosti príslušného cudzieho orgánu, predbežné zaistenie majetku patriace osobe, proti ktorej sa vedie v cudzine trestné stíhanie alebo časti tohto majetku nachádzajúceho sa na území Slovenskej republiky.*

Vysvetlivky

Významnou činnosťou prokurátora, nad rámec ním vykonávaného dozoru definovaného v § 230 Trestného poriadku, sú úkony prokurátora, na ktoré je výlučne oprávnený podľa § 231 Trestného poriadku.

Uvedené úkony možno rozdeliť na tieto činnosti:

- a) podanie obžaloby
- b) návrhy
- c) rozhodovanie prokurátora (vydávanie meritórnych a iných rozhodnutí)
- d) vyžadovanie súhlasov a
- e) vykonanie predbežného vyšetrenia v konaní o vydanie do cudziny, ak Trestný poriadok neustanovuje inak (§ 231 písm. m, § 498 a nasl. Trestného poriadku).

Podanie obžaloby prokurátorom – § 231 písm. a Trestného po-

riadku – možno považovať za jeden z jeho nosných úkonov vychádzajúci z akuzačného princípu a obžalovacej zásady vyjadrenej v § 2 ods. 15 Trestného poriadku, podľa ktorého trestné stíhanie pred súdom je možné len na základe návrhu alebo obžaloby podanej prokurátorom, ktorý v konaní pred súdom obžalobu alebo návrh zastupuje. Prokurátor toto tzv. rozhodnutie sui generis, teda obžalobu, podľa § 234 ods. 1 Trestného poriadku podáva súdu, len ak výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania dostatočne odôvodňujú postavenie obvineného pred súd.

Návrhy prokurátora podľa § 231 písm. b, k, l a n Trestného poriadku zahŕňajú tieto návrhy – uzavretie dohody o vine a treste s obvineným a podanie návrhu súdu na jej schválenie (§ 232, § 233 Trestného poriadku), návrh súdu na vzatie obvineného do väzby a predĺženie doby trvania väzby (§ 72, § 76 a nasl. Trestného poriadku), návrh na vyžiadanie obvineného z cudziny (§ 489 a nasl. Trestného poriadku) a návrh súdu podaný prokurátorom, na základe žiadosti príslušného cudzieho orgánu na predbežné zaistenie majetku patriaceho osobe, proti ktorej sa vedie v cudzine trestné stíhanie alebo časti tohto majetku nachádzajúceho sa na území Slovenskej republiky (§ 551 Trestného poriadku).

K meritórnym rozhodnutiam patria v zmysle § 231 písm. c – f Trestného poriadku už uvádzané postúpenie veci podľa § 214 ods. 1 Trestného poriadku, prerušenie trestného stíhania podľa § 228 ods. 4 Trestného poriadku, zastavenie trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. c, e, f, g, ods. 2 a 3 Trestného poriadku, podmiennečné zastavenie trestného stíhania podľa § 216 ods. 1 Trestného poriadku, podmiennečné zastavenie trestného stíhania spolupracujúceho obvineného podľa § 218 ods. 1 Trestného poriadku, schválenie zmiernu a zastavenie trestného stíhania podľa § 220 ods. 1 Trestného poriadku.

Do kategórie iných ako meritórných rozhodnutí vydávaných prokurátorom patria podľa § 231 písm. g a h Trestného poriadku nariadenia zaistenia majetku obvineného a určenie, na ktoré prostriedky a veci sa toto zaistenie nevzťahuje, zrušenie takéhoto zaistenia (§ 425 a nasl.), vykonanie zaistenia nároku poškodeného na

náhradu škody, zrušovanie tohto zaistenia, a to aj čiastočne, alebo možnosť vec z neho vyňať (§ 50 – § 52 Trestného poriadku) a nariadenie exhumácie mŕtvol (§ 156 ods. 2 Trestného poriadku).

Okrem už naznačeného úkonu podľa § 231 písm. m Trestného poriadku, posledným z úkonov, na ktorých je v prípravnom konaní oprávnený len prokurátor, je podľa § 231 písm. j Trestného poriadku vyžadovanie súhlasu na trestné stíhanie alebo na podanie návrhu na vzatie do väzby osoby, v prípade ktorej je na taký úkon potrebný súhlas Národnej rady Slovenskej republiky, Súdnej rady Slovenskej republiky, ústavného súdu alebo Európskeho parlamentu (§ 8 Trestného poriadku a iné).

Predmetné úkony prokurátora sú vymedzené len demonštratívne. Trestný poriadok stanovuje množstvo ďalších oprávnení, ktoré v predsúdnom konaní prislúchajú výlučne prokurátorovi. Prokurátor navyše disponuje množstvom ďalších oprávnení (či už výlučných alebo oprávnení, ktorými disponujú aj iné osoby), ktoré sa uplatňujú v konaní po podaní obžaloby, teda v rámci hlavného pojednávania, druhostupňového konania či vo vykonávacom konaní.³¹

Z množstva príkladov možno uviesť aspoň tieto návrhy, príkazy alebo súhlasy – návrh prokurátora na vydanie príkazu sudcom pre prípravné konanie na domovú prehliadku podľa § 100 Trestného poriadku, príkaz na zaistenie virtuálnej meny podľa § 96d Trestného poriadku, súhlas daný policajtovi na vydanie príkazu na prehliadku iných priestorov a pozemkov podľa § 101 Trestného poriadku a mnohé ďalšie.

Procesné okolnosti:

Po preskúmaní obsiahleho vyšetrovacieho spisu, v rámci ktorého sú stíhaní viacerí obvinení, prokurátor zistil, že sú v ňom viaceré podnety a návrhy policajta, ako aj jeho rozhodnutia. Konkrétne spis obsahoval aj uznesenie policajta o prerušení trestného stíhania

³¹ Čentéš, J., Kurilovská, L., Šimovček, I., Burda, E. a kol. *Trestný poriadok II*. § 196 – § 569. Bratislava: C. H. Beck, 2021, s. 272.

spolupracujúceho obvineného vydané podľa § 228 ods. 3 Trestného poriadku bez súhlasu prokurátora, uznesenie o zastavení trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. a Trestného poriadku vydané policajtom za skutok, pre ktorý nebolo vznesené obvinenie, podnet policajta adresovaný prokurátorovi na podanie návrhu na vzatie do väzby jedného z obvinených a návrh policajta na zaistenie majetku poškodeného adresovaný prokurátorovi podľa § 50 Trestného poriadku.

Otázky:

Posúďte zákonnosť a dôvodnosť:

1. uznesenia o prerušení trestného stíhania spolupracujúceho obvineného vydané podľa § 228 ods. 3 Trestného poriadku policajtom bez súhlasu prokurátora. Aké stanovisko k nemu zaujme prokurátor?
2. uznesenia o zastavení trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. a Trestného poriadku vydané policajtom za skutok, pre ktorý nedošlo k vzneseniu obvinenia,
3. podnetu policajta adresovaného prokurátorovi na podanie návrhu na vzatie do väzby jedného z obvinených. Je takýto podnet podávaný príslušnému orgánu?
4. návrh policajta na zaistenie majetku poškodeného adresovaný prokurátorovi podľa § 50 Trestného poriadku. Je takýto podnet podávaný príslušnému orgánu?
5. Je policajt oprávnený podávať takéto podnety a návrhy?
6. Vymenujte aspoň tri príkazy, ktoré vydáva prokurátor.
7. Vymenujte aspoň tri návrhy, ktoré podáva prokurátor sudcovi pre prípravné konanie.
8. Uveďte aspoň dva súhlasy, ktoré dáva prokurátor policajtovi v prípravnom konaní.
9. Uveďte aspoň dve opatrenia prokurátora, ktoré vydáva v prípravnom konaní.
10. Uveďte niektoré ďalšie iné rozhodnutia, ktoré vydáva prokurátor v prípravnom konaní.

Konanie o dohode o vine a treste

§ 232

(1) Ak výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania dostatočne odôvodňujú záver, že skutok je trestným činom a spáchal ho obvinený, ktorý sa k spáchaniu skutku priznal, uznal vinu a dôkazy nasvedčujú pravdivosti jeho priznania, môže prokurátor začať konanie o dohode o vine a treste na podnet obvineného alebo aj bez takého podnetu.

(2) Na konanie o dohode o vine a treste prokurátor predvolá obvineného a poškodeného, ktorý si riadne a včas uplatnil nárok na náhradu škody; o čase a mieste konania upovedomí obhajcu obvineného a poškodeného, ktorý si riadne a včas uplatnil nárok na náhradu škody. Ak je obvinený v čase konania mladistvý, postupuje sa primerane aj podľa ustanovenia § 340, dohodu však nemožno uzavrieť, ak s ňou nesúhlasí zákonný zástupca mladistvého alebo jeho obhajca.

(3) V rámci konania o dohode o vine a treste je prokurátor povinný dbať na záujem poškodeného na dohode na náhradu škody. Ak je poškodený prítomný na konaní o dohode o vine a treste, vyjadrí sa najmä k rozsahu a spôsobu náhrady škody. Dohodu o vine a treste možno uzavrieť aj bez prítomnosti poškodeného, ktorý sa na konanie o dohode o vine a treste napriek riadnemu predvolaniu bez ospravedlnenia nedostavil. V takomto prípade môže prokurátor za poškodeného dohodnúť s obvineným rozsah a spôsob náhrady škody až do výšky uplatneného nároku na náhradu škody.

(4) Ak došlo k dohode o vine, treste a ďalších výrokoch, prokurátor podá na súd v rozsahu dohody návrh na schválenie dohody o vine a treste; dohodou o treste sa rozumie aj dohoda o upustení od potrestania a ak ide o mladistvého, aj podmienené upustenie od potrestania vrátane výchovných opatrení, ak sú zákonné dôvody na ich uloženie. Ak nedošlo k dohode o náhrade škody, prokurátor na túto skutočnosť v návrhu na schválenie dohody o vine a treste upozorní súd a navrhne, aby súd poškodeného odkázal s nárokom na náhradu škody alebo jej časti na civilný proces alebo iné konanie.

(5) Ak v rámci konania o dohode o vine a treste obvinený uzná vinu zo spáchania stíhaného skutku v celom rozsahu, ale nedôjde k dohode o treste,

3. DOZOR A ÚKONY PROKURÁTORA

prokurátor podá obžalobu, v ktorej uvedie obvineným priznaný skutok, jeho právnu kvalifikáciu, uznanie viny a požiada súd, aby vykonal hlavné pojednávanie a rozhodol o treste a ďalších výrokoch, ktoré majú podklad vo výroku o vine.

(6) Ak v rámci konania o dohode obvinený uzná vinu len sčasti, podá prokurátor obžalobu, v ktorej uvedie obvineným priznaný skutok, jeho právnu kvalifikáciu a uznanie viny v tomto rozsahu, ako aj skutok a jeho právnu kvalifikáciu, ktorý obvinený nepriznal, a požiada súd, aby vykonal hlavné pojednávanie v rozsahu, v ktorom obvinený spáchanie skutku nepriznal, a v ďalšom potrebnom rozsahu a aby rozhodol o vine, treste a ďalších výrokoch, ktoré majú podklad vo výroku o vine.

(7) Ak nedošlo k dohode o ochrannom liečení, ochrannej výchove, ochrannom dohlade alebo zhabaní veci, postupuje prokurátor podľa § 236 ods. 1.

(8) Dohoda o vine a treste obsahuje

a) označenie účastníkov dohody, dátum, miesto a čas jej spísania,

b) opis skutku s uvedením miesta, času, prípadne iných okolností, za ktorých k nemu došlo tak, aby skutok nemohol byť zamenený s iným skutkom, právnu kvalifikáciu trestného činu, ktorý bol skutkom spáchaný, a to aj s uvedením príslušného ustanovenia Trestného zákona; pri popise skutku dbá prokurátor na to, aby nebola porušená zásada podľa § 2 ods. 4 vo vzťahu k osobám, ktoré sa na dohode nezúčastňujú,

c) druh, výmeru a spôsob výkonu trestu,

d) rozsah a spôsob náhrady škody, ak bola činom spôsobená, a

e) ochranné opatrenie, ak prichádza do úvahy jeho uloženie.

(9) Dohodu o vine a treste podpisujú na znak súhlasu prokurátor, obvinený, obhajca a poškodený, ak úspešne uplatnil nárok na náhradu škody a zúčastnil sa konania.

(10) Ak nedôjde k dohode o vine a treste, prokurátor o tom vykoná záznam do spisu.

§ 233

(1) Ak osoby uvedené v § 232 ods. 2 uzavreli dohodu o vine a treste, prípadne o ďalších výrokoch, prokurátor podá súdu návrh na schválenie tejto dohody.

(2) *Návrh podľa odseku 1 obsahuje*

a) označenie osôb uvedených v § 232 ods. 2, dátum a miesto spísania návrhu,

b) návrh dohodnutého rozsudku primerane podľa § 163 ods. 1 písm. c) a e) a ods. 2 a 3 a § 164.

(3) *Prokurátor s návrhom podľa odseku 1 predkladá súdu dohodu o vine a treste, celý spisový materiál, jeho prílohy a zoznam vecných dôkazov.*

Vysvetlivky a judikatúra

Súvisiacim právnym predpisom je vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 619/2005 Z. z. o podmienkach a postupe prokurátora pri konaní o dohode o uznaní viny a prijatí trestu.

Táto vyhláška ustanovuje podmienky a pravidlá postupu prokurátora pri iniciovaní, prijatí podnetu obvineného a vedení vyjednávania o dohode o uznaní viny a prijatí, aby umožnili skončenie čo najväčšieho počtu trestných vecí v prípravnom konaní dohodou o vine a treste a zároveň poskytovali ochranu spoločnosti pred páchatelmi trestných činov.

Podľa tejto vyhlášky dohodou o vine a treste sa rozumie dohoda prokurátora a obvineného a v prípadoch ustanovených zákonom aj poškodeného alebo aj inej oprávnenej osoby o priznaní spáchania skutku, uznaní viny a prijatí trestu obvineným a prípadne aj o ďalších výrokoch.

Konanie o dohode o vine a treste možno aplikovať v prípade ktoréhokolvek trestného činu, teda tak prečinu, zločinu, ako aj obzvlášť závažného zločinu, možno ju aplikovať aj proti mladistvým, proti fyzickým aj právnickým osobám, čím sa takáto slovenská právna úprava, na rozdiel od iných štátov, stala najuniverzálnejšou. Procesný inštitút takejto dohody o vine a treste nie je v rozpore s právom na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pretože tento článok dohovoru svojím znením ani účelom nechráni osoby pred vzdaním sa svojich procesných práv na základe ich slobodného rozhodnutia (napr.

vec Babar Ahmad a ďalší v. Spojené kráľovstvo zo 6. júla 2020, Scoppola v. Taliansko zo 17. septembra 2009). Podmienkami pre platne účinné vzdanie sa práva na verejné prejednanie veci podľa čl. 6 tohto dohovoru je však to, aby obvinený skutočne dobrovoľne súhlasil s dohodou o vine a treste, teda s plnou znalosťou skutkových okolností veci a právnych následkov, a obsah dohody o vine a treste a korektnosť spôsobu, akým bola dohoda medzi stranami dosiahnutá, bola predmetom dostatočného súdneho prieskumu (napr. Natsvlshvili a Togonidze v. Gruzínsko z 29. apríla 2014).³²

Tomuto procesnému stavu má významne prispieť aj možná pomoc obhajcu, ktorá však v slovenskom Trestnom poriadku nie je špecificky upravená pre konanie o dohode o vine a treste a v prípade tohto konania platia všeobecné ustanovenia o obhajobe vrátane povinnej obhajoby (§ 36 a nasl. Trestného poriadku).

Podstatou konania o dohode o vine a treste je zváženie jednotlivých predpokladov na jej uzavretie medzi prokurátorom a obvineným, najmä o skutku a jeho právnej kvalifikácii, druhu a výmere trestu. Je úplne prirodzené, že najpodstatnejším záujmom obvineného v dohodovacom konaní je predovšetkým uloženie mu čo najpriaznivejšieho trestu, z hľadiska aplikačnej praxe najčastejšie nie hroziaceho nepodmienečného trestu odňatia slobody, ale takéhoto trestu s podmieneným odkladom, ak to zákonné možnosti umožňujú. Treba však zdôrazniť, že uvádzaná dohoda je dvojstranný konsenzuálny úkon a jeho podstatným aktérom je prokurátor ako dominus litis (pán sporu prípravného konania). Význam dohody o vine a treste spočíva v tom, že správne vedené a štruktúrované dohody o vine a treste sú prospešné tak pre obvineného, ako aj pre štát, ktorý v konaní zastupuje prokurátor, a tiež pre poškodeného, u ktorého sa tak zvyšuje možnosť domôcť sa v trestnom konaní odškodnenia – náhrady škody spôsobenej trestným činom, a nakoniec i pre samotný súdny systém, ktorý možno využívaním tzv. odklonov odbremeniť. Daný odklon je v konečnom dôsledku prospešný

³² Čentéš, J., Kurilovská, I., Šimovček, I., Burda, E. a kol. *Trestný poriadok II*. § 196 – § 569. Bratislava: C. H. Beck, 2021, s. 622.

pre spoločnosť a jej občanov aj v najširšom zmysle slova, pretože vedie k úspore verejných financií.³³

Podľa § 232 Trestného poriadku upravujúceho konanie o dohode o vine a treste v prípravnom konaní, ako prvú fázu tohto konania, teda ak výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania dostatočne odôvodňujú záver, že skutok je trestným činom a spáchal ho obvinený, ktorý sa k spáchaniu skutku priznal, uznal vinu a dôkazy nasvedčujú pravdivosti jeho priznania, môže prokurátor začať na podnet obvineného alebo aj bez takeého podnetu.

Zo znenia tohto ustanovenia je zrejmé, že konanie o dohode o vine a treste môže nadväzovať tak na skrátené vyšetrovanie o prečinoch v zmysle § 202 a § 203 Trestného poriadku, ako aj o zločinoch a obzvlášť závažných zločinoch v zmysle § 200 Trestného poriadku. Pojem dostatočne odôvodnený záver, zakotvený v tomto ustanovení, znamená vyšší stupeň pravdepodobnosti svedčiaci o určitej skutočnosti. Musí vychádzať zo skutkového stavu zodpovedajúceho pragmatickým kritériám nevyhnutnej potrebnosti (§ 2 ods. 10 Trestného poriadku).³⁴ Základnými predpokladmi tohto konania je priznanie sa obvineného k stíhanému trestnému činu a uznanie viny. Tieto skutočnosti však musia byť objektivizované celým radom dôkazov, ktoré toto priznanie verifikujú. Priznanie obvineného je podmienkou začatia konania o dohode o vine a treste (§ 232 ods. 1 Trestného poriadku). Priznaniu však musí v zmysle označeného ustanovenia zodpovedať aj celková dôkazná situácia. V tomto konaní je teda predbežný záver o vine len východiskom na uzavretie dohody o vine a treste. Dôkazná nepoužitelnosť priznania obvineného učeného v konaní o dohode o vine a treste (§ 333 ods. 4 Trestného poriadku) sa netýka procesne relevantného priznania, ku ktorému došlo mimo dohodovacieho konania – R 15/2015 (upravené znenie).

³³ Krásná, P., Krivosudská, P. Dohoda o vine a treste a jej vplyv na naplnenie účelu trestu. In: KURILOVSKÁ, L., KRÁSNA, P. (eds.). 2021. *Efektívnosť prípravného konania – výzvy a perspektívy*. Zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, s. 87 – 98. ISBN 978-80-8054-925.

³⁴ Čentéš, J. a kol. *Trestný poriadok s komentárom*. Žilina: Eurokódex Poradca podnikateľa, spol. s r. o., 2006, s. 380.

Samotné konanie o vine a treste má fakultatívny charakter a môže začať tak z iniciatívy prokurátora, ako aj obvineného a jeho obhajcu, čo sa v praxi deje najčastejšie, prípadne aj z iniciatívy ďalších osôb vrátane poškodeného, čo je v praxi zriedkavejšia alternatíva (ods.1).

Na konanie o dohode o vine a treste prokurátor predvoláva dva subjekty, a to obvineného a poškodeného, toho navyše len vtedy, ak si riadne a včas uplatnil nárok na náhradu škody; o čase a mieste konania upovedomí prokurátor obhajcu obvineného. Ak je obvinený v čase konania mladistvý, postupuje sa primerane aj podľa ustanovenia § 340 Trestného poriadku upravujúceho konanie proti mladistvým. Podmienkou schválenia dohody v takomto prípade je súhlas zákonného zástupcu mladistvého alebo jeho obhajcu (ods. 2).

Podľa aktuálnej a postupne novelizovanej právnej úpravy, v rámci konania o dohode o vine a treste je prokurátor povinný osobitne dbať na záujem poškodeného na dohode na náhradu škody. Ak je poškodený prítomný na konaní o dohode o vine a treste, má právo vyjadriť sa najmä k rozsahu a spôsobu náhrady škody. Dohodu o vine a treste však možno uzavrieť aj bez prítomnosti poškodeného, ktorý sa na konanie o dohode o vine a treste napriek riadnemu predvolaniu bez ospravedlnenia nedostavil. V takomto prípade môže prokurátor za poškodeného dohodnúť s obvineným rozsah a spôsob náhrady škody až do výšky uplatneného nároku na náhradu škody.

Z uvedeného textu je zrejmé, že v rámci dohody o vine a treste prokurátor zohľadňuje nielen návrhy a pozíciu obvineného, ale aj poškodeného, pričom novelizácia Trestného poriadku záujmy poškodeného ešte viac zvýraznila. Najpodstatnejšou skutočnosťou v tomto smere však je, aby si poškodený riadne a včas uplatnil nárok na náhradu škody. Ako ale vyplýva z ďalšieho textu, dohoda o náhrade škody, na rozdiel od dohody o vine a treste, nie je obligatórnou podmienkou takéhoto dohodovacieho konania a toto možno realizovať a súdom rozhodnúť aj bez dohody týkajúcej sa škody, čo v praxi nie je neobvyklá situácia (ods. 3).

Ak došlo k dohode o vine, treste a ďalších výrokoch, teda aj o výroku o náhrade škody, prípadne aj o ochrannom opatrení, podá prokurátor súdu v rozsahu dohody návrh na schválenie dohody o vine a treste; dohodou o treste sa rozumie aj dohoda o upustení od potrestania, a ak ide o mladistvého, aj podmienené upustenie od potrestania vrátane výchovných opatrení, ak sú zákonné dôvody na ich uloženie. Ak nedošlo k dohode o náhrade škody, prokurátor na túto skutočnosť v návrhu na schválenie dohody o vine a treste upozorní súd a navrhne, aby súd poškodeného odkázal s nárokom na náhradu škody alebo jej časti na civilný proces alebo iné konanie (ods. 4).

Ďalšie odseky tohto ustanovenia upravujú rôzne alternatívy len čiastočnej dohody.

Konkrétne, ak v rámci konania o dohode o vine a treste obvinený uzná vinu zo spáchania stíhaného skutku v celom rozsahu, ale nedôjde k dohode o treste, prokurátor podá obžalobu, v ktorej uvedie obvineným priznaný skutok, jeho právnu kvalifikáciu, uznanie viny a požiada súd, aby vykonal hlavné pojednávanie a rozhodol o treste a ďalších výrokoch, ktoré majú podklad vo výroku o vine (ods. 5).

Obdobne prokurátor postupuje, ak v rámci konania o dohode obvinený uzná vinu len sčasti. Aj v takom prípade podá prokurátor obžalobu, v ktorej uvedie obvineným priznaný skutok, jeho právnu kvalifikáciu a uznanie viny v tomto rozsahu, ako aj skutok a jeho právnu kvalifikáciu, ktorý obvinený nepriznal, a požiada súd, aby vykonal hlavné pojednávanie v rozsahu, v ktorom obvinený spáchanie skutku nepriznal, a v ďalšom potrebnom rozsahu, a aby rozhodol o vine, treste a ďalších výrokoch, ktoré majú podklad vo výroku o vine (ods. 6).

Ak nedošlo len k dohode o ochrannom liečení, ochrannej výchove, ochrannom dohľade alebo zhabaní veci, podá prokurátor súdu návrh na schválenie dohody o vine a treste vo vzťahu k uvádzaným výrokom o vine, treste a náhrady škody, vo vzťahu k týmto ochranným opatreniam postupuje prokurátor podľa § 236 ods. 1, teda podá návrh na uloženie ochranného opatrenia samostatne (ods. 7) tak, ako to bude uvedené ďalej.

Z uvedeného ustanovenia je zrejmé, že v konečnom dôsledku možno uzavrieť dohodu len o čiastočnej vine a dokonca aj bez dohody o treste. Tieto nedohodnuté skutočnosti by potom boli súčasťou ďalšej časti riadneho súdneho konania vykonávaného na základe podanej obžaloby. Je teda zrejmé, že v jednej trestnej veci môže byť na súd podaná súbežne obžaloba a zároveň aj návrh na schválenie čiastočnej dohody.

Dohoda o vine a treste obsahuje označenie účastníkov dohody, dátum, miesto a čas jej spísania, opis skutku s uvedením miesta, času, prípadne iných okolností, za ktorých k nemu došlo tak, aby skutok nemohol byť zamenený s iným skutkom, právnu kvalifikáciu trestného činu, ktorý bol skutkom spáchaný, a to aj s uvedením príslušného ustanovenia Trestného zákona. Okrem toho dohoda obsahuje druh, výmeru a spôsob výkonu trestu, rozsah a spôsob náhrady škody, ak bola činom spôsobená, a ochranné opatrenie, ak prichádza do úvahy jeho uloženie (ods. 8).

Pri popise skutku dbá prokurátor na to, aby nebola porušená zásada podľa § 2 ods. 4 Trestného poriadku vo vzťahu k osobám, ktoré sa na dohode nezúčastňujú. Podľa tejto zásady zakotvujúcej prezumpciu neviny, každý, proti komu sa vedie trestné konanie, sa považuje za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu. Z praktického hľadiska to, ako to bude aj ďalej uvedené znamená, že do skutkovej časti dohody nemožno uvádzať ďalšie osoby, ktoré sú v danej veci stíhané a nezavreli s prokurátorom dohodu, plným menom, ale maximálne ich iniciály.

Prezumpcia neviny (§ 2 ods. 4 Trestného poriadku) sa týka osoby obvineného v aktuálne vedenom trestnom konaní a nie je porušená, ak sa o účasti tohto obvineného na žalovanej trestnej činnosti zmieňuje výrok alebo odôvodnenie skoršieho rozhodnutia súdu, ktorým bola odsúdená iná osoba; rovnako len voči odsúdenej osobe (alebo v inej modalite rozhodnutia podľa § 9 ods. 1 písm. e/ Trestného poriadku) je založená prekážka právoplatne rozhodnutej veci – v následne vedenom trestnom konaní teda môže byť stíhaná iná (ďalšia) osoba zo spáchania toho istého činu. Súd schvaľuje dohodu

o vine a treste bez vykonania dokazovania (ide o výnimku z pravidla podľa § 2 ods. 19 Trestného poriadku), pričom toto rozhodnutie vyvoláva v zmysle § 334 ods. 1 Trestného poriadku právne účinky len vo vzťahu k obvinenému. To primerane platí aj o prijatí vyhlásenia obvineného, že je vinný zo spáchania skutku alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe, alebo vyhlásenia, že nepopiera spáchanie takého skutku podľa § 257 ods. 5, 7 Trestného poriadku. Ak súd následne rozhoduje o obžalobe podanej proti inému obvinenému (hoci zo spáchania činu pokrytého skôr schválenou dohodou) alebo o vine iného obvineného (hoci zo spáchania činu pokrytého skorším prijatím vyhlásenia o vine), vykonáva v tomto smere autonómne dokazovanie, bez akejkoľvek viazanosti skorším schválením dohody alebo prijatím vyhlásenia o vine a nemôže pri rozhodovaní vychádzať zo schválenej dohody alebo prijatého vyhlásenia. Objektívny test nezaujatosti (jej vonkajšie zdanie) vo vzťahu k možným dôvodom vylúčenia sudcu z vykonávania úkonov trestného konania podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku („možno mať pochybnosť o nezaujatosti“) sa týka hodnotenia z pohľadu vonkajšieho nestranného pozorovateľa, ktorý je však informovaný aspoň o základných kautelách používaného procesného postupu. Sudca, ktorý sa zúčastnil na rozhodovaní o dohode o vine a treste, neporušil prezumpciu neviny (§ 2 ods. 4 Trestného poriadku) vo vzťahu k inej osobe, ktorá sa mala podľa skutkovej vety dohody a rozsudku podľa § 334 ods. 4 Trestného poriadku podieľať na trestnej činnosti obvineného; taký sudca nie je vylúčený podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z neskoršieho konania o obžalobe podanej proti dotknutej „inej osobe“ (môže ísť aj o spoluobžalovaného v tom istom konaní). Pravidlo uvedené v predchádzajúcej vete platí aj vo vzťahu k sudcovi, ktorý sa zúčastnil na rozhodovaní o prijatí vyhlásenia obvineného o vine podľa § 257 ods. 5, 7 Trestného poriadku a neskôr prejednávanej obžaloba sa týka inej osoby, ktorá sa mala podľa rozsudku vyhláseného na podklade naposledy označeného ustanovenia podieľať na trestnej činnosti obvineného (môže ísť aj o spoluobžalovaného v tom istom konaní) – R 15/2017, tiež R 30/1998, R 11/2010 – II.

Nakoniec z formálneho hľadiska dohodu o vine a treste podpisu na znak súhlasu prokurátor, obvinený, obhajca a poškodený. Poškodený však len vtedy, ak úspešne uplatnil nárok na náhradu škody a zúčastnil sa konania. Inak poškodený takúto dohodu nepodpisuje (ods. 9). Predmetné práva poškodeného bližšie upravujú § 46 a nasl. Trestného poriadku, osobitne, pre účely tohto ustanovenia, § 46 ods. 3 Trestného poriadku.

Ak nedôjde k dohode o vine a treste, prokurátor o tom vykoná záznam do spisu (ods. 10) a súdu podá obžalobu.

Podľa § 233 Trestného poriadku, ak uvádzané osoby uzavreli dohodu o vine a treste, prípadne o ďalších výrokoch, prokurátor podá súdu návrh na schválenie tejto dohody. Takýto návrh obsahuje označenie osôb, ktoré dohodu uzavreli, dátum, miesto spísania návrhu a návrh dohodnutého rozsudku primerane v intenciách § 163 a § 164 Trestného poriadku. Prokurátor s takýmto návrhom predkladá súdu dohodu o vine a treste, celý spisový materiál, jeho prílohy a zoznam vecných dôkazov.

Pre úplnosť treba dodať, že následne podľa § 331 a nasledujúcich Trestného poriadku upravujúceho konanie o dohode o vine a treste na súde, ako druhej fázy tohto konania, návrh dohody o vine a treste na súde preskúma predseda senátu a podľa jeho obsahu a podľa obsahu spisu alebo určí termín verejného zasadnutia na rozhodnutie o návrhu dohody o vine a treste, alebo návrh dohody o vine a treste odmietne, ak zistí závažné porušenie procesných predpisov, najmä porušenie práva na obhajobu, alebo ak navrhovaná dohoda o vine a treste je zrejme neprimeraná.

Hmotnoprávnym dôsledkom konania dohody o vine a treste je § 39 ods. 4 Trestného zákona, podľa ktorého v konaní o dohode o uznaní viny a prijatí trestu môže súd uložiť trest odňatia slobody znížený o jednu tretinu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby a v prípade taxatívne vymedzených najzávažnejších trestných činov (uvedených v odseku 3 písm. a) tohto ustanovenia) trest odňatia slobody nie kratší ako dvadsať rokov. Na túto otázku mimoriadneho zníženia trestu v konaní o dohode o uznaní viny a prijatí trestu existujú rôzne právne názory, a teda či trest od-

ňatia slobody možno znížiť len o uvádzanú jednu tretinu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo aj o viac ako len o jednu tretinu, podľa ďalších odsekov § 39 Trestného zákona. Existujúca súdna prax ustálila záver, že ak takto o viac ako o uvádzanú jednu tretinu za splnenia zákonných podmienok podľa § 39 Trestného zákona možno znížiť trest odňatia slobody na riadnom hlavnom pojednávaní, o to viac tak možno postupovať v konaní o dohode o uznaní viny a prijatí trestu. Takáto prax existuje aj napr. v pôsobnosti Špecializovaného trestného súdu Pezinok.

Pre úplnosť treba dodať, že z hľadiska aplikačnej praxe konanie o dohode o vine a treste je málo pravdepodobné, ak konkrétna skutková podstata trestného činu neobsahuje dolnú hranicu trestnej sadzby, a tak do úvahy prichádza len mierny podmienený trest odňatia slobody. V takomto prípade dôjde zo strany prokurátora len k vyrozumeniu o tejto skutočnosti obvineného, ak napriek tomu sám takéto konanie inicioval, a k podaniu spravidla skrátenej obžaloby s následným vydaním trestného rozkazu súdom (§ 353 Trestného poriadku), čo je priebeh trestného stíhania ešte rýchlejší ako samotné konanie o vine a treste.

Je však nutné poukázať aj na tú alternatívu, že analyzované konanie o dohode o vine a treste má aj ten výrazný praktický aspekt, že môže podstatným spôsobom skrátiť dokazovanie už v prípravnom konaní za situácie, ak sa obvinený k spáchaniu skutku priznal, a sú na takéto konanie splnené ďalšie zákonné podmienky, a základný okruh dôkazov skutočne a nespochybniteľne nasvedčuje pravdivosti jeho priznania. Potom má takéto konanie tento uvádzaný praktický význam prejavujúci sa v podstatnom zrýchlení, skrátení a zefektívnení trestného konania, bez potreby vykonať ďalšie dokazovanie tak, ako by sa to udialo v prípade rozhodovania na hlavnom pojednávaní.³⁵

---

³⁵ Šanta, J. – Valašik, M. Dozor prokurátora v predsúdnom konaní – právna úprava, teória, história. *Justičná revue*, ročník 66, 2014, č. 1, s. 77 – 87.

Judikatúra

R 44/2017

Súd po podaní obžaloby rozhoduje spor medzi obžalobou a obhajobou podľa pravidiel kontradiktórneho procesu – objasňovanie (v zmysle zistenia skutkového stavu veci) je doménou orgánov činných v trestnom konaní podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku. Preto samotné priznanie obžalovaného nemôže byť poľahčujúcou okolnosťou podľa § 36 písm. n/ Trestného zákona. Poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. l/ Trestného zákona predpokladá okrem priznania sa páchatela aj úprimné oľutovanie trestného činu. Či k takému oľutovaniu došlo, treba posúdiť podľa konkrétnych okolností prípadu vrátane procesných prejavov páchatela (procesne ako obžalovaného) po prijatí vyhlásenia o uznaní viny podľa § 257 ods. 1 písm. b/, c/ Trestného poriadku (najmä pri využití práva záverečnej reči a posledného slova). Analógia je pri aplikácii Trestného zákona neprípustná v zmysle rozširovania podmienok trestnosti činu nad rámec zákona. V iných smeroch je prípustná, ak v prospech páchatela odstraňuje medzeru v zákone a zodpovedá zmyslu a významu riešenej otázky vo vzťahu k analogicky použitému ustanoveniu. Ak možno páchatelovi trestného činu pri uzavretí a schválení dohody o vine a treste mimoriadne znížiť trest podľa § 39 ods. 2 písm. d/, ods. 4 Trestného zákona, teda v situácii vopred dohodnutého trestu, možno (teda nie obligatórne) naposledy označené ustanovenie per analogiam a pri použití argumentu a minori ad maior (od menšieho k väčšiemu) použiť aj v prípade uznania viny podľa § 257 ods. 1 písm. b/, c/ Trestného poriadku (po prijatí takeého vyhlásenia súdom), keďže páchatel (procesne ako obžalovaný) neodvolateľne prijal všetky právne účinky uznania viny (dokonca) bez toho, aby bolo akýmkoľvek spôsobom predznamenané rozhodnutie súdu o druhu a výške uloženého trestu.

R 59/2016

Pri ukladaní spoločného trestu podľa § 41 ods. 3 Trestného zákona na hlavnom pojednávaní nie je prekážkou, ak bol predchá-

dzajúci odsudzujúci rozsudok vyhlásený v konaní o dohode o vine a treste, a naopak. Dohoda o vine a treste však musí zodpovedať vyššie označenému ustanoveniu. Ak je daná pôsobnosť Špecializovaného trestného súdu na konanie o určitom skutku podľa niektorej z právnych kvalifikácií jednočinného súbehu trestných činov, je daná aj na konanie o inom čiastkovom útoku toho istého pokračovacieho trestného činu v situácii predpokladanej ustanovením § 41 ods. 3 Trestného zákona, a to aj keď „dožalovaný“ skutok (čiastkový útok) podľa svojej právnej kvalifikácie pôsobnosť Špecializovaného trestného súdu nezakladá.

Procesné okolnosti

Prokurátor z vlastnej iniciatívy začal konanie o dohode o vine a treste. Na konaní sa okrem obvineného a jeho obhajcu zúčastnil aj poškodený a zúčastnená osoba. Výsledkom tohto konania bolo, že obvinený uznal vinu zo spáchania stíhaného skutku v celom rozsahu, nedošlo však k dohode o treste a ani k dohode o škode a o ochrannom opatrení.

Otázky:

1. Vyjadrite sa, za akých okolností mohol prokurátor začať konanie o dohode o vine a treste.
2. Vyjadrite sa, za akých okolností mohol obvinený dať podnet na konanie o dohode o vine a treste.
3. Vyjadrite sa, aký je ďalší postup, ak došlo k dohode len o vyššie uvedenej vine.
4. Vyjadrite sa, aký je ďalší postup, ak sa začalo konanie o dohode o vine a treste, avšak v rámci uvedeného konania obvinený uznal vinu len sčasti.
5. Vyjadrite sa aký bude ďalší postup zo strany prokurátora a ostatných subjektov, ak nedošlo k dohode o vine a treste.
6. Vyjadrite sa k ďalšiemu postupu, ak nedošlo k dohode o škode.

7. Vyjadrite sa k ďalšiemu postupu, ak nedošlo k dohode o ochrannom opatrení.
8. Aké sú náležitosti zápisnice o konaní o vine a treste, ak došlo k dohode.
9. Aké sú náležitosti návrhu prokurátora adresovaného súdu o konaní o vine a treste, ak došlo k dohode.
10. Čo tvorí prílohu takéhoto návrhu?

§ 234

Obžaloba

(1) Ak výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania dostatočne odôvodňujú postavenie obvineného pred súd, prokurátor podá obžalobu príslušnému súdu, pripojí k nej spisy, ich prílohy a dôkazné predmety. O podaní obžaloby, ak nejde o konanie podľa § 204 ods. 1, upovedomí prokurátor obvineného, jeho obhajcu a poškodeného a ak je obvinený vo väzbe, aj ústav na výkon väzby.

(2) Obžaloba sa môže podať len pre skutok, pre ktorý sa vznieslo obvinenie. Ak prokurátor mieni tento skutok posudzovať ako iný trestný čin, než ako ho posudzoval policajt, upozorní na to pred podaním obžaloby obvineného, obhajcu a poškodeného a zistí, či so zreteľom na zamýšľanú zmenu navrhujú doplniť vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie. Ak prokurátor nepovažuje navrhované doplnenie za potrebné, odmietne ho, urobí o tom záznam do spisu a vyrozumie osobu, ktorá návrh podala.

(3) Spis obžaloby obsahuje najmä rozhodnutia orgánov prípravného konania o úkonoch, zápisnicu o výsluchu obvineného, poškodeného, svedka a všetky dôkazy týkajúce sa veci.

(4) Po podaní obžaloby môže prokurátor uložiť policajtovi zabezpečiť dôkaz, ktorý potrebuje vykonať v konaní pred súdom.

Vysvetlivky

Obžaloba je označovaná ako tzv. rozhodnutie sui generis, pre-

tože má charakter skôr návrhu adresovaného súdu, avšak s niektorými obsahovými náležitosťami rozhodnutia (§ 235 Trestného poriadku).

Prokurátor podáva príslušnému súdu obžalobu spolu so spismi, prílohami a dôkaznými predmetmi v situácii, ak výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania dostatočne odôvodňujú postavenie obvineného pred súd. Z hľadiska aplikačnej praxe to znamená, že po podaní návrhu na podanie obžaloby policajtom prokurátor komplexne preskúma celý spis. Sústreďí sa na preskúmanie postupu policajta, a teda či boli dodržané všetky do úvahy prichádzajúce ustanovenia Trestného poriadku a Trestného zákona, ale aj iných do úvahy prichádzajúcich zákonov, najmä procesné práva jednotlivých subjektov, predovšetkým obvineného. Skúma tiež komplexnosť a zákonnosť dokazovania tak, aby mohol zaujať kladné stanovisko k otázke, či môže postaviť obvineného pred súd, a teda podať obžalobu. V prípade zistenia nedostatkov v postupe policajta alebo v prípade neúplnosti dokazovania mu vráti spisový materiál na ďalšie vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie s pokynom v ktorom uvedie, ktoré úkony a akým spôsobom má vykonať a v akej lehote majú byť vykonané. V prípade zistenia, že boli dodržané všetky procesné a hmotnoprávne ustanovenia a dokazovanie je kompletné, podá príslušnému súdu obžalobu. Takýto kompletný spis obsahuje najmä rozhodnutia orgánov prípravného konania o úkonoch, zápisnicu o výsluchu obvineného, poškodeného, svedka a všetky dôkazy týkajúce sa veci, prílohy a dôkazné predmety. S výnimkou § 204 Trestného poriadku o podaní obžaloby prokurátor samostatným listom upovedomí obvineného, jeho obhajcu a poškodeného, a ak je obvinený vo väzbe, aj ústav na výkon väzby, ktorý založí do spisu.

Procesne veľmi významným je normatív, podľa ktorého obžaloba môže byť podaná len pre skutok, pre ktorý sa vzneslo obvinenie. Táto tzv. totožnosť skutku má svoju líniu už od formulácie skutku v uznesení o začatí trestného stíhania cez uznesenie o vznesení obvinenia, obžalobu až po skutok, ktorý je obsahom rozsudku. Neznamená to však, že opis skutkového deja musí byť v týchto

rozhodnutiach doslovne zhodný. Táto skutočnosť vyplýva z toho, že v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania sa môžu meniť niektoré skutkové okolnosti, ktoré sú predmetom dokazovania. Nesmie sa však zmeniť podstata skutku, ktorá spočíva v konaní a následku. Totožnosť skutku bude zachovaná totožnosťou (podstatou) konania alebo následku.³⁶ Z praktického hľadiska to znamená, že sa dokazovaním môže spresniť čas (napr. nie ako to bolo uvedené v uznesení o vznesení obvinenia, že k skutku došlo 1.5.2020, ale 3.5.2020), miesto (nie napr. ako bolo uvedené v uznesení o vznesení obvinenia, že miestom spáchania je Trnava, ul. Hlavná 1, ale Trnava, ul. Vysoká 3), ale aj identita poškodeného a pod. (primerane R 64/1973). Ak by totožnosť skutku nebola zachovaná ani z hľadiska konania a ani z hľadiska následku, muselo by byť trestné stíhanie pre pôvodný skutok zastavené a trestné stíhanie by sa muselo začať a pokračovalo by sa v ňom na novom skutkovom základe. Ak ale prokurátor mieni skutok posudzovať len ako iný trestný čin, než ako ho posudzoval policajt, upozorní na to pred podaním obžaloby obvineného, obhajcu a poškodeného a zistí, či so zreteľom na takto zamýšľanú zmenu navrhujú doplniť vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie. Na toto vyjadrenie prokurátor týmto subjektom poskytne primeraný čas v rozsahu niekoľkých dní, najviac týždňov. Ak prokurátor nepovažuje navrhované doplnenie zo strany týchto subjektov za potrebné, odmietne ho, urobí o tom záznam do spisu a písomne o svojom stanovisku vyrozumie osobu, ktorá návrh podala.

Kontradiktórnosť a ťažisko dokazovania na súde vyplýva aj z ustanovenia § 234 ods. 4 Trestného poriadku, podľa ktorého po podaní obžaloby môže prokurátor uložiť policajtovi zabezpečiť dôkaz, ktorý potrebuje vykonať v konaní pred súdom. Z hľadiska výkladu a aplikačnej praxe to znamená, že prokurátor môže súdu predkladať nové dôkazy aj na hlavnom pojednávaní, teda také dôkazy, ktoré neboli predmetom podanej obžaloby. Takéto dôkazy

---

³⁶ Čentéš, J. a kol. *Trestný poriadok s komentárom*. Žilina: Eurokódex Poradca podnikateľa, spol. s r. o., 2006, s. 382.

môže zabezpečovať sám alebo prostredníctvom policajta. Takýmito dôkazmi sú najmä aktuálne listiny alebo noví svedkovia, potreba vypočutia ktorých vyplynula až z dokazovania na hlavnom pojednávaní, ale aj ďalšie dôkazy, najmä vecné, napr. dodatočne nájdená zbraň alebo iná vec dôležitá pre trestné konanie.

Judikatúra

R 118/2014

Okolnosť, či výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania odôvodňujú postavenie obvineného pred súd (§ 234 ods. 1 Trestného poriadku) je vecou úvahy prokurátora, ktorej opačnou alternatívou z hľadiska dokázania viny vo vzťahu ku skutkovým zisteniam je zastavenie trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. a/ alebo písm. c/ Trestného poriadku. Porušenie povinnosti zistiť skutkový stav bez dôvodných pochybností a na to nadväzujúcich povinností orgánov činných v trestnom konaní ustanovených v § 2 ods. 10 Trestného poriadku nie je procesnou chybou v zmysle § 241 ods. 1 písm. f/ Trestného poriadku, respektíve § 244 ods. 1 písm. h/ Trestného poriadku a nie je sankcionované rozhodnutím o odmietnutí obžaloby a vrátení veci prokurátorovi podľa naposledy označených ustanovení. Sankciu v tomto prípade predstavuje neunesenie dôkazného bremena prokurátorom v súdnom konaní, a to vo vzťahu ku všetkým skutkovým zisteniam, relevantným ako kvalifikačný moment z hľadiska uznania viny, čomu zodpovedá výrok súdu podľa § 285 písm. a/ alebo písm. c/ Trestného poriadku, alebo skutková a kvalifikačná úprava žalovaného činu v prospech obžalovaného. Procesnou chybou (§ 241 ods. 1 písm. f/, § 244 ods. 1 písm. h/ Trestného poriadku) sa rozumie nedodržanie závažných formálnych náležitostí postupu a úkonov v prípravnom konaní. Úprava práv obhajoby, ktorej porušenie je zákonom demonštratívne uvedené ako procesná chyba, sa odvíja od ustanovení § 34 ods. 1 Trestného poriadku (práva obvineného) a § 44 ods. 2 Trestného poriadku (práva obhajcu).

R 30/2010

Obžaloba v trestnej veci môže byť opretá o výpovede svedkov a iné dôkazy vykonané pred vydaním uznesenia o vznesení obvinenia, prípadne pred oznámením uznesenia o vznesení obvinenia jeho vyhlásením (§ 206 ods. 1 Trestného poriadku), ak k ich vykonaniu došlo po začatí trestného stíhania „vo veci“ podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku.

Ak je ale výpoveď svedka jediným usvedčujúcim dôkazom alebo vo významnej miere rozhodujúcim dôkazom, o ktorý chce prokurátor, ako nositeľ dôkazného bremena v konaní pred súdom, oprieť obžalobu, je nevyhnutné takého svedka vypočuť až po vznesení obvinenia (alebo svedka vypočutého pred týmto úkonom znovu vypočuť), a tak zachovať právo obvineného na obhajobu (právo na kontradiktórny postup). Výnimku z kontradiktórneho postupu predstavujú výpovede svedkov, ktoré majú v zmysle § 263 ods. 3 písm. b) Trestného poriadku charakter neodkladného alebo neopakovateľného úkonu; taký charakter majú aj výpovede svedkov mladších ako 15 rokov (§ 135 ods. 2 veta druhá Trestného poriadku).

Ak obvinený po vznesení obvinenia sám (prostredníctvom obhajcu) žiada zopakovať výsluchy iných svedkov, je na úvahe orgánov činných v trestnom konaní, aby po posúdení dôkaznej situácie vo veci rozhodli o potrebe vykonania kontradiktórneho výsluchu svedka.

R 54/1968

Dostatočné odôvodnenie postavenia obvineného pred súd v zmysle § 234 ods. 1 Trestného poriadku závisí aj od toho, či v prípravnom konaní orgány činné v trestnom konaní vykonali dokazovanie o všetkých okolnostiach, ktoré treba pred súdom dokazovať (§ 119 ods. 1 Trestného poriadku), teda aj o okolnostiach, ktoré majú vplyv na závažnosť činu (§ 10 ods. 2 Trestného zákona).

Procesné okolnosti

Prokurátor podal obžalobu súdu a neupovedomil o tom poškodeného ani ústav na výkon väzby, hoci obvinený bol vo väzbe. Zároveň skutok v obžalobe kvalifikoval miernejšie ako policajt, teda v prospech obvineného, preto na túto zmenu pred podaním obžaloby nikoho neupozornil. Prokurátor si bol zároveň vedomý toho, že pre úplnosť zistenia skutkového stavu by bolo možné vypočuť aj ďalších svedkov v prípravnom konaní, zaujal však k návrhu obhajoby na ich výsluch také stanovisko, že týchto svedkov postačí vypočuť priamo až na hlavnom pojednávaní.

Otázky:

1. Uveďte, či by súd prijal takúto obžalobu.
2. Uveďte, ktoré z uvedených skutočností sú také, ktoré by viedli k tomu, že napriek ich absencii by bola obžaloba súdom akceptovaná.
3. Uveďte, ktoré z uvedených chýbajúcich náležitostí sú také, ktoré by viedli k tomu, že obžalobu by súd neakceptoval.
4. Je možné, aby prokurátor časť dôkazov predložil súdu až na hlavnom pojednávaní?
5. Môže policajt zabezpečiť dôkaz použiteľný na hlavnom pojednávaní napriek tomu, že ukončil prípravné konanie?

Náležitosti obžaloby

§ 235

Obžaloba musí obsahovať

- a) označenie prokurátora, dátum a miesto spisania obžaloby,
- b) meno a priezvisko obvineného, dátum a miesto jeho narodenia, bydlisko, prípadne iné údaje potrebné na to, aby sa nemohol zameniť s inou osobou; ak ide o osobu podliehajúcu pôsobnosti súdov podľa § 16 ods. 2, uvedie sa aj hodnosť obvineného a útoar, ktorého je alebo bol príslušníkom,

- c) obžalobný návrh, v ktorom musí byť označený skutok, pre ktorý je obvinený stíhaný, s uvedením miesta, času a spôsobu jeho spáchania, prípadne s uvedením iných skutočností, ak ich treba na to, aby skutok nemohol byť zamenený s iným a aby bolo odôvodnené použitie určitej trestnej sadzby; ďalej sa uvedie právna kvalifikácia skutku s uvedením zákonného pomenovania trestného činu, o ktorý v tomto skutku ide, aj príslušné ustanovenie Trestného zákona a všetky zákonné znaky vrátane tých, ktoré odôvodňujú určitú trestnú sadzbu,
- d) ak sa vo veci konalo vyšetrovanie, odôvodnenie obžalobného návrhu, ktoré obsahuje opísanie skutkového deja s uvedením dôkazov, ktoré odôvodňujú podanie obžaloby, obhajobu obvineného a stanovisko prokurátora k nej, ako aj právne úvahy, ktorými sa prokurátor spravoval,
- e) dôkazy, ktoré prokurátor navrhuje vykonať na hlavnom pojednávaní, a zoznam vecných dôkazov, ktoré predkladá súdu s obžalobou, spismi a ich prílohami, a
- f) návrh na uloženie ochranného opatrenia, ak sú na to splnené zákonné podmienky.

§ 236

- (1) Ak prokurátor obžalobu nepodá, urobí návrh na uloženie ochranného opatrenia podľa § 235 písm. f) samostatne.
- (2) Rovnako ako v odseku 1 sa postupuje u zúčastnenej osoby, ak prokurátor podal návrh na konanie o dohode o vine a treste.

Vysvetlivky

Ustanovenie § 235 Trestného poriadku vymedzuje náležitosti obžaloby. Tie možno rozdeliť do základných okruhov, ktorými sú:

1. formálne náležitosti identifikujúce prokurátora, obžalobu a obvineného (písm. a, b),
2. obsahové náležitosti skutku a jeho právnej kvalifikácie (písm. c),
3. odôvodnenie obžalobného návrhu, ak sa vo veci konalo vyšetrovanie (písm. d),
4. návrhy dôkazov a na uloženie ochranného opatrenia (písm. e a f).

Za ťažiskovú z týchto náležitosti treba považovať presnú identifikáciu obvineného, a teda je nevyhnutné uviesť jeho meno a priezvisko, dátum a miesto jeho narodenia, bydlisko, prípadne iné údaje potrebné na to, aby sa nemohol zameniť s inou osobou; ak ide o osobu podliehajúcu pôsobnosti súdov podľa § 16 ods. 2, uvedie sa aj hodnosť obvineného a útvár, ktorého je alebo bol príslušníkom,

Nespochybniteľnou musí byť aj dôsledná formulácia skutku, jeho identifikácia miestom, časom, spôsobom jeho spáchania, prípadne s uvedením iných skutočností, ak ich treba na to, aby skutok nemohol byť zamenený s iným a tiež s uvedením všetkých skutočností, ktoré by mali vplyv na trestnú sadzbu. Táto časť obžaloby sa označuje ako tzv. skutková časť a následná citácia do úvahy prichádzajúcich trestných činov s ich zákonným pomenovaním sa označuje ako tzv. právna veta.

Uvádzaný čas v prípade niektorých napr. tzv. počítačových trestných činov (§ 247 – § 247d Trestného zákona) je možné popísať nielen dňom, mesiacom a rokom, ale dokonca až hodinou, minútou a sekundou, kým napr. u niektorých krádeží z rekreačných (§ 212 Trestného zákona), u ktorých poškodený krádež zistil až s odstupom času, sa stanovuje časové rozpätie napr. dní alebo až týždňov a pod.

V prípade miesta sa táto náležitosť môže napr. u trestného činu vraždy (§ 145 Trestného zákona) určiť mestom, ulicou, popisným číslom domu, bytu alebo až identifikáciou izby, kým napr. u daňových trestných činov (§ 276 – § 279 Trestného zákona) postačí špecifikácia miesta len uvedením konkrétneho mesta, kde sa neplnila daňová povinnosť).

Pod uvedením spôsobu páchania skutku, prípadne iných skutočností sa má na myslí napr. pri trestnom čine úkladnej vraždy podľa § 144 Trestného zákona alebo pri iných trestných činoch proti životu a zdraviu taký popis skutku, akým je napr. – bodol desaťkrát poškodeného veľkou silou a prudkosťou do oblasti hlavy, hrude a brucha nožom s čepeľou dĺžky 30 cm, s popisom konkrétnych zranení, či páchatel' takýto útok prežil, alebo nie a podobne.

Podstatným z hľadiska týchto náležitostí je dôsledné skúmanie

toho, či sa v danej veci konalo vyšetrovanie alebo len skrátene vyšetovanie. V prípade skráteneho vyšetrovania sa totiž obžaloba neodôvodňuje a podáva sa len tzv. skrátaná obžaloba s ostatnými náležitosťami uvedenými v tomto ustanovení. Naopak, ak by bola podaná obžaloba bez odôvodnenia vo veci, v ktorej sa konalo vyšetovanie, išlo by o tak podstatnú chybu obžaloby, že by následne súd takúto obžalobu odmietol a vec by vrátil prokurátorovi pre závažnú procesnú chybu po predbežnom prejednaní obžaloby podľa § 244 ods. 1 písm. h Trestného poriadku.

V prípade odôvodnenia obžalobného návrhu sa postupne analyzujú výpovede obvinených a ich obhajoba, stanovisko prokurátora k nim, výpovede poškodených, svedkov, znalcov, znalecké posudky, trestné oznámenie, listinné dôkazy (napr. účtovníctvo, prílohové trestné spisy o aktuálnych skorších odsúdeniach), zápisnice o vykonaných úkonoch (napr. o obhliadke miesta činu, rekonštrukcii, použitých ITP, OPČ a pod.) a vecné dôkazy (napr. bodné zbrane, falšované pečiatky a pod.). Tomu potom zodpovedá aj návrh obžaloby na vykonanie dôkazov na hlavnom pojednávaní podľa písm. e tohto ustanovenia.

Právnymi úvahami použitými v písm. d tohto ustanovenia sa rozumie analýza obligatórnych znakov skutkových podstat v obžalobe použitých trestných činov, t. j. subjektu, subjektívnej stránky, objektu, objektívnej stránky a možných ďalších, a teda konkrétne najmä, aký objekt porušil, či konal úmyselne alebo z nedbanlivosti, aká je konkrétna objektívna stránka trestného činu, v prípade aktuálnosti, či bol páchatel príčetný, či spĺňa náležitosti veku a podobne.

Súčasťou kvalitne spracovanej obžaloby sú z praktického hľadiska aj údaje o postihnutí obvinených v priestupkových alebo iných konaniach, odpisy z registra trestov, ich charakteristiky, poľahčujúce, priťažujúce okolnosti, a u prečinov popis skutočností majúciich vplyv na stupeň závažnosti činu (§ 10 ods. 2 Trestného zákona).

Nakoniec, ak je súčasťou obžaloby aj návrh na uloženie ochranného opatrenia, jeho dôvodnosť musí taktiež vyplývať z jednotlivých, v obžalobe popísaných skutočností, napr. návrh na uloženie

protialkoholického liečenia ústavnou formou musí vyplývať zo znaleckého posudku, ktorý je súčasťou spisu a ktorý bude v obžalobe analyzovaný aj vo vzťahu k takémuto návrhu.

Porovnaním znení uvádzaných ustanovení je zrejmé, že kým v prípade § 235 písm. f Trestného poriadku je návrh na uloženie ochranného opatrenia súčasťou obžaloby, v prípade § 236 Trestného poriadku prokurátor takýto návrh podáva samostatne.

Podľa § 236 ods. 1 Trestného poriadku prokurátor postupuje typicky v prípadoch zastavenia trestného stíhania podľa § 215 Trestného poriadku, napr. podľa ods. 1 písm. e, ak je preukázané, že obvinený nebol v čase činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný, a preto je nevyhnutné uložiť mu ochranné liečenie podľa § 73 ods. 1 Trestného zákona.

Podľa § 236 ods. 2 Trestného poriadku prokurátor postupuje u zúčastnenej osoby v prípade konania o dohode o vine a treste za situácie danej § 232 ods. 7 Trestného poriadku, teda ak zároveň nedošlo k dohode o ochrannom liečení, ochrannej výchove, ochrannom dohľade alebo zhabaní veci. Stalo by sa tak napr. v prípade, že predmetom trestného stíhania bola falošná zmenka vo vlastníctve zúčastnenej osoby a tú je nevyhnutné zhabať podľa § 83 ods. 1 písm. c Trestného zákona, pretože nepatrí páchatelovi a je výnosom z trestnej činnosti.

Každý takýto samostatný návrh prokurátora adresovaný súdu musí byť odôvodnený analýzou vykonaných dôkazov a skutočnosťami, ktoré odôvodňujú uloženie niektorého z uvedených ochranných opatrení.

Judikatúra

R 57/2016

V skutkovej vete výroku odsudzujúceho rozsudku (a analogicky aj v obžalobe – poznámka autora) sa necituje formulácia kvalifikačne použitého ustanovenia Trestného zákona, táto formulácia zodpovedá tzv. právnej vete, citovanej v kvalifikačnej časti výroku o vine. Skutková veta musí zodpovedať právnej vete obsahovo,

teda tak, aby bolo možné konštatovať naplnenie zákonných znakov trestného činu (subsumovať zistený skutkový stav pod príslušné ustanovenie osobitnej časti Trestného zákona).

R 51/2016

Je závažnou procesnou chybou v zmysle ustanovenia § 244 ods. 1 písm. h/ Trestného poriadku (aj § 241 ods. 1 písm. f/ Trestného poriadku), ak v obžalobnom návrhu nie je spôsobom uvedeným v § 235 písm. c/ Trestného poriadku, časť vety pred bodkočiarkou, popísaný, a tým identifikovaný každý čiastkový útok pokračovacieho trestného činu, aj keď právna kvalifikácia takeého činu (§ 235 písm. c/ Trestného poriadku, časť vety za bodkočiarkou) sa vzťahuje na pokračovací trestný čin ako celok.

R 48/1975

Pri verbálnych trestných činoch obžalobný návrh (§ 235 písm. c) nemusí obsahovať doslovné znenie inkriminovaných výrokov, ak je skutok obvineného dostatočne opísaný tak, aby nemohol byť zamenený s iným skutkom, a to uvedením miesta, času a spôsobu jeho spáchania, prípadne uvedením iných skutočností potrebných na to, aby nemohlo dôjsť k zámene skutku.

II.ÚS 509/2015

Popis skutku (predovšetkým spôsob jeho spáchania) musí byť uvedený tak, aby jednotlivé časti zodpovedali príslušným znakom skutkovej podstaty trestného činu, za ktorý bol obžalovaný uznávaný vinným. Ak neobsahuje skutková veta vo výroku o vine úplný popis skutočností rozhodných pre naplnenie všetkých znakov skutkovej podstaty, dochádza k porušeniu práva obžalovaného na spravodlivý proces.

Procesné okolnosti:

Prokurátor podal obžalobu súdu, pričom pre mimoriadnu časovú tieseň, v ktorej sa ocitol, v nej neuviedol žiadne označenie

prokurátora, identifikačné údaje obvineného, avšak tie zmienil v odôvodnení obžaloby, tiež neuviedol dôkazy, ktoré navrhuje vykonať na hlavnom pojednávaní a ani návrh na uloženie ochranného opatrenia, hoci boli splnené zákonné podmienky na jeho uloženie.

Otázky:

1. Uvedte, či by súd prijal takúto obžalobu ako celok.
2. Uvedte, ktoré z uvedených chýbajúcich náležitosti sú také, ktoré by viedli k tomu, že napriek ich absencii by bola obžaloba súdom akceptovaná.
3. Uvedte, ktoré z uvedených chýbajúcich náležitosti sú také, ktoré by viedli k tomu, že by obžalobu súd neakceptoval.
4. Popíšte, ako by prokurátor mohol postupovať v prípade absentujúceho návrhu na uloženie ochranného opatrenia,
5. Umožňuje samotná časová tieseň u prokurátora, napr. kvôli koncu lehoty väzby v prípravnom konaní, niektoré z neuvedených náležitosti akceptovať?

ZÁVER

Prípadové štúdie k predsúdnemu konaniu, teda k postupu pred začatím trestného stíhania a k prípravnému konaniu, si kladú za cieľ vyplniť existujúcu medzeru v ponuke takejto literatúry a zároveň vytvárajú priestor získavať také poznatky, ktoré sú priamo aplikovateľné v praxi. Majú tak byť určitým premostením medzi teóriou a praxou. Z uvedeného dôvodu je preto v texte výslovne uvedené aj to, ako sa určité pojmy a ustanovenia používajú z hľadiska aplikačnej praxe.

Prioritne sú určené študentskej obci, ale aj iným subjektom, ktoré začínajú aplikovať trestné právo v praxi, so špecializovaním sa na konanie, ktoré predchádza súdnemu konaniu, ktoré je zakotvené v tretej časti Trestného poriadku.

Tento učebný text poskytuje celý rozsah nielen základných poznatkov k tejto problematike, ktoré sa študentom právnických fakúlt ponúkajú najmä v učebniciach trestného práva. Základné zvládnutie tejto problematiky je podmienené dobrou znalosťou predovšetkým samotného aktuálneho znenia jednotlivých ustanovení Trestného poriadku. Tieto východiskové vedomosti pri ich správnej aplikácii musia byť doplnené o znalosť dôležitých pojmov a nepochybne tiež judikatúry, preto sa tento text zameriava aj na tieto atribúty. V prípade aktuálnosti sú uvedené tiež základné súvisiace právne normy. Nakoniec osvojenie si týchto východiskových vedomostí má viesť k ich správnej aplikácii v praxi, na čo slúžia desiatky formulovaných procesných okolností priamo z praxe a stovky otázok, ktoré treba v súvislosti s týmito okolnosťami správne zodpovedať.

Čitateľ tohto učebného textu po jeho preštudovaní s porozumením, po osvojení si týchto poznatkov, následne po správnom zodpovedaní otázok a v rámci nich aj nastolených aplikačných problémov, nepochybne získa takú kvantitu a kvalitu východiskových

vedomostí, že má tak vytvorený vhodný základ na napredovanie v tomto vzdelávaní a na úspešné uplatnenie sa v praxi. Na druhej strane tento učebný text nekonkuruje komentárom Trestného poriadku, k štúdiu ktorých môže čitateľ pristúpiť najmä vtedy, ak si osvojí už spomenuté východiskové poznatky napr. v rozsahu tohto učebného textu.

V jednotlivých citáciách a odkazoch, ako aj v zozname použitých zdrojov, sú uvedené práve tie odborné texty, ktorých naštudovaním môže čitateľ získať ďalšie poznatky. Sú nimi aj staršie učebnice trestného práva a komentáre trestných poriadkov, z ktorých môže čitateľ získavať vedomosti aj v historickom kontexte. Zdrojmi sú tiež veľmi prínosné obdobné české zdroje, ktoré tak možno porovnávať so slovenskými zdrojmi a vytvárať si tak pohľad na túto problematiku tiež *de lege ferenda*.

Podstatou ďalšieho napredovania je však aj dôsledné sledovanie aktuálneho legislatívneho procesu, zmien nielen trestnoprávných, ale aj určitých súvisiacich právnych noriem, a tiež sledovanie aktuálnej judikatúry a ustáľujúcej sa súdnej praxe. Tento dôležitý proces vzdelávania a napredovania je potom v praxi nevyhnutné finalizovať o ďalšie odborné poznatky získavané štúdiom odbornej literatúry vrátane časopiseckej, zborníkov z vedeckých konferencií, ale aj ďalších súvisiacich právnych noriem.

Autor tohto textu na záver vyjadruje presvedčenie, že obsah tejto učebnej pomôcky tento základný východiskový cieľ splnil a vytvoril tak zároveň vhodný podklad na napredovanie jej čitateľov v tejto oblasti trestného práva.

SUMMARY

Case studies on pre-trial proceedings, so on the procedure before the initiation of criminal prosecution and preliminary hearing, aim to fill the existing gap in the offer of this kind of literature and at the same time create space to acquire knowledge that is directly applicable in practice. They should thus be a certain bridge between theory and practice. For this reason, the text also explicitly states how certain terms and provisions are used from the point of view of application practice.

They are primarily intended for the student community, but also for other persons who are beginning to apply criminal law in practice, specializing in proceedings that precede court proceedings, that is contended in the third part of the Criminal Procedural Code.

This textbook provides the entire range of not only basic knowledge about the issue in question, which is offered to law school students mainly in criminal law textbooks. The basic mastery of this issue is conditional on a good knowledge of the current wording of the individual provisions of the Criminal Procedural Code itself. This initial knowledge must be supplemented with knowledge of important terms and, undoubtedly, jurisprudence, which is why this text also focuses on these attributes. In the case of relevance, the basic related legal norms are also listed. Finally, the acquisition of this basic knowledge should lead to its correct application in practice, which is served by dozens of formulated procedural circumstances directly from practice and hundreds of questions that need to be answered correctly in connection with these circumstances.

The reader of this educational text, after studying it with understanding, after acquiring this knowledge, then after correctly answering the questions and the application problems raised within them, will undoubtedly acquire such a quantity and quality of basic

knowledge that creates a suitable basis for progressing in this education and for successful self-application in practice. On the other hand, this teaching text does not compete with the commentaries of the Criminal Procedural Code, which the reader can study especially if he acquires the previously mentioned basic knowledge, for example within the scope of this teaching text.

In the individual citations and references, as well as in the list of used sources, those professional texts are listed, by studying which the reader can gain additional knowledge. They are also older textbooks on criminal law and commentaries on Criminal Procedural Codes, from which the reader can gain knowledge even in a historical context. The sources are also very useful similar Czech sources, which can be compared with Slovak sources and that create a view of this issue also *de lege ferenda*.

However, the essence of further progress is also the consistent monitoring of the current legislative process, changes not only in criminal law, but also in certain related legal branches, as well as monitoring the current jurisprudence and established court practice. In practice, this important process of education and advancement is then necessary to finalize with additional professional knowledge obtained by studying professional literature, including journals, textbooks from scientific conferences, but also other related legal provisions.

In conclusion, the author of this text expresses his belief that the content of this educational text will fulfil this basic initial goal and thus will create a suitable basis for the advancement of its readers in this area of criminal law

PROFIL AUTORA

doc. JUDr. Ján Šanta, PhD., LL.M., MBA
(nar. 1967)

Po absolvovaní vysokoškolského štúdia na Právnickej fakulte UPJŠ Košice v rokoch 1986 až 1990, počnúc 1. 2. 1991 pôsobí v rezorte prokuratúry, od 1.9.2004 ako prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR Bratislava, odboru ekonomickej kriminality.

Po absolvovaní doktorandského štúdia na Právnickej fakulte UK Bratislava mu bol k 6. 2. 1996 udelený akademicko-vedecký titul „doktor“ („Dr.“) a následne k 17. 6. 1998 vedecko-akademická hodnosť „philosophie doctor“ („PhD.“). V rokoch 1997 a 1998 po ukončení štúdií na ESBM Praha získal tituly „MBA“ a „LL.M.“.

K 9.3.2022 získal na Akadémii PZ Bratislava vedeckopedagogický titul docent („doc.“).

Je nositeľom Ceny Karla Planka za rok 2022.

Počas pôsobenia na krajských prokuratúrach v Košiciach (1993 – 1996) a v Prešove (1997 – 2004) pôsobil ako externý vyučujúci na Právnickej fakulte UPJŠ Košice (katedra trestného práva) a na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity Prešov (katedra filozofie, výuka predmetu Základy práva). Od roku 2004 je externým pedagógom Justičnej akadémie Pezinok, od roku 2015 Právnickej fakulty UK Bratislava, v rokoch 2018 až 2021 pôsobil na Akadémii Policajného zboru Bratislava (medzičasom tiež na Bratislavskej paneurópskej vysokej škole). Od roku 2021 je pedagógom Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave.

V rámci publikačnej činnosti, najmä v časopisoch Justičná revue, Právny obzor, Kriminológia, Kriminologický zborník, Trestní právo, Statní zastupitelství, Bulletin advokácie, Závislosť, Alkohol a drogy, Bulletin NPJ PPZ ČR a v Informačnom spravodajcovi GP

SR publikoval asi 120 článkov, prevažne z oblasti ekonomickej, drogovej kriminality a histórie prokuratúry.

Je tiež spoluautorom vedeckých monografií s názvom Dejiny prokuratúry na Slovensku, Poškodovanie finančných záujmov Európskej únie a Virtuálne meny a ich trestnoprávne a ekonomické aspekty, autorom publikácie s názvom Ochrana a poškodovanie finančných záujmov Európskej únie a publikácie s názvom Trestné činy proti majetku a trestné činy hospodárske a tiež spoluautorom komentárov trestných zákonov, Vzorov právnych podaní a zmlúv s komentárom II a učebnice Trestné právo procesné.

Je dlhoročným lektorom predovšetkým tém ekonomickej kriminality, pravidelným aktívnym účastníkom vedeckých konferencií, v rámci ktorých prezentoval asi 30 príspevkov, a spoluriešiteľom viacerých vedeckých projektov.

ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV

- Císařová, D. a kol. *Trestní právo procesní*. 1. doplněný dotisk. Praha: Linde, a. s., 2001.
- Císařová, D. a kol. *Trestní právo procesní*. 2. podstatně přepracované a aktualizované vydání. Praha: Linde, a. s., 2002.
- Čentěš, J. a kol. *Trestný poriadok s komentárom*. Žilina: Eurokódex Poradca podnikateľa, spol. s r. o., r. 2006.
- Čentěš, J. Prokuratúra v Slovenskej republike – ústavné limity a pôsobnosť v trestnej oblasti, *Státní zastupitelství*, Lexis Nexis CZ, s. r. o., Praha 2008, č. 11 – 12.
- Čentěš, J. a kol. *Trestné právo procesné. Všeobecná a osobitná časť*. 2. vydanie. Šamorín: Heuréka, 2012.
- Čentěš, J., Kurilovská, L., Šimovček, I., Burda, E. a kol. *Trestný poriadok II. § 196 – § 569*. Bratislava: C. H. Beck, 2021.
- Čopko, P. Skrátené vyšetrovanie – efektívna forma prípravného konania. In: ČENTĚŠ, J., KURILOVSKÁ, L. et al. (eds.). *Efektívnosť prípravného konania – súčasné výzvy a výzvy pro futuro*. Zborník príspevkov z konferencie. Bratislavské právnické fórum 2022. Bratislava: Wolters Kluwer SR.
- Drgonec, J. *Ústava Slovenskej republiky – Komentár*. 2. vydanie, Heuréka, Šamorín 2007.
- Husár, E. a kol. *Trestné právo procesné*. Bratislava: IURA EDITION, spol. s r. o., 1996.
- Fenyk, J., Císařová, A., Gřivna, T. a kol. *Trestní právo procesní*. 6. vyd. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015.
- Ivor, J. et al. *Optimalizácia prípravného konania trestného*. Praha: Leges, 2017.
- Ivor, J. a kol. *Trestné právo procesné*. Druhé, doplnené a přepracované vydanie. Bratislava: IURA EDITION, spol. s r. o., 2010.
- Ivor, J., Polák, P., Záhora, J. *Trestné právo procesné II. Priebeh trestného konania*. 2. vydanie. Bratislava: Wolters Kluwer, s. r. o., 2021.
- Kolektív autorov. *Ilustrovaný encyklopedický slovník 1.diel A – I*. Encyklopedický inštitút ČSAV, Academia, Praha 1980.
- Jelínek, J. a kol. *Trestní právo procesní*. Praha: Eurolex Bohemia, 2002.
- Krásná, P., Krivosudská, P. Dohoda o vine a treste a jej vplyv na naplnenie účelu trestu. In: KURILOVSKÁ, L., KRÁSNA, P. (eds.). 2021. *Efektívnosť prípravného konania – výzvy a perspektívy*. Zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave.
- Mínárik, Š. a kol. *Trestný poriadok. Stručný komentár*. Bratislava: IURA EDITION, spol. s r. o., 2006.
- Plundr, O. – Hlavsa, P. *Organizace justice a prokuratury*. 5. podstatně přepracované a doplněné vydání, Panorama, Praha 1987.
- Procházka, V. *Průručný slovník naučný, III. díl*. Academia Nakladatelství ČSAV, Praha 1996.
- Ružek, A. a kol. *Československé trestné konanie*. Bratislava: Obzor, 1977.

- Ružek, A. a kol. *Trestný poriadok. Komentár*. Bratislava: Obzor, 1977.
- Ružek, A. a kol. *Trestní řád. I. díl*. Praha: Panorama, 1979.
- Růžička, M. *Veřejná žaloba a orgány konající přípravné řízení v ČR*. Praha C. H. Beck, 2005.
- Solnař, V. a kol. *Československé trestní řízení*. Praha: Orbis, 1963.
- Šanta, J. – Valašik, M. Dozor prokurátora v predsúdnom konaní – právna úprava, teória, história. *Justičná revue*, ročník 66, r. 2014, č. 1.
- Šimovček, I. a kol. *Trestné právo procesné*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2019.
- Šramel, B. Dozor prokurátora v slovenskom trestnom konaní a niektoré problematické aspekty jeho vymedzenia. *Trestní právo*, Novatrix, s. r. o., Praha 2011, č. 10.
- Valašik, M. Aktuálne otázky prokurátorského dozoru v prípravnom konaní trestnom. *Prokuratúra*, roč. 1989, č. 3.

doc. JUDr. JÁN ŠANTA, PhD., LL.M., MBA

PREDSÚDNE KONANIE

Prípadové štúdie

Základný výklad
Aplikačná prax
Judikatúra

Zodpovedný redaktor: Jozef Molitor
Grafická úprava a zalomenie: Jana Janíková
Obálka: Marek Petržalka

Pre Právnickú fakultu Trnavskej univerzity v Trnave
vydalo Vydavateľstvo Typi Universitatis Tyrnaviensis,
spoločné pracovisko Trnavskej univerzity
a VEDY, vydavateľstva Slovenskej akadémie vied, ako 391. publikáciu.

Pripravila a vytlačila VEDA, vydavateľstvo SAV.

ISBN 978-80-568-0565-7
ISBN 978-80-568-0568-8 (on-line)